

యోహాన్

యోహాన్ లిహి కీత చొకొట్టు కబుర్

ఇద్ పుస్తకున్ బారెత గొస్తి

లిహి కీతాన పొరొల్: యేసు కిరిస్తునోర్ సిస్యల్ ఆయ్యల్ యోహాన్.

లిహి కీత సాల్: కిరిస్తు సకమ్ మొదొడ పిడితగ లిహి కియ్యల్ జర్గిత.

ముకె గొస్తి: యేసుయె బగవంతనోర్ మరి ఆందుర్. వోరె బగవంతన ఆత్మ సక్తితె, ఇద్ దునియతుర్కున్ వూర పాప్పల్ బచి కియ్యె, మాయ్నన రూప్నె వాతొర్ ఆందుర్. సిరిప్ వోర్ యేసున్ పొరొ బాప్-బక్తితె బరొస ఇర్వలిరె, బగవంతల్ మన్వల్ స్వర్గనగ సొంద పరంతెర్.

ఇప్ పొరొ వెహ్త తీర్ నిరుపన్ కియ్యె, లెక సెలెంగ్ అచొంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ కీతొర్. నమునత్ యేతున్ ఆంగుర్ రసతున్ దాత్ మార్కున్వల్, తీస ఆట్ (38) సాల్కనల్ రోగితె మన్వన్ చొకొట్ కియ్యల్, పుటి-గుడ్డిన్ నదుర్ సియ్యల్, సాతొర్ లాజర్తున్ నేండుస్వల్, సియుంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేవున్ దొస్వల్, సమ్మర్త యేతున్ పొరొ తాక్వల్. అని “నావ పొరొల్ సూడ్సి ఆయొ బతి, ఇప్ కామ్మున్ సూడ్సి తెర్ నా పొరొ బరొస ఇరట్. అహన్ ఇర్కిట్తె బస్కెట్ జీవతె స్వర్గనగ బగవంతన్ సంగ మందంతిట్” ఇంజెర్ బోద వెహ్తొర్. ఇప్ గొస్తిన్ బారెతె ఇదెనగ లిహి కీసి మంత.

బగవంతన వచన్ మాయ్నన రూప్ యేత్వల్

1 కలి గడె మాయ్క్ మునెనె వచన్ ఇన్వల్* మత్తొర్. బగవంతన్ సంగ వోర్ వచన్ ఇన్వల్ మత్తొర్. వోర్ వచన్ బగవంతలె ఆందుర్. 2 వోర్ వచన్ ఇన్వల్ మొదొడలె బగవంతన్ సంగ మత్తొర్. 3 కలిత సమ్మెతున్ బగవంతల్ వోర్ వచన్తున్ హిందలె గడి కీతొర్. వోర్ సెల్వ ఉంది గిర్ వస్తు గడె మాయ్కి. 4 వోన్ జీవ మంత. అద్ జీవ సమ్మిర్కున్ వేడ్చి సీత. 5 వేడ్చి సికటితగ బహన్తె పారంతయొ, అహ్నె పర్జతంగ్ దిల్కనగ వోర్ వేడ్చి సీసెర్ మంతొర్. బతి బస్కెట్కె అద్ వేడ్చితున్ సికటి* పిహ పరొ.

6 బగవంతల్ వొరొర్ మాయ్న్ సారి కీతొర్. వోన పొరొల్ బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్.* 7 అద్ వేడ్చితున్ బారెతె తన వెహ్తొల్ గవతున్ కేంచి, సమ్మిర్ వోర్ వేడ్చితున్ దాత్నొన్ పొరొ బరొస ఇరనిర్ ఇంజెర్ వాతొర్. 8 అద్ వేడ్చి సియ్యల్ యోహాన్ ఆయొర్. బతి వేడ్చితున్ దాత్నొన్ బారెతె, వెహ్లా వాతొర్ వోర్, సిరిప్ గవదారల్ ఆందుర్. 9 ఇద్ దునియతుర్కున్, బోర్తె జీవత సతె వేడ్చి సీసెర్ మంతొరొ, వోర్ వాసెర్ మంతొర్.

10 వోర్ వచన్ ఇన్వల్ ఇద్ దునియతె వాతొర్. వోన కెయ్యెనె బగవంతల్ సమ్మె గడి కియుస్తొర్. బతి ఇద్ దునియతుర్ వోర్ కరల్ బోర్ ఆందుర్ ఇన్వల్ వొడ్కి కియ్యకి. 11 వోర్ తన్వర్గ వాతొర్, బతి వూర్ ఇజయేల్ లోకుర్* వోన్ వొప్పకి. 12 తెర్ బతి, బోర్-బోర్తె తన్వ పొరొ బరొస ఇరైరొ, వూర్ సమ్మిర్కున్ బగవంతనుర్ మరి-మియడ్ ఆయ్యె

* 1:1-2 వచన్ ఇన్వల్ ఇత్తెకె యేసు కిరిస్తు ఇంజెర్ అర్తమ్. * 1:5 బగవంతన సరి-మారగ్ బూలె మాసి పాప్పంగ్ కామ్మనె నించి మన్వల్ దునియ. * 1:6 వేర్ అపొస్తుల్ యోహాన్ ఆయొర్. * 1:11 యూదుల్క్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్.

అదికార్ సీతార్. ¹³ ఆడ్-మాడ్సోన్ మరి-మియడ్ జల్మ ఆతపినయ్ మేందోల్ అని నెతుడె వూర్ జల్మ ఆయ్యకి. బతి బగవంతల్ వూర్కున్ నేమి కీతతున్* హిందలె వోసుర్ మరి-మియడ్ ఆతెర్.

¹⁴⁻¹⁵ వోర్ వచన్ మాయ్యల్ ఆసి, దర్పుత్ పొరొ వాసి, మా నడ్డుమ్ పిస్తార్. బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ వోర్ వచన్ బారెతె, “నా పెజెటల్ బోర్తె వాంతార్ ఇంజి వెహ్తానా, వోర్ వేరె ఆందుర్. వేర్ నాకున్ తెర్ మొదొడలె పిసి మత్త కాడ్కి, నాకున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్” ఇంజెర్ జోర్తె గవ వెహ్తార్. వోర్ వచన్ మాకున్ బగవంతన బర్పుర్ సతెమున్ అని బర్పుర్ పెర్మత-దయతున్ తొహ్తార్. ఇద్ సత్ అని పెర్మత-దయతున్ సూడ్కి, బగవంతన మయ్యతున్ కరి కీతల్. బగవంతల్ తన్వోర్ వొరొరె మన్వల్ మరిన్ సీత మయ్య ఇదె ఆంద్. ¹⁶ వోన్ బర్పుర్ పెర్మత-దయతున్ హిందల్, మరట్ సమ్మిర్ ఆసిర్వాదున్ పెజెయ్ ఆసిర్వాద్ యేచ్చెర్ మంతల్. ¹⁷ అవ్ బవ్ ఇత్తెకె, మొదొడ ఆసిర్వాద్ తన్వ ఇచ తీర్ పర్జి పిసనిర్ ఇంజెర్ బగవంతల్ మోసెన కెయ్యె, దర్మత కానున్ సీసి మత్తార్. బతి ఇంకె, రెండవ ఆసిర్వాద్ యేసు కిరిస్తున కెయ్యె అద్ కానున్ తెర్ చొకొట్టుంగ్ పెర్మత-దయ అని సతెమ్ ఇన్వలికున్ సీతార్. ¹⁸ బోరె బస్కెనె బగవంతన్ సూడ్కి. బతి బస్కెట్ బాబోన్ సంగ మన్వల్* వొరొరె మరి ఆయ్యల్, మాకున్ బగవంతన్ బారెతె వెహ్తా తొహ్తార్.

బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ గవ

¹⁹ యెరుసలెమ్మల్ యూదుల్కునుర్ అదికారిర్, మోక వేర్ కిరిస్తు మందర్ ఇంజెర్ పూసి కియ్యె, కటొడలిర్కున్ అని లేవియుల్కున్* యోహాన్తగ సారి కీతెర్. ²⁰ తె యోహాన్, “నన కిరిస్తున ఆయ్యెన్” ఇంజెర్ మకుస్వక్ వూర్కున్ గవ వెహ్తార్. ²¹ అస్కె వూర్, “తె నిమె బోని ఆంది? యేలియ* పర్వత్తని కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె, “నన ఆయ్యెన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. “మంజె బవిసత్తె వాంతార్ ఇంజి వెహ్తార్ వోర్ పర్వత్తని కి?” ఇంజెర్ వూర్ పూసి కీతెర్. బతి యోహాన్ “నన ఆయ్యెన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²² అస్కె వూర్, “అసల్ నిమె బోని ఆంది? మాకున్ సారి కీతుర్కున్ మమొట్ జవబ్ సియ లాగర్. నీ బారెతె బతల్ వెహన ఇంతియె అద్ మాకున్ వెహ” ఇంజెర్ యోహాన్తన్ పూసి కీతెర్. ²³ తె యోహాన్, “యెసయ పర్వత్తల్ మొదొల్ వెహ్తాపినయ్, «బగవంతల్* వాయన్ సాటి సరి సుద్రి కీమ్మ» ఇంజెర్ బోడి గుటనగ కిలివల్ లేంగ్ ననయ్ ఆందున్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

²⁴⁻²⁵ అస్కె సవల్క్ పూసి కియ్యె వాతుర్గట్ కహితుర్ పరిసయ్యల్క్, “నిమె కిరిస్తుని ఆయ్యె, యేలియని ఆయ్యె, బవిసత్తె వాయ్యల్ పర్వత్తని గిర్ ఆయ్యె. తె నిమె బద్ అదికార్దె బాప్తిస్మ సీసెర్ మంతి?” ఇంజెర్ యోహాన్తన్ పూసి కీతెర్. ²⁶ తె యోహాన్, “నన యేతె బాప్తిస్మ సీసెర్ మంతాన్. బతి నా పెజెటల్ వాయ్యల్ మీ నడ్డుమ్ మంతార్. మిరట్ వోన్ వొడ్కి కియ్యట్. ²⁷ నా పెజెటల్ వాయ్యల్ నాకున్ తెర్ డగుర్ సక్తివంతల్ ఆందుర్. వోనంగ్ చెపుల్కన పటి రెహ్తా గిర్ నన కామి సియ్యెన్*” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁸ ఇవ్ గట్టుంగ్ యోహాన్ బాప్తిస్మ సీసెర్ మత్తార్ అద్ యోర్దన్ లవిడున్ సిడయింగ్ బాజ్ మన్వల్ బెతనియ ఇన్వల్ చహర్తగ జర్గతంగ్.

యేసుయె బగవంతనోర్ మరి ఇంజెర్ వెహ్తా తొహ్తల్

²⁹ దుస్రా నేటి యోహాన్ తన్గ వాయ్యల్ యేసున్ సూడ్కి,

“ఇచుల! వేరె దునియతురంగ్ పాప్పున్ కాంచి వోయ్యల్ బగవంతన గొరె పిల ఆందుర్. ³⁰ ఇదెన్ మునె, ‘నా పెజెటల్ బోర్తె వాంతార్ ఇంజి వెహ్తానా, వోర్ వేరె ఆందుర్. వేర్ నాకున్ తెర్ మొదొడలె పిసి మత్త కాడ్కి,* నాకున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్’ ఇంజెర్ వేన్ బారెతెన్ వెహ్తా మత్తాన్. ³¹ అసల్ వోర్ బోర్

* 1:13 బగవంతల్ తన్వ ఆత్మ వూర్ ఇర్తతున్ హిందల్ మరి-మియడ్ ఆతెర్. * 1:18 ఇత్తెకె బాబో బగవంతల్ అని మరి యేసు వొరొరె ఇంజెర్ అర్తమ్. * 1:19 లేవియుల్క్ ఇన్వలిర్ లేవిన కాన్దాన్తర్ ఆందిర్. వీర్ బగవంతన మందిర్తన్ బవి కీసెర్, కటొడలిర్ కియ్యలిక్ కామ్మనగ మదల్ కియ్యలిర్ ఆందిర్. * 1:21 యేతె బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్తన్ తెర్ తొత్తార్ పర్వత్తల్ ఆందుర్. కిరిస్తు వాయన్ మునె వోర్ పర్వత్తల్ మల్పి వాంతార్ ఇంజెర్ యూదుల్క్ బరొస కీంతెర్. * 1:23 బగవంతల్ సెతెతె పర్పు. * 1:27 వోర్ బెయ్ డగుర్ మాల్యల్ ఆందుర్. నన వోనోర్ దాసిన ఆసి మన్లె గిర్ కామి సియ్యెన్. * 1:30 కలి గడె మాయన్ మొదొలె వచన్ రూప్తె పిసి మన్వల్ యేసు ఆందుర్.

ఆందుర్ ఇన్వోల్ నన వోన్ వొడ్కి కీసి మనాన్. బతి ఇజయేల్ లోకుర్కున్ వోర్ తన్వ వొడ్కి అరుసీనుర్ ఇంజి బాప్తిస్మ సీతోన్. ³² అస్సెనె హోబర్ కోలె మాసి, బగవంతన పవిత్ర ఆత్మ ఉంది పారెవత్ దాత్ యేసున్ పొరా రెయ్యల్ సూడ్తాన్. ³³ యేతె బాప్తిస్మ సియ్యె నాకున్ సారి కీతోర్ వోర్ బగవంతలె, 'బోన్ పొరా పవిత్ర ఆత్మ పారెవత్ దాత్ రెయ్యి ఉద్వల్ సూడంతియె, వోరె లోకుర్కున్ పవిత్ర ఆత్మతె బాప్తిస్మ సియ్యల్* ఆందుర్' ఇంజెర్ వెహ్చార్. అహాన్ వెహ్చాక్ ఇత్తెకె, వోన్ నన వొడ్కి కీసి మనాన్.

³⁴ ఇద్ సమ్మె సూడ్సినె, 'వేరె బగవంతనోర్ మరి ఆందుర్*'

ఇంజెర్ బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ యేసున్ బారెతె గవ వెహ్చార్.

యేసునుర్ మొదొడుర్ సిస్యలిర్

³⁵ దుస్రా నేటి దుపరిత నాలుంగ్ నేక్కెయె యోహాన్ అని వోనుర్ ఇవిర్ సిస్యలిర్ గిరె అగనె నిల్చి మత్తెర్. ³⁶ అదె వకత్తె యేసు అగటల్ వీడ్చెర్ మత్తార్. వోన్ సూడ్సి, "ఇచుల! బగవంతన గొరె పిల" ఇంజెర్ యోహాన్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్చార్. ³⁷ అద్ కేంచి వూర్ ఇవిర్ సిస్యలిర్, యేసున్ పెజెయ్ సొత్తెర్. ³⁸ తె అస్సె వూర్ తన్వ పెజెయ్ వాయ్యల్ సూడ్సి, యేసు పెజె మల్చి, "మీకున్ బతల్ పహ్లా?" ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె వూర్ "గురుజి*! నిమె బగ మందంతి?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ³⁹ తె యేసు, "వాసి సూడట్" ఇంజెర్ ఇత్తార్. అస్సె లగ్-బగ్ పోదెక్ నాలుంగ్ నేక్కెర్ మత్త. తె వోర్ మన్వల్ జాగతగ సొంజి, అంటిత్క అగన్ మత్తెర్. ⁴⁰ యోహాన్ గొస్తి కేంచి యేసున్ పెజెయ్ సొత్తుర్ ఇవిర్కటల్ వొరొన పొరొల్ ఆంద్రెయల్. వేర్ సీమెన్-పేతుర్తోర్ తముర్ ఆందుర్. ⁴¹ వేర్ ఆంద్రెయల్ తన్వోర్ తాదల్ సీమెన్-పేతుర్కున్ బేటె మాసి, "దాద! కిరిస్తున్* సూడ్తామ్" ఇంజెర్ వెహ్చార్. ⁴² అని వోన్ యేసునగ పియ్యి వాతోర్. తె యేసు వోన్ సూడ్సి, "నిమె యోహాన్తో* మరి సీమెన్తి ఆంది. బతి ఇంగెడల్ నీకున్ కెపా* ఇంజి కేయనిర్" ఇంజెర్ ఇత్తార్. వేన్ పేతురు గిర్ ఇంతెర్#.

యేసు పిలిపున్ అని నతనియేల్తున్ కేయ్యల్

⁴³ దుస్రా నేటి యేసు గలిలయ యేరియతె సొన్లె నిర్బయ్ కీతోర్. తె నడ్డుమ్ పిలిపున్ సూడ్సి, "నా సంగ వర" ఇంజెర్ యేసు కేయ్యెర్. ⁴⁴ వేర్ పిలిప్, ఆంద్రెయల్ అని పేతురు మువిరై బెత్తయిద చహర్తుర్ ఆందిర్. ⁴⁵ పిలిప్ నతనియేల్తున్ మహ్మాల సొత్తార్. వోర్ బేటె మాత పెజె, "మోసెన దర్మత కానున్తగ అని దుస్రుర్ పరవత్తులిర్ లిహి కీతనగ బోన్ బారెతె లిహి కీతెరా, వోర్ మాకున్ బేటె మాతోర్. వోరె నజరేత్ చహర్తోర్ యోసెప్పొర్ మరి యేసు ఆందుర్" ఇంజెర్ పిలిప్ వెహ్చార్. ⁴⁶ అద్ కేంచి నతనియేల్, "ఎహ! నజరేత్తుల్ బతయ్ చొకొట్టు పుటరియ్?" ఇంజెర్ పిలిపున్ పూసి కీతోర్. తె "వాసి సూడ" ఇంజెర్ పిలిపు ఇత్తార్. ⁴⁷ తె నతనియేల్ యేసునగ వాసెర్ మనెకె వోన్ సూడ్సి, "ఇచులట్! వేర్ కరల్ ఇజయేల్ జాతితోర్ ఆందుర్. వేన్ కపట్ బతయ్ సెలె" ఇంజెర్ వోన్ బారెతె యేసు వెహ్చార్. ⁴⁸ తె నతనియేల్, "నా బారెతె నీకున్ బహన్ టావ?" ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె యేసు, "పిలిపు, నీకున్ కేయ్యక్ మునె, నిమె అంజారి మరత్ బూడ్ మనెకెన్ నీకున్ సూడ్తాన్" ఇంజెర్ వెహ్చార్. ⁴⁹ అస్సె నతనియేల్, "యే గురుజి! నిమె బగవంతనోర్ మరిని అని ఇజయేల్ లోకురోర్ రాజని ఆంది!" ఇంజెర్ జవబ్ సీతోర్. ⁵⁰ తె యేసు, "నీకున్ అంజారి మరత్ బూడ్ మనెకెన్ సూడ్తాన్ ఇంజెర్ వెహ్చాతున్ హిందలె, బరొస ఇర్నెర్ మంతి కి బతల్? ఇవెన్ తెర్ డగుక్ కామ్మి సూడంతి. ⁵¹ అవ్ బవ్ ఇత్తెకె, హోబర్ కోలె

* 1:33 పాప్తె తాక్కులిర్ లోకురంగ్ దిల్కున్ ఆత్మ సక్తితె పవిత్ర కియ్యల్ ఇంజెర్ అర్తమ్.

* 1:34 బగవంతల్ నేమి కీతోర్ వోర్.

* 1:38 గురుజి సెలెతె «రబి».

* 1:41 కిరిస్తున్ హెబ్రీ బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్తమ్ పర్జతున్ బచి కియ్యె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్యల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్కు సూడ్చెర్ మత్తెర్. * 1:42 వేర్ యేతె బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ ఆయెర్. * 1:42 ఇవ్ రండుతె పొరొల్కున్ అర్తమ్ బండ.

1:42 మత్తయి 16:18

మాయ్బల్, స్వర్గనల్ బగవంతనుర్ దూతలిర్ స్వర్గనార్ మాయ్బనగ* బూడ్ రెయ్బల్, వర్బల్ మిరట్ సూడ్కిట్.# ఇద్ సతెమ్ ఆంద్ ఇంజెర్ వెహార్.

యేతున్ ఆంగుర్కన రస కియ్బల్

2 ఇద్ జర్గసి రండ్ రోజ్క్* ఆత పెజె, గలిలయ యేరియత, కాన ఇన్వల్ చహార్తె, ఉంది మర్మి-పొరొల్ జర్గిత. యేసున అవల్ అగ మత్త. 2 అవ్ మర్మినగ యేసున్ అని వోనుర్ సిస్యలిర్కున్ గిర్ కేయ్బు మత్తెర్. తె అగ వూర్ సొత్తెర్. 3 అద్ జేవున్గ ఆంగుర్కన రస మార్త. తె అవల్, “వూర్గ ఆంగుర్ రస మార్త” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్. 4 తె యేసు, “నాకున్ బారి వెహంతి వో? నన బోన ఆందున్ ఇన్వల్ వొడ్కి అరుస్వల్ వకత్ అజున్ వాయెయె” ఇంజెర్ అవన్ వెహార్. 5 అస్కె అవల్ సర్బరెయ్ కియ్బలిర్ సంగ, “వోర్ వెహ్ తీర్ కీమ్” ఇంజెర్ వెహ్. 6 యూదుల్క్ సుదుడ్ కియ్బల్ కామున్ సాటి, అగ నారితంగ్ బండనంగ్ సారుంగ్ సోరంగ్ మత్తంగ్. ఉంది ఉంది సోర యేడుంగ్-ఆట్ బిందెన యేర్ పియ్దుంగ్. 7 యేసు, “అవ్ సోరన్ యేతె నిహట్” ఇంజెర్ సర్బరెయ్ కియ్బలిర్కున్ వెహార్. తె వూర్ అవ్ సోరంగ్ సిగ సిగ నిహ్తెర్. 8 అస్కె యేసు, “ఇంగె మిరట్! ఇచుసి ముడుసి జేవున్ ఇంతజమ్ కియుస్వనగ వోమ్” ఇంజెర్ వెహార్. తె వూర్ వోతెర్. 9-10 వోర్ ఇంతజమ్ కియుస్వల్ యేతల్ మారిత అద్ ఆంగుర్ రసతున్ సవద్ సూడ్తెర్. అద్ రస బగటల్ వాత అని బహన్ తయర్ ఆత ఇన్వల్ వూర్ సర్బరెయ్ కియ్బలిర్కున్ టావ. బతి వోర్ ఇంతజమ్ కియుస్వన్ టావ సెతె. తె వోర్ మాయ్బల్ నొవ్రన్ కేయ్బు, “దుస్రుర్ సమ్మిర్ మొదొల్ చొకొట్న రస* వెడిసి, మాందితున్ నిస వర్త పెజె, చప్పి ఆంగుర్ రస వెడియంతెర్. బతి నిమె ఆక్రి వేరి గిర్ బెయ్ చొకొట్న రస వెడ్కుసీతి” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. 11 ఇహిన్ యేసు గలిలయ యేరియత కాన ఇన్వల్ నాటె అద్ మయ్మత కామ్ కీసి, తన్వ సక్తితున్ తొహార్. అదెన్ సాటి వోనుర్ సిస్యలిర్ వోన్ బరొస ఇర్తెర్.

12 అద్ ఆత పెజె యేసు, వోన అవల్, తముక్ అని సిస్యలిర్ మీరె మాసి కపెర్నహోమ్ ఇన్వల్ చహార్తె సొత్తెర్. అని కహి రోజ్క్ వూర్ అగన్ మత్తెర్.

యేసు మందిర్తగ సొన్వల్

13-14 యూదుల్క్న పస్క ఇన్వల్ సడ్ కరుమ్ వాత. తె యేసు యెరుసలెమ్ సొత్తెర్. అగ యెవ్త పెజె, బగవంతన మందిర్తగ యేసు సొత్తెర్. అద్ మందిర్త ఆవ్రతగ బలిదాన్ సియ్లె కోందన్, గొరెన్ అని పారెవన్ వొమ్మలిర్ బేపరిదార్క్ అని దుస్రా దేస్సంగ్ కొతన్ బద్లి కియ్బలిర్ గిర్ అగ ఉచ్చి మత్తెర్. 15 అద్ సూడ్కి, యేసు నోడెనె చాటున్ మోడి కీసి గొరెన్, కోందన్ అని సమ్మిర్కున్ మందిర్తల్ పూడి సీతొర్. వూర్ కొతంగ్ బద్లి కియ్బలిరంగ్ కొతన్ రీక్సి, వూరంగ్ టేబల్కున్ ఉల్లి కీతొర్. 16 వూర్ పారెవంగ్ వొమ్మలిర్ సంగ యేసు, “నావోర్ బాబొన రోతున్ హోటుమున్ దాత్ కియ్బట్. ఇవ్ సమ్మిన్ ఇగెటల్ బహి వోమ్” ఇంజెర్ వెహార్.

17 అద్ సూడ్కి, “నీవ రోతున్ పర్జ వెతె మాని కియన ఇంజెర్ ఆస కీత కాడ్కి, దుస్రుర్ నాకున్ బెయ్ ఉల్ల ఆసెర్ మంతెర్#” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతనగ లిహి కీసి మంత ఇంజి, సిస్యలిర్ యాది కీతెర్.

18 బతి యూదుల్క్నుర్ అదికారిర్ యేసునగ వాసి, “నీకున్ బగవంతల్ అదికార్ సీసి మత్తెకె, మాకున్ ఉంది నిసని తొహ?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. 19 తె యేసు, “ఇద్ మందిర్తున్ ఉల్లి కీమ్. తేన్ నన తిరిసి మూంద్ రోజ్క్నె దొహంతొన్” ఇంజెర్ వెహార్.

20 అద్ కేంచి యూదుల్క్ గుల్ ఆసి, “ఇద్ మందిర్తున్ దొహ్లా చాలిన్ సారుంగ్ (46) సొల్క్ పియ్. నిమె మూంద్ రోజ్క్నె దొహ పరంతియ్?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్తెర్. 21 బతి యేసు తన్వ మేందొడ మందిర్తున్ బారెతె ఇద్ గొస్తి వెహార్.

* 1:51 మాయ్బన రూప్తె వాతొర్ వోర్ బగవంతనొర్ మరి. * 2:1 కహి జాగంగ్ మూంద్ రోజ్క్ ఇంజెర్ మంత. * 2:9-10 యూదుల్క్ ఆంగుర్కనల్ రస తెడ్కి, వెతె రోజ్క్ ఇర్సి, సావుసంతెర్. అద్ కల్దన్ దాత్ మారిత పెజె ఉంటెర్.

1:51 పుట్గడ్కి 28:12 # 2:17 కీర్తన్కన 69:9

²² సిస్యలిర్, యేసు సాసి-నేండ్త పెజె, ఇదెన్ హేతు కీసి, దర్మ-గ్రంత్ నగ లిహి కీసి మన్వడున్ అని యేసు వెహ్త గొస్టితున్ పారా బరాస ఇరైర్.

మాయన దిల్లగ మన్వల్ యేసున్ టావ

²³ పస్క సడ్డంగ్ దిహొస్కున్ రొపా యెరుసలెమ్మగ, వోర్ యేసు కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మున్ సూడ్సి, వెలెటిర్ వోన్ బరాస ఇరైర్. ²⁴⁻²⁵ బతి యేసు వూర్కున్ నమ్మకి. బారితెకె సమ్మిరంగ్ దిల్కున్ తన కరి కియ్యల్ ఆత కాడ్కి, దుస్రుర్ బారెతె యేసున్ బోరె గవ వెహ లాగొ.

నిమె ఉండె మల జల్మ యేత లాగర్

3 పరిసయుల్కన బాజ్నోర్ నికొదేమ్ ఇన్వల్ యూదుల్కనోర్ ముకె అదికారి మత్తార్. ² వోర్ ఉంది రాత్త యేలతె యేసునగ సాంజి, “గురుజి, ‘నిమె బగవంతనగటల్ వాతొని ఆంది’ ఇంజెర్ మాకున్ టావయె. బారితెకె, నిమె కియ్యలిక్ మయ్యతంగ్ కామ్మ బగవంతన సాత్ సెల్వ బోరె కియ పరార్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³ అస్కె యేసు, “వారార్ పూన జల్మ యేత బీగర్, బగవంతన రాజ్వుగ ఈస యేత పరార్.* ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ నికొదేమున్ వెహ్తార్. ⁴ అస్కె నికొదేమ్, “బుడియల్ ఆతొర్ మాయ్నల్ బహన్ జల్మ యేత పరనుర్? ఉండె ఉంది జోక అవన పీటె నేంగ్గి జల్మ యేత పరనుర్ కి బతల్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ⁵ తె యేసు, “వారార్ యేతె అని ఆత్మతె# జల్మ ఆయ బీగర్, బగవంతన రాజ్వుగ నేంగ పరార్. ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁶ “అవల్-బాబొ మేందొడున్ జల్మ సియ పరంతెర్. బతి ఆత్మతున్ బగవంతన ఆత్మ జల్మ సియ పరంత. ⁷ అదెన్ సాటి, ‘పూన జల్మ యేత లాగర్’ ఇత్తెకె నిమె గుల్ ఆయ్. ⁸ వడి తనకున్ ఇస్టమ్ వాత అద్ బాజ్నల్ వాంత. మిరట్ అద్ వడిత ఆవజ్ కేంజంతిట్ బతి, అద్ వడి బగటల్ వాంతయె, బేకె దాంతయె ఇన్వల్ మీకున్ టావ సెలె. అహ్నె బగవంతన ఆత్మతె జల్మ ఆయ్యల్ గిర్ మందంత” ఇంజెర్ యేసు వెహ్తార్.

⁹ తె నికొదేమ్, “ఇద్ బహన్ జర్గమడ్ మందర్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ¹⁰ అస్కె యేసు, “ఇజ్రయేల్కనోర్ డగుర్ గురుని ఆంది. ఇదెన్ బారెతె నీకున్ కరె మాయె కి?” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ¹¹ “మాకున్ కరె మాత అదెన్ బారెతె అని సూడ్తతున్ బారెతె వెహంతామ్. ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్. బతి మావ గవతున్ మిరట్ నమ్మిట్. ¹² నన మీకున్ ఇద్ దునియతంగ్ గొస్టిన్ బారెతె వెహ్తెన్ బరాస కియ్యిట్. తె స్వర్గంగ్ గొస్టిన్ బారెతె వెహ్తె బహన్ బరాస కీకిట్?” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹³ “స్వర్గనల్ రెయ్యి వాయ్యల్ స్వర్గనోర్ మాయ్నల్ ఆయ్యల్ నాకున్ తప్పసి, దుస్రాన్ బోరె పారా స్వర్గనగ సాన్మకి. ¹⁴ మోసె బోడి గుటనగ పితుడ ఉంది తరస్ కీసి, డంగల్ కటెతగ బహన్తె లిమ్-లోమ్ కీతారా,# అహ్నె స్వర్గనోర్ మాయ్నల్ ఆయ్యల్ నాకున్ గిర్ మొద్దగ టాంగి కియ లాగర్. ¹⁵ అహన్ కీతెకెన్, నా పారా బరాస ఇర్వలిర్కున్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత.

¹⁶ “బగవంతల్ దునియతుర్కున్ బెయ్ లాడ్ కీత కాడ్కి, తన్వోర్ వారారె మన్వల్ మరిన్ ఇద్ దర్తురితగ సారి కీతార్. వోన్ పారా బరాస ఇర్వల్ హర్ వారార్ నాసెడమ్ ఆయ్యకెనె, వూర్కున్ బస్కెట్ గిర్ పిస్వల్ జీవ పుటన ఇంజెరెన్తె ఇహిన్ కీతార్. ¹⁷ దునియతుర్కున్ సిక్స వాల్లె బగవంతల్ వోర్ మరిన్ సారి కియ్యకి బతి, బచి కియ్యెనె సారి కీతార్.

¹⁸ “వోన్ బరాస ఇర్వన్ సిక్సత తస్వ మనో. బతి బరాస కియ్యెర్ వోన్, బగవంతనోర్ వారారె మన్వల్ మరిన్ బరాస కియ్య కాడ్కి, ఇదెన్ మునెనె వోన్ సిక్సత తస్వ ఆత. ¹⁹ బారితెకె వోర్ దునియతుర్ సమ్మిరంగ వేడ్చితున్ పియ్యి వాతార్. బతి లోకుర్ తమ్వంగ్ కామ్మ కరబ్బంగ్ కీనెకె, సికటితె మన్లెనె పసంద్ కీతెర్. అద్ తస్వత కారన్ ఇదె ఆంద్. ²⁰ కరబ్ కామ్ కియ్యల్ హర్ మాయ్నల్ వేడ్చితున్ పసంద్ కియ్యెర్. తన్వంగ్ కరబ్ కామ్మున్ మకుసి ఇరన్ సాటి, వోర్ వేడ్చితగ

* 3:3 గ్రీకు బాసతగ, “బగవంతన రాజ్ సూడ పరార్” ఇంజెర్ మందంత.

3:5 యెహెజ్కెల్ 36:25-28 # 3:14 ఇసాబ్బు 21:9

వాయొర్. ²¹ బతి సత్తె తాక్వల్ తన్వంగ్ కామ్మ బగవంతన కెయ్ జర్గసెర్ మంతంగ్ ఇంజి, అవెన్ బహి తొహ్లా, వేడ్చితె వాంతార్” ఇంజెర్ వెహార్.

యేసున్ బారెతె యోహాన్ గవ వెహ్యల్

²² అద్ ఆత పెజె, యేసు అని వోనుర్ సిస్యలిర్ యూదయ యేరియతగ సాంజి, పర్జతున్ బాప్తిస్మ సియుసెర్, కహి రోజ్క్ అగనె మత్తార్. ²³ సలిమున్ కరుమ్మ అయ్యెన్ ఇన్వల్ జాగతగ కూబ్ యేర్ మత్త కాడ్కి, అగ యోహాన్ బాప్తిస్మ సిసెర్ మత్తార్. ²⁴ తె లోకుర్ సాంజి బాప్తిస్మ యేచ్చెర్ మత్తెర్. ఇద్ గల్లు యోహాన్ జేల్లగ అర్వక్ మునెన్ జర్గత. ²⁵ ఉంది దియ యోహాన్తుర్ సిస్యలిర్కున్ అని యూదుల్కన జాతితోన్ నడ్డుమ్ సుదుడ్ ఆయ్యల్ రివజున్ బారెతె జట్-పట్ లాగ్. ²⁶ తె వూర్ సిస్యలిర్ యోహాన్తుగ వాసి, “గురుజి! యోర్దన్ లవిడున్ హంద బాజ్, నీ సంగ బోరై మత్తారా అని నిమె బోన్ బారెతె గవ వెహ్తయె, వోర్ ఇంకె బాప్తిస్మ సిసెర్ మంతార్. సమ్మిర్ వోన్గన్ సాంజెర్ మంతెర్” ఇంజెర్ వెహార్. ²⁷ తె యోహాన్, “స్వర్గన్ బగవంతల్ సితెకెన్ తప బోరై బతయ్ యేత పరోర్. ²⁸ ‘నన కిరిస్తున ఆయెన్. బతి వోన్ మునె సారి కీతోర్ వోర్ కబ్రియన ఆందున్’ ఇన్వడున్ మిరటె గవ మంతిట్. ²⁹ నమునతున్ మర్మినగ నొవ్రల్ ముకె ఆందుర్ ఇంట్. వోరె నొవ్రినార్ మాల్కల్ ఆందుర్. వోర్ నొవ్రన్ కరుమ్, వోనార్ సోప్తల్ నిల్పి మన్లె, అని నొవ్రల్ వెహ్త తీర్ కియె, వోన్ వెలె ఆనంద్ లాగంత. అదె తరికతె నన వెలె కుసితె మంతాన్. నావ ఆనంద్ బర్పుర్ ఆత. ³⁰ బారితెకె నాకున్ చుడుర్-పాన్ వాయన అని వోర్ యేసున్ డగుర్-పాన్ వాయన.

³¹ “స్వర్గన్ వాతార్ వోర్ సమ్మిర్కున్ పారాడార్ ఆంతార్. మరట్ దర్తురిత్ పారాడుర్ ఆందట్ అని దర్తురిత్ పారా జర్గవలిక్ గొస్టిన్ బారెతెన్ వడ్కుంతట్. బోరెయ్ స్వర్గన్ వాతారా, వోర్ సమ్మిర్కున్ పారాడార్ ఆంతార్. ³² వోర్ అగ సూడ్తున్ కేంజ్తున్ బారెతె గవ వెహంతార్. బతి వోన గవతున్ బోరై వొపుర్. ³³⁻³⁵ బగవంతల్ తన్వోర్ మరిన్ లాడ్ కీత కాడ్కి, సమ్మె అదికార్ వోన కెయ్ హల్ల కీతోర్. వోన్ తన్వ ఆత్మతున్ బర్పుర్ సీత కాడ్కి, వోర్ సిరిప్ బగవంతనంగ్ గొస్టింగ్ వెహంతార్. బోరై వోన గవతున్ వాపంతారా వోర్, బగవంతన్ బారెతంగ్ యేసు వెహ్తంగ్ గొస్టింగ్ సతెమ్ ఇంజి తాహంతార్. ³⁶ బోరై బగవంతనార్ మరిన్ పారా బరాస కీంతారా, వోన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత. బోరై వోన్ పారా బరాస కియెరొ, వోన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటా. బతి బగవంతన సోంగ్ వోన్ పారా నిల్పి మందంత” ఇంజెర్ బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ వెహార్.

కుహితగ యేసు వెయ్యెన్ సంగ వడ్కవల్

4 యోహాన్తున్ తెర్ అదిక్ సిస్యలిర్కున్ యేసు తయర్ కీసి, వూర్కున్ బాప్తిస్మ సిసెర్ మంతార్ ఇంజెర్ పరిసయుల్క్ కేంజెర్. ² (కరల్ బతల్ ఇత్తెకె, యేసు బాప్తిస్మ సియ్యకి. బతి వోనుర్ సిస్యలిర్ సిసెర్ మత్తెర్.) ³ ఇద్ గొస్టితున్ యేసు కేంజ్ పెజె, యూదయ యేరియతున్ సుటి కీసి, గలిలయ యేరియతె సాన్లె పెసితార్.

⁴ బతి ఇంకె సమరయ యేరియతున్ వీడ్చి సాంద లాగర్. ⁵ అహాన్ అద్ సమరయ యేరియతల్ వీడ్చి సాంజెర్ మనెకె, యాకొబ్ తన్వోర్ మరి యోసెపున్ సీత, ఈసత బొమిత్# కరుమ్ మన్వల్ సుకరు ఇన్వల్ చహర్తగ యెహ్తార్. ⁶ అగ యాకొబ్ కామస్త కుహి మత్త. లంగ్గల్ తాక్సెర్ వాత కాడ్కి, యేసు అవిసి దుపరిత యేలతె అద్ కుహిత్ బగ్ల ఉచ్చి మత్తార్. ⁷⁻⁸ అద్ వకత్తె, వోనుర్ సిస్యలిర్ కానె యేల్లె చహర్తె సాత్తెర్. అద్ గట్కతెన్ సమరయ జాతిత ఉంది వెయ్యె యేర్ వోయ్లె, కుహితగ వాత. తె యేసు, “బాయి, నాకున్ ఉండన్ సాటి యేర్ సీమ్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్యెన్ తల్క్తోర్.

⁹ యూదుల్క్ అని సమరయ జాతితుర్ అలగ్ పిసెర్ మందిర్. అదెన్ సాటి యేసున గొస్టి కేంచి అద్ వెయ్యె గుల్ ఆసి, “యెయా! నిమె యూదుల్కన జాతితోని ఆంది. నన సమరయ జాతితోన ఆందున్. ఉన్లె యేర్ సీమ్ ఇంజి, నాకున్ బహన్ తల్కంతి?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్త. ¹⁰ అద్ కేంచి యేసు, “ఉన్లె యేర్ సీమ్’ ఇంజెర్ తల్క్వన్ బారెతెన్ ఆయి అని బగవంతన వరమున్ బారెతెన్ ఆయి నీకున్ టావ సెలె. ఇప్ టావ మన్మడ్ ఇత్తెకె, నిమెయ్ ఉల్ల అదెన్ నాకున్ తల్క్న్ది

అని నీకున్ జీవ వాలె యేర్ సిందున్” ఇంజెర్ తాన్ సంగ వెహార్. ¹¹ అస్కె అద్ వెయ్లె, “సాబ్! నిహ్గ యేర్ చేంది కియ్లె పొహ్రాయ్ ఆయి నోడెయ్ ఆయి సెలె. ఇద్ కుహి బెయ్ కోల్ మంత. అద్ జీవ వాలె యేర్ నీకున్ బగటల్ పుటర్? ¹² మా తొత్తుర్ బాబొ యాకొబ్ ఇద్ కుహి మాకున్ సీతొర్. ఇద్ కుహిత యేర్ తన, తన్వర్ మర్క్ ఉటెర్ అని వూరంగ్ పియంగ్-కాల్క్ గిర్ ఉట్టంగ్. నిమె యాకొబున్ తెర్ డగుని కి బతల్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీత. ¹³ తె యేసు, “ఇద్ యేర్ ఉన్వల్ హర్ వొరొర్ ఉండె వట్కుంతొర్. ¹⁴ బతి నన సియ్యల్ యేర్ ఉన్వన్ బస్కెట్ కె వట్కు వసా. నన సియ్యల్ యేర్ బస్కెట్ జీవతె మందన్ సాటి, వోన్ రొపా బస్కెట్ గిర్ పొంగ్గెర్ మన్వల్ జలత్ దాత్ మందంత” ఇంజెర్ వెహార్.

¹⁵ తె అద్ వెయ్లె, “సాబ్! బస్కెట్ యేర్ వట్క్వవక్సె అని చేంది కియ్లె వాయ్యక్సె, అద్ యేర్ నాకున్ సీమ్” ఇంజెర్ యేసున్ తల్కత. ¹⁶ అస్కె యేసు, “నిమె సాంజి, నీ మాడ్సొన్ కేయ్యి, తర” ఇంజెర్ వెహార్. ¹⁷ తె అద్ వెయ్లె, “నాకున్ మాడ్సొ సెలొర్” ఇంజెర్ వెహార్. అద్ కేంచి యేసు, “హో కరలె, ¹⁸ మొదొల్ నీకున్ సియ్యర్ మాడ్సొర్ మత్తెర్. ఇంకె నీ సంగ మంతొర్ వోర్, నీవొర్ మాడ్సొ ఆయెర్. బాయి, నిమె మత్త అదెన్ కరల్ వెహ్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్లెన్ ఇత్తోర్.

¹⁹ అస్కె అద్ వెయ్లె, “సాబ్! నిమె పర్వత్తని ఆంది ఇంజెర్ సమ్మె మాసెర్ మంతొన్. ²⁰ తె నాకున్ ఇద్ గొస్టి వెహ: మమొట్ ఇద్ గెరాజిమ్ గుటల్ పొరా పార్తన-వింతి కీంతొమ్. ఇగెనె మా తొత్తుర్ గిర్ పార్తన-వింతి కీతెర్. బతి మీ యూదుల్క్ సిరిప్ యెరుసలెమె కరల్ పార్తన-వింతి కియ్యల్ జాగ ఇంజెర్ బారి వెహంతిట్?” ఇంజెర్ యేసున్ సంగ ఇత్త. ²¹⁻²³ తె యేసు, “బాయి! బోన పార్తన-వింతి కీంతిట్ ఇన్వల్, మీ సమరయతుర్కున్ టావ సెలె. బతి బోన పార్తన-వింతి కీంతొమ్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ. బారితెకె మా యూదుల్క్ నగటలె బచె మాయ్యల్ కార్య వాయ్యల్ మంత. అద్ వకత్తె ఇద్ గుటల్ పొరాన్ ఆయి, యెరుసలెమ్మగన్ ఆయి, మిరట్ బాబొ బగవంతన పార్తన-వింతి కియ్యిట్. బతి కరల్ పార్తన-వింతి కియ్యిల్ తమ్మ ఆత్మతగ సత్తె పార్తన-వింతి కీంతెర్. అద్ వకత్ ఇంకె వాసిన్ మంత. ఇద్ నన వెహ్ గొస్టిత్ పొరా బరొస ఇర. తనకున్ పార్తన-వింతి కియ్యిల్ ఆతుర్ మందన ఇంజెర్, బాబొ బగవంతల్ సూడ్సెర్ మంతొర్. ²⁴ బగవంతల్ ఆత్మ రూప్సె మన్వల్ ఆత కాడ్కి, పార్తన-వింతి కియ్యిల్ తమ్మ ఆత్మతగ సత్తె వోన పార్తన-వింతి కియన్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్లెన్ వెహార్. ²⁵ అస్కె అద్ వెయ్లె, “కిరిస్తు* వాంతొర్ ఇన్వల్ నాకున్ టావ. వోర్ వాత పెజె, సమ్మిర్కున్ సమ్మె కుల కుల వెహంతొర్ బెరె” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్. ²⁶ తె, “ననయ్ వోన ఆందున్” ఇంజెర్ యేసు తాన్ వెహార్.

²⁷ అదె వకత్తె వోనుర్ సిస్యలిర్ అగ వాతెర్. వోర్ యేసు ఉంది వెయ్లెన్ సంగ వడ్క్వవల్ సూడ్కి, బెయ్ గుల్ ఆతెర్. బతి, «నీకున్ బతల్ పహె?» ఇంజెర్ అద్ వెయ్లెనె ఆయి, «నిమె అద్ వెయ్లెన్ సంగ బారి వడ్క్వతి?» ఇంజెర్ వోర్ యేసునె ఆయి, వూర్గటల్ వొరొర్ గిర్ పూసి కియ్యకి.

²⁸ అద్ వెయ్లె బుడ్డితున్ అగనె సుటి కీసి, చహార్తె సాత్త. ²⁹ అని పర్జతున్ సంగ, “ఇంకె వేరి నన కీత సమ్మెతున్ బారెతె వెహార్. వోరె మాయ్యల్ మోక కిరిస్తు ఆందురెయ్ బతలొ? మిరట్ వాసి సూడట్” ఇంజెర్ వెహ్. ³⁰ తె వూర్ చహార్తల్ పెసిసి యేసు మన్వల్ జాగతగ వాసెర్ మత్తెర్.

³¹ అద్ గట్కుతె వూర్ సిస్యలిర్, “గురుజి! జరతెర్ తిన్” ఇంజెర్ యేసున్ జుల్మ కీతెర్. ³² బతి యేసు, “మీకున్ టావ సెలె అద్ చంది తిందన్ సాటి, నహ్గ మంత” ఇంజెర్ వెహార్. ³³ తె సిస్యలిర్, “గురుజిన్ తిందన్ సాటి, బోరె చంది తతెరెయ్ బతలొ?” ఇంజెర్ తమ్మ తమ ఇత్తెర్. ³⁴ అస్కె యేసు, “నాకున్ సారి కీతొర్ బగవంతన ఇచ పియ్యి తాక్వల్ అని వోన కామున్ బర్చుర్ కియ్యలె నావ చంది ఆసి మంత. ³⁵ నమునతున్ మిరట్, ‘వావ్టె విజి వీత్త పెజె, ఉండె నాలుంగ్ మహినె పంట కొయ్లె వాంత’ ఇంతిట్. బతి వహుక్సెకె సూడట్. ఇంకె అద్ పంట కొయ్లెన్ తయర్ మంత*” ఇంజెర్ మీకున్ వెహ్చెర్ మంతొన్. ³⁶ “పంట కొయ్యలిర్కున్ ఇంకె బూతి పుట్టెరెన్ మంత. బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతగ లోకుర్కున్

* 4:25 కిరిస్తు హెబ్రి బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెనె అర్తమ్ పర్జతున్ బచి కియ్లె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్యల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్క్ సూడ్సెర్ మత్తెర్. * 4:35 లోకుర్కున్ బగవంతన చర్చతె తర్వల్ పంట. బహన్ ఇత్తెకె సమరయ జాతితుర్ వెలెటిర్ యేసునగ వాసెర్ మత్తెర్. వూర్కున్ బగవంతన సరి-మారగున్ బారెతె వెహ్చెలె కానె ఆసి మంత ఇత్తోర్.

తర్వాత, అదే పంట కొయ్యలిర్కున్ పుట్వుల్ పండి. ఇదెన్ హిందల్, విజ వీత్వలిర్ అని పంట కొయ్యలిర్ ఆనంద్ మంద పరంతెర్. ³⁷ 'విజ వీత్వల్ వొరార్ అని పంట కొయ్యల్ ఉండె వొరార్' ఇన్వల్ సాస్తుర్ కరల్ ఆంద్. ³⁸ మిరట్ కస్టమ్ కీసి వీత్వకి అదే పంట కొయ్యె, మీకున్ సారి కీతాన్. అదే విజ వీత్వె దుస్సుర్ కస్టమ్ కీతెర్. వూర కస్టమ్ పండితున్ మిరట్ యేచ్చెర్ మంతిట్" ఇంజెర్ ఇత్తార్.

³⁹ "నన కీత సమ్మెతున్ బారెతె, నన వెహ్యక్ మనెకెన్ నాకున్ వెహ్తార్" ఇంజెర్ అదే వెయ్యె వెహ్త. తె అదే గవతున్ పియ్య, సమరయ యేరియత చహర్తుర్ వెలెటిర్ లోకుర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇరైర్. ⁴⁰ వూర్ సమరయతుర్ వోన్ వాసి, "గురుజి! నిమె మహ్ వాసి, మందయ్ లాగర్" ఇంజెర్ జుల్మ కీతెర్. తె యేసు వూర్ రండే రోజ్క్ మత్తార్. ⁴¹ యేసు వెహ్తంగ్ గొస్టింగ్ కుద్ కేంచి, ఉండె వెలెటిర్ బక్తలిర్ ఆతెర్. ⁴² "నిమె వెహ్త గొస్టి పియ్యన్ ఆయె బతి, మమెట్ వోనంగ్ గొస్టింగ్ కుద్ కేంచి, వేరె దునియతున్ బచి కియ్యల్ కిరిస్తు ఇంజెర్ కరి కీసి, నమ్మెమ్" ఇంజి వెయ్యెన్ వెహ్తార్.

యేసు అదికారి నోర్ మరిన్ చొకాట్ కియ్యల్

⁴³ రండే రోజ్క్ ఆత పెజె, యేసు గలిలయ యేరియతె సొన్లె పెసిత్తార్. ⁴⁴ (అస్కె యేసు, «పర్వక్తన్ తన్వ సొంత యేరియతగ మాన్ పుటా» ఇంజెర్ మునెనె వెహ్చి మత్తార్.) ⁴⁵ తెర్ బతి వోర్ గలిలయ యెవ్త పెజె, అగటుర్ లోకుర్ చొకాట్ మాన్ సీసి, వోన్ కరుమ్ కీతెర్. బారితెకె పస్క సడ్ జర్గెనెకె, వూర్ యెరుసలెమ్మగ సొంజి మత్తెర్ అని యేసు కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ సూడ్చి మత్తెర్. ⁴⁶ అహన్ సొనెకె సొనెకె, ఇదెన్ మునె యేతున్ ఆంగుర్కెన రసత్ దాత్ మార్కుసీత్ అదే, గలిలయత కాన చహర్తె యెవ్తార్. కపెర్నహోమ్ ఇన్వల్ చహర్తె రాజనార్ వొరార్ అదికారి మత్తార్. వోనార్ మరి బేమరితె సొనల్ మీండ్చి మత్తార్. ⁴⁷ తె వోర్ అదికారి, యూదయతల్ గలిలయ యేరియతె యేసు వాతార్ ఇంజెర్ కేంచి, యేసునగ సొత్తార్. అని, "నా మరి బేమరితె సొనల్ మీండ్చి మంతార్. నిమె వాసి, చొకాట్ కియ్యమ్ లాగర్" ఇంజెర్ యేసున్ వినంతి కీతార్. ⁴⁸ తె యేసు, "చమత్కార్కి అని మయ్యతంగ్ కామ్మ సూడ బీగర్, నా పొరొ బరొస కియ్యట్ సెలెయ్?" ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁴⁹ తెర్ బతి వోర్ అదికారి, "పర్బు! నా మరిన పరన్ సొన్వక్ మనెకెన్ వర" ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁵⁰ అస్కె, "నిమె రోన్ సొన్. నీ మరి పిసంతార్" ఇంజెర్ యేసు వెహ్తార్. తె వోర్ అదికారి, యేసున గొస్టిత్ పొరొ బరొస ఇర్చి పెసిత్తార్. ⁵¹ వోర్ అహన్ సరియ్ సొంజెర్ మనెకెన్, వోనుర్ సేవ్కలిర్ మునెత్క్ వాసి, "నీవార్ మరి చొకాట్ ఆతార్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁵² తె వోర్ అదికారి, "బద్ వకత్తె చొకాట్ ఆతార్?" ఇంజెర్ సేవ్కలిర్కున్ పూసి కీతార్. అస్కె వూర్, "నినె దుపరి ఉంది నేత్తెకె, చొకాట్ ఆతార్" ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁵³ బరొబర్ అదె వకత్తె యేసు తనకున్, «నీవార్ మరి పిసంతార్» ఇన్వల్ గొస్టి వెహ్తార్ ఇంజెర్ సమ్మె మాసి, వోర్ అదికారి అని వోన రోతుర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇరైర్. ⁵⁴ యూదయ యేరియతల్ గలిలయ వాసి, యేసు కీత రెండవ మయ్యత కామ్ ఇదే ఆంద్.

కెయ్-కాల్క్ అర్చి సొత్తున్ చొకాట్ కియ్యల్

5 అదే ఆత పెజె, యూదుల్కెన ఉంది సడ్ కరుమ్ వాత కాడ్చి, యేసు యెరుసలెమ్ నగుడె, వర్చి సొత్తార్. ² యెరుసలెమ్మ గొరెన పాటక్ ఇన్వల్ జాగతున్ కరుమ్ హెబ్లి బాసతె బెతెస్త ఇన్వల్ కోనెర్ మత్త. అదే కోనెర్తగ సియుంగ్ మండొప్ప మత్తంగ్. ³⁻⁴ * [అదే కోనెర్తగ కహి యేలనె బగవంతనార్ దూతల్ రెయ్యి యేతున్ హాలి కీందుర్. అస్కె బోర్ మునె రెయంతారా వోర్ బాతల్ బేమరి మత్తెకె గిర్ చొకాట్ ఆందుర్.] అవ్ మండొప్పనగ గుడ్డిర్, లెగ్డల్-తుంగ్లిర్ అని కెయ్-కాల్క్ అర్చి సొత్తుర్, సమ్మి తీర్కెనంగ్ బేమరింగ్ వాలిర్ జాగ పియ్యి మందిర్. ⁵ వూర్ రొపా తీస ఆట్ (38) సాల్కెనల్ బేమరితె మన్వల్ వొరార్ మాయ్ మత్తార్. ⁶ వోర్ మాయ్ యేసు సూడ్చి, వెలె సాల్కెనల్ బేమరితె మంతార్ ఇన్వల్ కరి కీసి, "చొకాట్ ఆయన ఇంతి కి?" ఇంజెర్ వోన్ పూసి కీతార్. ⁷ తె వోర్ మాయ్, "పర్బు! అదే కోనెర్త యేర్ హాలె మానెకె, నాకున్ అగ రెహ్కలిర్ బోరె సెలుర్. అదెన్ సాటి నన రెయ్యె వానెకెతె,

* 5:3-4 తొలెతంగ్ కహితంగ్ గ్రీకు గ్రంత్కెనగ ఇవ్ గొస్టింగ్ సెలెంగ్.

నాకున్ తెర్ మునెన్ దుస్రాన్ బోరైర్ అగ రెయంతోర్” ఇంజెర్ జవబ్ సీతోర్. ⁸ అస్కె యేసు, “తేద! అని నీవ చాప్తున్ పియ్యి రోన్ సాన్” ఇంజెర్ ఇత్తోర్. ⁹ అహన్ ఇత్త బరొబర్, వోర్ చొకాట్ ఆసి, తన్వ చాప్తున్ పియ్యి తాక్సెర్ సొత్తోర్.

ఇద్ గట్టు యూదుల్క్న ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి జర్గిత. ¹⁰ తె యూదుల్క్నుర్ అదికారిర్, “నీవ చాప్ పియ్యి తాక్సెల్, నేండ్ ఆరమ్మ దివొస్ ఆత కాడ్కి, దర్మత కానున్తున్ ఉల్ల తాక్సెల్ అంత” ఇంజెర్ చొకాట్ ఆతోన్ సంగ ఇత్తెర్. ¹¹ బతి వోర్, “నాకున్ చొకాట్ కియ్యెల్, ‘నీవ చాప్ పియ్యి సాన్ ఇత్తోర్’” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తోర్. ¹² తె వూర్, “నీకున్ చాప్ పియ్యి సాన్” ఇంజెర్ బోర్ వెహ్తోర్?” ఇంజి పూసి కీతెర్. ¹³ బతి వోర్ వెహ పర్మకి. బారితెకె అగ వెలె మాంది మత్తెర్ అని యేసు మాందితగ మిస్సె మాసి సొత్తోర్. ¹⁴ అద్ ఆత పెజె యేసు, వోన్ మందిర్త ఆప్రతగ సూడ్కి, “ఇచుల కేంజ! నిమె చొకాట్ ఆతి. ఉండె వెలె దుక్స వాయ్యెక్నె మన్లె, పాప్సుంగ్ కామ్మ కియ్యి” ఇంజెర్ వెహ్తోర్. ¹⁵ అస్కె, వోర్ మాయ్యెల్ యూదుల్క్నుర్ అదికారిర్ సొంజి, “నాకున్ చొకాట్ కియ్యెల్ యేసు ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహ్తోర్.

¹⁶ యేసు ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి ఈతంగ్ కామ్మ కీతతున్ హిందల్, వూర్ యూదుల్క్నుర్ అదికారిర్ యేసున్ దుక్స సియ్యెల్ మొదోల్ కీతెర్. ¹⁷ బతి యేసు, “నా బాబొ హర్ గట్టు కామ్ కీసెర్ మత్త కాడ్కి, నన గిర్ కామ్ కీసెర్ మంతోన్” ఇంజెర్ వెహ్తోర్. ¹⁸ ఇద్ కారన్తున్ హిందల్, యూదుల్క్నుర్ అదికారిర్, “వేర్ సిరిష్ ఆరమ్మ దివొస్స మా నేకితున్ బహ్కె మాయ్యెలె ఆయ్య, బగవంతన్ తన్వోర్ బాబొ ఇంజెర్ వెహ్తోర్, తనకున్ బగవంతన్ బరొబర్ బడి కీసెర్ మంతోర్” ఇంజి, ఇవ్ రండ్ కారన్కున్ హిందల్, యేసున్ జకన ఇంజెర్ వూర్ నిర్మయ్ కీతెర్.

బగవంతన అదికార్ యేసునగ మంత

¹⁹ తె యేసు ఇహిన్ పోడి కీసి వెహ్తోర్: “ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. బగవంతనోర్ మరి తన్వ తన బతయ్ కియ పరొర్. బాబొ బతల్ కీంతోరా, సిరిష్ అదెనె సూడ్కి మరి కీంతోర్. బాబొ బగవంతల్ బతంగ్ బహన్ కీంతోరా, అవెన్ మరి అహ్నె కీంతోర్. ²⁰ బాబొ మరిన్ లాడ్ కీత కాడ్కి, తన కియ్యెలిక్ సమ్మె కామ్మన్ మరిన్ తొహ్పార్ మంతోర్. ఉండె వెలె డగుక్ కామ్మ మునె బవిసత్తె మరిన్ సంగ బాబొ కియ్యెస్వల్ సూడ్కి, బెయ్ గుల్ ఆకిట్. ²¹ బాబొ సాతుర్కున్ బహన్ నేండుసంతోరా, అహ్నె మరి గిర్ తన నేమి కీతుర్కున్ పిసుసంతోర్. ²² బాబొ బోనె తస్వ కియెర్. బతి తస్వ కియెర్ బర్పూర్ అదికార్ తన్వోర్ మరిన్ సీతోర్. ²³ తనకున్ బహన్తె సమ్మిర్ మాని కీంతెరా, అహ్నె మరిన్ గిర్ మాని కియన ఇంజెరెన్, అద్ అదికార్ మరిన్ కెయె బగవంతల్ సీతోర్. బోరె ఆయి మరిన్ మాని కియెకె, మరిన్ సారి కీతోర్ బాబొన్ గిర్ మాని కీత లెకతగ వాయెర్. ²⁴ నావ గొస్టి కేంచి, నాకున్ సారి కీతోనగ బరొస ఇర్వన్, బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత. ఆతోన్ పాప్సున్ హిందల్, వాయ్యెల్ సిక్స తపంత. మరన్తల్ తప్పి, వోన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుట్ట.

²⁵ “ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. సానలిర్ బగవంతనోర్ మరిన్ గొస్టి కేంజ్యెల్ వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ ఇంకె వాసిన్ మంత. అద్ గొస్టి కేంచి, తాక్సెలిర్ బస్కెట్ పిసంతెర్. ²⁶ బహన్తె బగవంతల్ జీవతోర్ మాల్యల్ ఆందురా, అహ్నె బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతున్ సియ్యెల్ అదికార్ మరిన్ సీతోర్. ²⁷ వోర్ మరి స్వర్గనోర్ మాయ్యెల్ ఆత కాడ్కి, లోకుర్కున్ తస్వ కియ్యెల్ అదికార్ బాబొ వోన్ సీతోర్. ²⁸ మిరట్ గుల్ ఆయ్యెట్! ఉంది వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ వకత్తె వీచ్కనగ మన్వలిర్ సానలిర్ సమ్మిర్ గిర్ బగవంతనోర్ మరిన్ గొస్టి కేంచి, నేండ్కి బహి వాంతెర్. ²⁹ నేండ్కి బహి వాతుర్ సమ్మిర్కున్ వోర్ మరి తస్వ కీసి, పూర్గట్ పునెవంతలిర్కున్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ సీంతోర్ అని పాపెస్తిలిర్కున్ సిక్స వాటంతోర్. ³⁰ అద్ తస్వ నావ ఇచతున్ పియ్యి ఆయె బతి, నాకున్ సారి కీతోన ఇచతున్ పియ్యిన్ కీంతోన్. నావ నన బతయ్ కియ పరొన్. బాబల్ నాకున్ వెహ్త తీరె, లోకుర్కున్ నాయ్ తస్వ కీంతోన్. నన కియ్యెల్ తస్వ నాయ్ ఆంద్.

యేసున్ బారెతంగ్ గవంగ్

³¹ “మోక నా బారెతె ననయ్ గవ వెహ్కె, నావ గవతున్ కరల్ ఇంజెర్ వొపుర్. ³² నా బారెతె గవ వెహ్కె వారోర్ మంతోర్. వోర్ వెహ్కెల్ గవ సతెమ్ ఇంజెర్ నాకున్ టావ.

³³ “మిరట్ యోహాన్తగ కహితుర్కున్ రొహిట్. వోన గవ సతెమె ఆంద్. ³⁴⁻³⁵ యోహాన్ డివెత్ దాత్ పొచ్చెర్ వేడ్చి సిసెర్ మత్తార్. మిరట్ వోన వేడ్చితె జులుక్ వేరి, బెయ్ ఆనంద్చె మత్తిట్. మిరట్ బచె మాయన ఇంజెరెన్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్చార్ మంతాన్.

“బతి నాకున్ నరిమన్కన గవ జురత్ సెలె. ³⁶ బారితెకె యోహాన్తన్ తెర్ డగుర్ గవ నహ్ మంత. అద్ బతల్ ఇత్తెకె: నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ. ఇవ్ కామ్మున్ బగవంతల్ నాకున్ కీమ్ ఇంజెర్ హుల్లి కీతార్. ఇవె నాకున్ బాబొ సారి కీతార్ ఇంజెర్ నిరుపన్ కీంతంగ్. ³⁷ వోరె బాబొ నా బారెతె ఇద్ గవ వెహ్చార్ మంతార్. బతి మిరట్ బస్సెన్ వోన వచన్ కేంజుకి అని బస్సెన్ వోన రూప్ సూడ్చికి. ³⁸ సారి కియ్యన్ పొరా మిరట్ బరొస ఇర్వ కాడ్కి, వోన బోద మీవంగ్ దిల్కనగ మనా. ³⁹ బస్సెట్ పిస్వల్ జీవ దర్మ-గ్రంత్నగ పుటంత ఇంజెర్ సోంచ్ కీసి, మిరట్ చొకొటె మహ్మాంతిట్. బతి అవె వచన్క నా బారెతె గవ వెహ్చార్ మంతంగ్. ⁴⁰ తెర్ బతి మిరట్ అద్ బస్సెట్ పిస్వల్ జీవతున్ సాటి నహ్ వాయ్చె వొప్పిట్.

⁴¹ “నాకున్ మాయ్లిర్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్ లాగొ. ⁴² బారితెకె మిరట్ బగవంతన్ పెర్మ కియ్యిట్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. ⁴³ నన నావొర్ బాబొన పొరాడె వాతొన్. నాకున్ మిరట్ వొప్పకి. బతి ఉండె బోరె తన్వ పొరాడె తనయ్ వాతెకె, వోన్ మిరట్ ఆనంద్చె వొపంతిట్. ⁴⁴ మీకున్ దుస్రుర్ డగుర్-పాన్ సియ్యల్ ఇస్టమ్ బతి, వొరొరె మన్వల్ బగవంతల్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్తన్ సాటి కోసిద్ కియ్యిట్. తె నా పొరా బహన్ బరొస ఇర పర్కిట్? ⁴⁵ నన బాబొనగ మీ పొరా పిరది కీంతాన్ బతలొ ఇంజెర్ సోంచ్ కియ్యిట్. బతి దర్మత కానున్తన్ లిహి కీతార్ మోసె పర్వక్తన్ పొరా మిరట్ ఆస ఇర్తిట్. వోర్ మోసెయ్ మీ పొరా పిరది కీంతార్. ⁴⁶ వోర్ మోసె నా బారెతె లిహి కీత కాడ్కి, మిరట్ మోక వోన్ బరొస కీందిట్తె, నాకున్ గిర్ బరొస కీందిట్. ⁴⁷ బతి మోసె లిహి కీత దర్మత కానున్తంగ్ గొస్టిన్ మిరట్ నమ్మిట్తె, నావంగ్ గొస్టిన్ బహన్ నమ పర్కిట్?” ఇంజెర్ యూదుల్కనుర్ అదికార్కున్ వెహ్చార్.

యేసు సియుంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేవున్ దొస్వల్

6 అద్ ఆత పెజె, యేసు గలిలయ సమ్మర్తున్* హంద బాజ్చెకె, తన్వర్ సిస్యలిర్ సంగ సొత్తార్. ² బేమరి వాలిర్కున్ యేసు చొకొట్ కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మున్ సూడ్చి, వెలెటిర్ మాంది వోన్ పెజెయ్ వాసెర్ మత్తెర్. ³ తె యేసు గుట తెర్గిసి, తన్వర్ సిస్యలిర్ తోడా ఉద్తార్. ⁴ అవ్ దివొస్కనగ యూదుల్కన పస్క సడ్ కరుమ్ వాసి మత్త. ⁵ అద్ వకత్తె యేసు తల తహ్పి సిర్ముట్ సూడ్చార్. తె వెలెటిర్ మాంది తన్ వాసెర్ దిస్తెర్. “వీర్ సమ్మిర్ తిన్లె బగటల్ కానె యేచ్చి తర్కట్?” ఇంజెర్ పిలిపున్ యేసు పూసి కీతార్. ⁶ తన బతల్ కియ్యల్ మంతార్ ఇన్వల్ తనకున్ టావయె. బతి వోర్ పిలిపు మన్లె బతల్ మంతయె కరి కియన ఇంజెరెన్, యేసు అహన్ పూసి కీతార్. ⁷ తె పిలిపు, “రండ నుమ్మా (200) కూరతంగ్ బిలన* చంది యేచ్చి తత్తెకె తెర్ బతి, హర్ వొరొన్ జరజర తిన్లె గిర్ యెవొ” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. ⁸⁻⁹ అస్కె వోసుర్ సిస్యలిర్గటల్ సీమెన్-పేతుర్తార్ తముర్ ఆంద్రెయల్, “ఇగె వొరొర్ కాండినగ సియుంగ్ సారింగ్ అని రండ చుడుక్ మీన్క మంతంగ్. బతి ఇచార్ వెలె మాందితున్ ఇవ్ బేకెన్ యెవొంగ్” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్చార్. ¹⁰ తె యేసు, అగ ఉద్దల్ జాడి మత్త కాడ్కి, “తాన్ పొరా పర్జతున్ ఉపుసట్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. తె మరి-మియడ్ అని వెయ్యెకున్ లెక కియ్యకె, లగ్-బగ్ సియుంగ్ హజర్క్ (5,000) మాడ్చ పంగత్ ఉత్తెర్. ¹¹ అస్కె యేసు, అవ్ సారింగ్ పియ్య, బగవంతన్ దనెవాద్ వెహ్చి, పంగత్ ఉద్దుర్కున్ వహ్డి కియ్లె సీతార్. అహ్వా మీన్కున్ గిర్ సీతార్. వూర్ తిందనచ్చార్ తిత్తెర్. ¹² పర్జ పెటిమెన్ తిత పెజె, “ఇచుర్ గిర్ కరబ్ ఆయ్యక్నె, మెయ్యంగ్ టుక్డెంగ్ సమ్మె మీరి కీమ్ప్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ యేసు వెహ్చార్. ¹³ తె సిస్యలిర్, తిత్తంగ్ అవ్ సియుంగ్ సారిన్ల మెయ్యంగ్ టుక్డెన్ మీరి కీతెకె, బార డాలంగ్ నింతంగ్. ¹⁴ అద్ మయ్యత కామున్ సూడ్చి, పర్జ గుల్ ఆతెర్. అని “ఇద్ దునియతె వాయ్చె మత్తార్ వోర్

* 6:1 తిబెరియ సమ్మర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్. * 6:7 రండ నుమ్మా కూరతంగ్ బిలన విలువ కమి జాస్త అట్ మహినన బూతి. ఇవెన్ గ్రీకు బాసతె దేనరంగ్ ఇంతెర్.

కరల్ పర్వక్తల్ వేరె ఆందున్”# ఇంజెర్ పర్ ఇత్తెర్. ¹⁵ తె యేసు, వూర్ పర్ తనకున్ హటున్ రాజల్ కియ్లె ఆంతెర్ ఇన్వల్ కరి కీసి, అద్ గుటతె వొరొరె సొత్తార్.

యేసు సమ్మర్త యేత్ పొరొ తాక్వల్

¹⁶⁻¹⁷ అద్ నేటి పొడ్డ సొనెకె, యేసునుర్ సిస్యలిర్ గలిలయ సమ్మర్త డర్లిత్ కరుమ్ సొంజి, యేసున సరి సూడ్సెర్ మత్తెర్. అస్కె సికటి ఆసెర్ మత్తెర్ బతి, యేసు వూర్ వాయ్లెకె మత్తెర్. తె వూర్ సిస్యలిర్, ఉంది రూకతగ ఉచ్చి, సమ్మర్తున్ హంద బాజున్ మన్వల్ కపెర్నహోమ్ చహర్తె సొన్లె పెసిత్తెర్. ¹⁸ అదె వకత్తె డగుర్ వడి-దూందడ్ తేచ్చి, సమ్మర్తంగ్ హెల్వంగ్ బడె మాతంగ్. ¹⁹ వూర్ లగ్-బగ్ మూంద్-నాలుంగ్ కోస్కె లక్ రూకతున్ తాకుస్త పెజె, యేత్ పొరొ తాక్సెర్ యేసు తమ్మ రూకతగ వాయ్లె సూడ్సి, బెయ్ వెరిత్తెర్. ²⁰ బతి యేసు, “వెరిమట్! ననయ్ ఆందున్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ²¹ అస్కె వోన్ ఆనంద్ అద్ రూకతగ ఉపుసిత్తెర్. అస్కె యెంటె వూర్ సొన్వల్ జాగతె అద్ రూక యెప్త.

²²⁻²³ పర్బు వింతి కీసి జేవున్ దొస్తార్ అద్ జాగతె, దుస్రా నేటి కహి రూకంగ్ తిబెరియ నగుడల్ వాతంగ్. తె సమ్మర్త హంద బాజున్ రెహా మాయ్లిర్ లోకుర్, సిస్యలిర్ సిరిప్ ఉందియ్ రూకతె సొత్తెర్. బతి వూర్ తర్నొతె యేసు సొన్మకి ఇంజెర్ కరి కీతెర్. ²⁴ వూర్ మాంది యేసున్ అని సిస్యలిర్కున్ మహ్కతెర్ బతి, బోరె పుట్మకి. తె అవ్ రూకనగ ఉచ్చి, యేసున్ మహ్కసెర్ కపెర్నహోమ్ సొత్తెర్.

²⁵ సమ్మర్త హంద డర్లితె యేసు వూర్కున్ దిస్త పెజె, “గురుజి! ఇగె బస్కె వాతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్.

జీవతున్ తాకడ్ సియ్యల్ కానె యేసుయ్ ఆందుర్

²⁶⁻²⁷ తె యేసు, “మయ్యతంగ్ కామ్కున్ అర్తమ్ కియ్యడున్ హిందల్ ఆయె బతి, బర్బుర్ కానె తిత్తతున్ హిందలె మిరట్, నాకున్ మహ్కసెర్ మంతిట్. సన్ని కరబ్ ఆయ్యల్ కానెతున్ సాటి పర్పెడె మాయ్లత్. బతి స్వర్గ్నోర్ మాయ్లత్ సియ్యల్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ వాలె కానెతున్ సాటి పర్పెడె మాప్టు. అహన్ సియన్ సాటినె, బగవంతల్ తన్వ అదికార్ల మోర్ నా పొరొ వాడ్తార్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁸ అస్కె వూర్, “బగవంతల్ మాకున్ బతల్ కియన ఇంతోర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ²⁹ తె యేసు, “బగవంతల్ బోన్తె సారి కీతొరొ, వోన్ బరొస ఇరన ఇంజెర్ కోరంతోర్” ఇంజి వెహ్తార్. ³⁰⁻³¹ అద్ కేంచి వూర్, “మా తొత్తుర్ ఈజిప్ట్ నల్ వానెకె, బోడి గుటనగ మన్న ఇన్వల్ కానె తిత్తెర్. దర్మ-గ్రొత్ నగ లిహి కీత తిరె వోర్ స్వర్గ్నల్, అద్ కానెతున్ తిన్లె సీతొర్.”# తె మమెట్ నీ పొరొ బరొస ఇర్నల్ ఇంకె మా సాటి, బాతల్ మయ్యత కామ్ కీసి తొహంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ³² అస్కె యేసు, “అద్ కానెతున్ స్వర్గ్నల్ మోసె సియ్యకి బతి, నా బాబొయె సీతొర్. ఇంకె అద్ కరల్ కానెతున్, నా బాబొ స్వర్గ్నల్ సీసెర్ మంతొర్. ³³ బాబొ స్వర్గ్నల్ బతతున్ సారి కీతొరొ, అదె దునియతుర్కున్ జీవదాన్ సీంత. బగవంతల్ సారి కీత కరల్ కానె ఇదె ఆంద్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁴ తె వూర్, “పర్బు! అద్ కానెతున్ మాకున్ బస్కెట్ సీమ్” ఇంజెర్ కోరెర్. ³⁵ అస్కె యేసు, “ననయ్ జీవదాన్ సియ్యల్ కానెత ఆందున్. నా పొరొ బరొస ఇర్సి, నావ చర్నతె వాయ్లిర్ బస్కెట్ కె వూరంగ్ దిల్కున్ రొపా కరుసాయుర్ అని వూర్కున్ బస్కెట్ కె యేర్ వట్క వసా. ³⁶ బతి నన ఇదెన్ మునె వెహ్తెనయ్, మిరట్ నాకున్ సూడ్త పెజె గిర్ నా పొరొ బరొస ఇర్మకి. ³⁷ తెర్ బతి, బోన్ బోన్తె బాబొ నహ్గ సారి కీంతొరొ, వూరె నహ్గ వాంతెర్. నహ్గ వాతుర్కున్ బస్కెనె బహి డగ్లి కియెన్. ³⁸ బారితెకె, నన నావ ఇచ తీర్ కియె స్వర్గ్నల్ రెయ్సి వాయ్మకి. బతి నాకున్ సారి కీతొన ఇచ తీర్ కియెనె వాతొన్. ³⁹ నాకున్ సారి కీతొన ఇచ బతల్ ఇత్తెకె, నహ్గ సారి కీతుర్గట్ వొరొ గిర్ తప్పి సొన్వక్నె నన కాబాడ లాగర్. వూర్కున్ తస్వ కియ్యల్ దివొసున్ నేటి నన నేండుస లాగర్. ⁴⁰ బారితెకె, తన్వోర్ మరిన్ బాజ్ సూడ్సి, బరొస కియ్యన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటన ఇన్వలె బాబొన ఇచ ఆంద్. అహన్ బరొస ఇర్వన్ తస్వ కియ్యల్ దివొసున్ నేటి నేండుసంతొన్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ⁴¹⁻⁴² అస్కె వూర్ యూదుల్ న జాతితుర్, “నన స్వర్గ్నల్

రెయ్యి వాత కానెత' ఇంతోర్. వేర్ యేసుతె యోసెప్పొరె మరి ఆందుర్ కి రా! వేనుర్ అవల్-బాబొ మాకున్ టావయ్. 'నన స్వర్గ్నల్ రెయ్యి వాతొన ఆందున్' ఇంజెర్ బారి ఇంతోర్?" ఇంజి గొల్గతెర్. ⁴³ తె యేసు, "మీవ మిరట్ గొల్గమట్" ఇంజెర్ వూర్క్కున్ ఇత్తోర్. ⁴⁴ "నాకున్ సారి కీతొర్ వోర్ బాబొ, బూర దిల్లగ ఇచ పుటుసంతోరొ, వూరె నహ్ వాంతెర్. దుస్రుర్ వాయుర్. నహ్ వాతుర్క్కున్ తస్వ కియ్యల్ దివొసున్ నేటి నేండుసంతోన్" ఇంజెర్ వెహ్తోర్. ⁴⁵ "బగవంతలె వూర్క్కున్ కరుసీంతోర్" [#] ఇంజెర్ పర్వత్తలిర్ లిహి కీతెర్. బూరై అవ్ గొస్టింగ్ కరిసి, అవెన్ పియ్యి తాకంతెరొ, సిరిప్ వూరె నహ్ వాంతెర్. ⁴⁶ బగవంతన్ సూడ్తోర్ వోర్ బోరె సెలొర్ ఇంజెర్ వెహ్చొర్ మంతోన్. సిరిప్ ననయ్ బగవంతన్ సూడ్సి, వాతొన ఆందున్. ⁴⁷ బోరై నహ్ బరొస ఇరంతోరొ, వోన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత ఇన్వల్ సతెమ్ ఆంద్. ⁴⁸ ననయ్ జీవదాన్ సియ్యల్ కానెత ఆందున్. ⁴⁹ మీ తొత్తుర్ అద్ బోడి గుటనగ మన్న ఇన్వల్ కానె తిత్తెర్ తెర్ బతి మార్తెర్. ⁵⁰ బతి ఇద్ స్వర్గ్నల్ రెయ్యి వాత కానెతున్ బోరై తింతెరొ, వోన్ బస్కెట్ మరన్ మనొ. ⁵¹ స్వర్గ్నల్ రెయ్యి వాత జీవదాన్ సియ్యల్ కానెత ననయ్ ఆందున్. బోరై ఇద్ కానెతున్ తింతోరొ, వోర్ బస్కెట్ పిసంతోర్. అద్ కానె నా మేందొల్ ఆంద్. అద్ మేందొడున్ దునియతుర్క్కున్ బస్కెట్ పిసుసి ఇల్లె, అర్చన సీంతోన్" ఇంజెర్ వెహ్తోర్. ⁵² ఇద్ కేంచి వూర్ యూదుల్క్, "మరట్ తిన్లె వేర్ తన్వ మేందొడున్ బహన్ సియ పరంతోర్?" ఇంజెర్ తమ్మ తమ సోంగ్నె చర్చ కీతెర్. ⁵³ తె యేసు, "స్వర్గ్నోర్ మాయ్న మేందొల్ తిన్వెకెన్ ఆయి, వోన నెతుర్ ఉన్వెకెన్ ఆయి, మీకున్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుట పరొ. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. ⁵⁴ బతి బోరై నావ మేందొడున్ తింజి, నావ నెతుడున్ ఉంటోరొ, వోర్ బస్కెట్ జీవతె మందంతోర్. వోర్ సాతెకె గిర్, తస్వ కియ్యల్ దివొస్సు నన వోన్ నేండుసంతోన్. ⁵⁵ బారితెకె నావ మేందొల్ కరల్ తిన్వల్ కానె ఆంద్ అని నావ నెతుర్ కరల్ ఉన్వల్ చీజ్ ఆంద్. ⁵⁶ బోరై నావ మేందొడున్ తింజి, నావ నెతుడున్ ఉంటోరొ, వోన్ నన నహ్ వోర్ ఉంది ఆసి, మందంతోమ్. ⁵⁷ జీవతె మన్వల్ బాబొ నాకున్ సారి కీత కాడ్కి, నన జీవతె మంతోన్. అహ్ నావ మేందొడున్, బోరై తింతోరొ వోర్, నా హిందల్ జీవతె మందంతోర్. ⁵⁸ స్వర్గ్నల్ రెయ్యి వాత కరల్ కానెత ననయ్ ఆందున్. తొత్తుర్ మన్న ఇన్వల్ కానె తింజి గిర్ మార్తెర్. బతి ఇద్ కానెతున్ తిత్తుర్ బస్కెట్ జీవతెన్ మందంతెర్ ఇంజి, మీకున్ వెహ్చొర్ మంతోన్" ఇంజెర్ ఇత్తోర్. ⁵⁹ ఇవ్ గొస్టింగ్ కపెర్నహోమ్న సునగోగ్గుగ* బోద కీనెకె యేసు వెహ్తోర్.

బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతున్ బారెతె బోద

⁶⁰ ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి వూర్ బక్తలిర్, "ఇద్ బోద వెలె కటిన్త మంత. ఇద్ బోదతున్ బోర్ వొపనిర్?" ఇంజెర్ గొల్గతెర్. ⁶¹⁻⁶² తె యేసు అద్ కరి కీసి, "మిరట్ ఇద్ గొస్టి కేంచిన సోంగున్ వాతెకె, స్వర్గ్నోర్ మాయ్నల్, వాత జాగతెకె తాచ్చి సాన్వల్ సూడ్తెకె, ఉండె బహన్ ఆంతిటో?" ఇంజెర్ బక్తలిర్కున్ ఇత్తోర్. ⁶³ "మేందొల్ జీవతున్ సియ పరొ. సిరిప్ బగవంతన ఆత్మతున్ హిందలె, జీవతె మంతిట్. నన వెహ్చొక్ జీవ సియ్యల్ ఆత్మతంగ్ గొస్టింగ్ ఆందుంగ్. ⁶⁴ బతి మీ రొపొ కహితుర్ బరొస కియుర్ వూర్ మంతెర్" ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తోర్. బారితెకె, తనకున్ బోర్ నమ్మొర్ అని బోర్ పసి కీంతోర్ ఇన్వల్ యేసున్ మొదొడలె టావ మత్త. ⁶⁵ అని ఉండె యేసు, "మీకున్ నా బాబొ సారి కీతెకె తప, నహ్ బోరె వాయ పర్వట్. అదెన్ సాటినె ఇవ్ గొస్టింగ్ మీ సమ్మిర్కున్ వెహ్తోన్" ఇంజెర్ ఇత్తోర్. ⁶⁶ అస్కెడల్ యేసునుర్ వెలెటిర్ బక్తలిర్ పెజె మల్లి సాత్తెర్ అని వూర్ ఉండె బస్కెన్ వోన బక్తి పియ్యకి. ⁶⁷ అదెన్ సాటి, యేసు బార జన్క్ సిస్యలిర్ బాజున్ మల్లి, "మిరట్ గిర్ దాకొమ్ ఇంతిట్ కి బతల్?" ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. ⁶⁸ అస్కె సీమొన్-పేతురు, "బోన్ ఇంజెర్ దాకొమ్ పర్బు? బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ సియ్యలిక్ గొస్టింగ్ వెహ్చొని నిమెయ్ ఆంది. ⁶⁹ 'బగవంతల్ రొహ్తోర్ వోర్ పవిత్ర వాలెని నిమెయ్ ఆంది' ఇంజి బరొస ఇర్చి కరి కీతొమ్" ఇంజెర్ వెహ్తోర్. ⁷⁰ తె యేసు, "మీ బార జన్కున్ ననయ్ నేమి కీతొన్ కి సెలె? బతి మిహ్గట్ వొరొనగ సయ్నద మన్ మంత" ఇంజెర్ వెహ్తోర్. ⁷¹ సీమొన్తోర్ మరి ఇస్కరియోత్ నాట్వొర్ యూదల్, బార జన్క్ సిస్యలిర్గట్ వొరొర్ ఆసి గిర్ దోక సియ్యల్ ఆతొర్. అదెన్ సాటినె వోన్ బారెతె ఇద్ గొస్టి వెహ్తోర్.

* 6:59 సునగోగ్ ఇత్తెక్యూదుల్క్ మీరె మాయ్నల్ రోన్.

6:45 యెసయ 54:13

యేసు అని వోనుర్ తముక్

7 ఇద్ ఆత పెజె, యూదుల్క్కునుర్ అదికారిర్ యేసున్ జక్లె సూడ్సెర్ మత్త కాడ్కి, యూదయ యేరియతగ వోర్ సొన్మకి. సిరిప్ గలిలయ యేరియతగన్ తిరిసెర్ మత్తార్. ² బతి అద్ గట్కతె యూదుల్క్కున డేరన సడ్# కరుమ్ వాసెర్ మత్త. ³ తె యేసునుర్ తముక్, “నిమె ఇగెటల్ యూదయ సొన్. అస్కెన్ అగటుర్ నీ బక్తలిర్ నీవంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ సూడంతె. ⁴ ఇగెన్ మత్తె నీకున్ డగుర్-పాన్ వాయె. నిమె కరలెనె ఇవ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ కీతె, దునియతుర్కున్ తొహ” ఇంజెర్ తాదన్ వెహార్. ⁵ ఇత్తె, వోనుర్ తముక్ గిర్ యేసునగ బరొస ఇర్మకి.

⁶ తె యేసు, వూర్కున్ ఇత్తార్, “నా బారెతె వొడ్కి అరుస్వల్ వకత్ అజున్ వాయెయె. బతి మిరట్ బస్కె గిర్ అగ సొంద వచొ. ⁷ దునియతుర్ మీకున్ మెచ్చక్ మంద పరుర్. బతి వూర్ కియ్యలిక్ కామ్మ కరబ్ మంతంగ్ ఇంజెర్ నన వెహ్ కాడ్కి, నాకున్ వూర్ మెచుర్. ⁸ మిరట్ సడ్డున్ సాటి సొంటు. నావ వాయ్యల్ వకత్ నింద్య కాడ్కి, నన ఇంకె మీ సంగ వాయెన్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. ⁹ ఇహిన్ వెహ్, యేసు గలిలయతగన్ ఆగ్గార్.

¹⁰ బతి వోనుర్ తముక్ సడ్డున్ సాటి సొత్త పెజె, యేసు గిర్ ఉజగిరితె ఆయ్య, మక్డితె అగ సొత్తార్. ¹¹ అద్ సడ్ జగ్గెనెకె యూదుల్క్కునుర్ అదికారిర్, “వోర్ బగ మంతార్?” ఇంజెర్ వోన్ సాటి మహ్కతె. ¹² తె అద్ మాందితల్ కహితుర్, “యేసు చొకొట్నొర్ మాయ్యల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ అని, ఉండె కహితుర్, “సెలె-సెలె వోర్ పర్జతున్ పసి కియ్యల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ కుస కుస చర్చ కీతె. ¹³ బతి యూదుల్క్కునుర్ అదికారిర వెరెతె, యేసున్ బారెతె బోరె ఉజగిరి వడ్కిమకి.

యేసు డేరన సడ్ జగ్గెనెకె మందిర్తగ బోద కరుస్వల్

¹⁴ అద్ సడ్ మొదొల్ ఆసి అర్దొ దివొస్క ఆత పెజె, యేసు మందిర్తగ సొంజి, బోద కరుస్వల్ సురు కీతార్. ¹⁵ అద్ కేంచి వూర్, “అసల్ వేర్ బోరె గురునగ సిక్సాన్ యేత్మకి. బతి వేన్ ఇచొర్ వెలె గియన్ బగటల్ వాత?” ఇంజెర్ వూర్ యూదుల్క్కు గుల్ ఆతె. ¹⁶ తె యేసు, “నన వెహ్కలిక్ గొస్టింగ్ నావంగ్ ఆయెంగ్. బతి నాకున్ సారి కియ్యల్ బగవంతనంగ్ ఆందుంగ్. ¹⁷ మిహ్గటల్ బోరె ఆయి బగవంతన ఇచ తీర్ తాకన ఇందనురె, ఇవ్ గొస్టింగ్ నహ్గటల్ వాసెర్ మంతంగ్ కి సెలెకె, బగవంతనల్ వాసెర్ మంతంగ్ ఇన్వల్ కరి కీతార్. ¹⁸ బోరె సొంత గొస్టింగ్ కరుసంతొరొ, వోర్ తన్వయ్ డగుర్-పాన్ కోరంతార్. బతి బోరె తనకున్ సారి కియ్యనె డగుర్-పాన్ వాయన ఇంతొరొ, వోర్ బరొసంతార్ ఆందుర్. వోన్ కరబ్ బతయ్ సెలె. ¹⁹ మోసె దర్మత కానున్తున్ మీకున్ సీతార్. తెర్ బతి మిహ్గటల్ వారొ గిర్ అవెకున్ పియ్యి తాక్సెర్ సెల్విట్. ఇదెన్ బద్లి నాకున్ జక్లె సూడ్సెర్ మంతిట్” ఇంజెర్ యేసు ఇత్తార్. ²⁰ అద్ కేంచి దుస్రాక్ నహ్కానల్ వాతుర్ వూర్, “ఎహె! నీకున్ బూర్ జక్లె సూడ్సెర్ మంతె? నిహ్ బూత్ సోఫె మాసి మంత కి బతల్?” ఇంజెర్ ఇత్తె. ²¹ తె యేసు, “నన ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి, కీత మయ్యత కామున్ సూడ్కి, మిరట్ సమ్మిర్ వెలె గుల్ ఆతిట్. ²² మీ మర్కున్ తోల్ కత్రి* కియన ఇంజెర్ మోసెన కానున్తుగ మంత. ఇద్ రివజ్ మోసె మొదొల్ కియ్యకి. బతి తొత్తుర్గటల్ వాత. తెర్ బతి ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి గిర్, మిరట్ ఇద్ కార్య కీసెర్ మంతిట్. ²³ నా పారొ బారి సోంగున్ వాంతిట్? మిరట్ వారొర్ కాండిన్, ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి తోల్ కత్రి కీతెకె, మోసెన కానున్తున్ బహ్కా మాతప్ ఆయె ఇంతిట్. బతి అంటిత్క వారొర్ మాయ్యన్ నన చొకొట్ కీతెకె, నాకున్ బహ్కా మాతొర్ ఇంతిట్. ²⁴ పారొ దిస్పడున్ హిందల్, తస్వ కియ్యట్. బతి సోంచ్-విచార్ కీసి, బరొబర్ తస్వ కీమ్మ” ఇంజెర్ యేసు వెహార్.

* 7:22 మొదొల్ పుట్టి ఆట్ రోజ్కెనె మోసెన కానున్తుగ తోల్ కత్రి కియన ఇంజెర్ హుకుమ్ మంత.

7:2 డేరన సడ్ కటొడలిర 23:39-43

యేసుయే కిరిస్తు కి బతల్?

²⁵ అస్కె యెరుసలెమ్ముర్ కహి జన్మ, “వూర్ అదికారిర్ జక్లె, మహ్మవల్ వేరె ఆందుర్ సెలెయ్?” ఇన్వల్ మొదోల్ కీతెర్. ²⁶ “ఇచుల సూడట్! వోర్ ఉజగిరి వడ్క్సెర్ మంతొర్. తెర్ బతి, బోరె బతయ్ ఇంజెర్ సెలెర్. వేరె కరల్ కిరిస్తు ఇంజెర్ అదికారిర్ కరి కీతెరొ బతలొ? ²⁷ బతి కిరిస్తు వానెకె, వోర్ బగటల్ వాంతొర్ ఇన్వల్, బోనె కరె మాయె. వేరె బగటొర్ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె” ఇంజెర్ వడ్క్సెర్. ²⁸ అస్కె యేసు మందిర్తగ బోద కరుసెర్, “నన బోన ఆందున్ అని బగటల్ వాతొన్ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె ఇంజెర్ సోంచ్ కీంతిట్. బతి నావ నన ఇగె వాయ్మకి. నాకున్ సారి కియ్యల్ సతెవంతల్ ఆందుర్. వోర్ బోర్ ఆందురొ మీకున్ టావ సెలె. ²⁹ బతి వోర్ నాకున్ టావ. వోర్ సాన్ ఇంజెర్ హుకుమ్ సీత కాడ్కినె, ఇగె వాతొన్” ఇంజెర్ జోరై వెహ్తార్. ³⁰ అద్ వకత్తె వూర్ అదికారిర్ వోన్ పియ్యె కోసిద్ కీతెర్. బతి వొరొర్ గిర్ వోన్ పొరొ కెయ్ వాట పర్మకి. బారితెకె వోన వకత్ నిందెకె మత్త. ³¹ తెర్ బతి “కిరిస్తు వానెకె, వేన్ తెర్ అదిక్ మయ్యతంగ్ కామ్మ కీంతొరియ్?” ఇంజి, వెలెటిర్ పర్జ వోన్ పొరొ బరొస ఇరైర్. ³² ఇవ్ కుస కుస ఇన్వలిక్ గొస్టింగ్ పరిసయ్యల్క్* కేంజైర్ అని వీర్ పరిసయ్యల్క్, డగుక్ కటొడలిర్ మీరె మాసి, యేసున్ పియ్యె మందిర్తగ కేప్పలిర్కున్ సారి కీతెర్. ³³ అస్కె యేసు, “నన ఉండె జరసి వకత్ వేరి, మీ సంగ మందంతొన్. అద్ వకత్ నింత పెజె, నాకున్ సారి కియ్యనగ మల్లి దాంతొన్. ³⁴ మిరట్ నాకున్ మహ్మకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొన్. నన సొంజి మన్వడగ మిరట్ వాయ పర్విట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁵ యూదుల్క్నుర్ అదికారిర్ తమ్మ తమ, “మరట్ మహ్మతెకె గిర్ పుట్టుకెనె వేర్ బగ సొన్మడ్ మందర్ బెహా? మోక దుస్రాక్ దేస్కనగ పగై మాసి మన్వలిర్ యూదుల్క్నగ సొంజి, బగవంతన్ బారెటె టావ సెలెర్ వూర్మన్* బగవంతన బోద వెహ్మడ్ మందర్ కి? ³⁶ ‘మిరట్ నాకున్ మహ్మకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొన్. నన సొంజి మన్వడగ మిరట్ వాయ పర్విట్’ ఇన్వడ అర్తమ్ బతలెయె?” ఇంజెర్ వడ్క్సెర్.

యేసు జీవ నిపుస్వల్ యేత వాగ్దాన్ సియ్యల్

³⁷ అద్ సడ్డ ఆక్రిత దివొస్ బెయ్ ముకె మందంత. తె అద్ దివొసున్ నేటి యేసు నిల్చి, “వట్క వస్తొర్ వోర్, నహ్గ వాసి యేర్ ఉండన. ³⁸ నా పొరొ బరొస ఇర్తొనగ, దర్మ-గ్రంతనగ వెహ్తాపినయ్, ‘వోన పెటిత్ రొపాడల్ జీవ నిపుస్వల్ యేర్ పొంగ్గెర్ మందంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁹ వోన్ బరొస ఇర్తొర్కున్ పుట్టుల్ బగవంతన ఆత్మతున్ బారెటె, యేసు అద్ జీవ నిపుస్వల్ యేర్ పొంగ్గెల్ గొస్టి వెహ్తార్. యేసు ఉండె గిర్ సాసి-నేండ్లెకె మత్తొర్. అదెన్ సాటి వూర్గ అద్ ఆత్మ వాయ్మెకె మత్త. ⁴⁰ ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంజైర్ కహితుర్, “బవిసత్తె వాయ్యల్ పర్వక్తల్ కరలెన్ వేరె ఆందుర్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ⁴¹ ఉండె కహితుర్, “వేర్ కిరిస్తు ఆందుర్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. తె ఉండె కహితుర్, “ఎహా! కిరిస్తు గలిలయతల్ బహన్ వాంతొర్? ⁴² ‘కిరిస్తు దావిద్న కాన్దాన్తల్ పుటంతొర్ అని దావిద్ మత్త బెత్తెహమ్ చహర్తలె వాంతొర్’ ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంత వెహంతి కి?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ⁴³ యేసున్ హిందల్, పర్జతున్ నడ్డుమ్ బేద్-బావ్ పుట్ట. ⁴⁴ తె కహితుర్ వోన్ పియ్యుమ్ ఇంజెర్ సూడెర్. బతి వొరొర్ గిర్ వోన్ పొరొ కెయ్ వాట పర్మకి.

యూదుల్క్నుర్ అదికారిర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇరై వొమ్మకి

⁴⁵ మందిర్తగ కేప్పలిర్ రికమ్ కెయ్మెనె మల్లి వాత పెజె, “మిరట్ వోన్ బారి తర్మకి?” ఇంజెర్ డగుక్ కటొడలిర్ అని పరిసయ్యల్క్ పూసి కీతెర్. ⁴⁶ తె మందిర్తగ కేప్పలిర్, “వోర్ మాయ్యల్ వడ్క్సెత్ ఇంకె వేరి బోరె బస్కెన్ వడ్క్సెమకి” ఇంజెర్ జవబ్ సీతెర్. ⁴⁷ తె పరిసయ్యల్క్, “వోర్ మీకున్ గిర్ పసి కీంతొరియ్? ⁴⁸ మా అదికారిర్గటలె ఆయి, సెలెటె పరిసయ్యల్క్నగటలె ఆయి, వొరొర్ తెర్ వోన్ పొరొ బరొస ఇరైరియ్? సెలె బోరె ఇర్మకి. ⁴⁹ బతి దర్మత కానున్

* 7:32 పరిసయ్యల్క్ యూద దర్మతెర్ పెహ్ల్ లోకుర్ ఆందిర్. బగవంతనంగ్ నేకింగ్ సమ్మిర్ పియ్యి తాకన ఇంజెర్ వెహ్మదిర్ అని తమ్మె గిరె పియ్యి తాకిన్దిర్. బతి వూర్ తమకున్ మన్దె వాతంగ్ నేకింగ్ అని రీతి-రివజ్క్ వెలె తయర్ కీసి ఇవెన్ గిర్ పియ్యి తాకన ఇంజెర్ వెహ్మదిర్.

* 7:35 ఇగె గిరిక్కుర్ ఇంజెర్ మందంత. బతి యూదుల్క్న లెకతె గిరిక్కుర్ ఇత్తెకె దుస్రా సమ్మి జాతినుర్ ఇంజెర్ అర్తమ్.

టావ సెల్వక్సె, వీర్ పిసలిర్ లోకుర్ వోన్ బరొస ఇరైర్. తె వూర్క్కున్ బగవంతన సాపెన లాగంత” ఇంజెర్ మందిర్తగ కేప్పలిర్కున్ వెహ్తార్. ⁵⁰ ఇదెన్ మునె, యేసునగ సాంజి, వాతుర్గట్ వొరొర్ నికొదేమ్ ఇన్వల్ వూర్ అదికారిర్ నడ్డుమ్ మత్తార్. ⁵¹ తె నికొదేమ్, “వోన గవ కేంజ్వుక్సె అని వోర్ బతల్ కీతోర్ ఇన్వల్ కరి కియ్వుక్సె, దర్మత కానున్తున్ పియ్యి, మరల్ తస్వ కియ పర్కట్ కి? తప్పక్ మరల్ కియ పర్కట్!” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ⁵² తె వూర్, “యే పిస! నిమ్ గిర్ గలిలయతొని ఆంది కి బతల్? దర్మ-గ్రంతున్ చొకొట్ వాచి కీమ్. గలిలయతల్ బోరె పర్వత్ వాయెర్ ఇంజి మందంత” ఇంజెర్ చేడి కీతెర్.

ఉంది వెయ్యె పీర్ కీసెర్ సాపై మాయ్

⁵³ ★[అద్ ఆత పెజె వూర్ సమ్మిర్ బోన రోన్ వోర్ సాత్తెర్.

8 బతి యేసు ఒలివ మరక్కు గుటల్ పొరా సాత్తార్. ² దుస్రా నేటి బెయ్ సక్రెన్, వోర్ మల్పి మందిర్తగ వాత్తార్. అస్కె వెలెటిర్ లోకుర్ వోన్ మీరె మాతెర్. తె యేసు, వూర్క్కున్ బోద కరుసన్ సాటి ఉడ్తోర్. ³ అస్కెనె, బోద వెహ్చలిర్ సాస్తిరిర్ అని పరిసయుల్క్ పీర్ కీనెకె సాపై మాత అద్ వెయ్యెన్ తత్తెర్. అని అద్ వెయ్యెన్ సమ్మిర్ నడ్డుమ్ నిపుసీసి, ⁴ “గురుజి! ఇద్ వెయ్యె పీర్ కీనెకె సాపై మాత. ⁵ ఈతల్ వెయ్యెన్ బండనె పాసి జకన ఇంజెర్ మోసెన కానున్తుగ హుకుమ్ మంత. తె నిమె బతల్ ఇంతి?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. ⁶ వోన్ పొరా పిరది కియ్, తప్పగ పియన ఇంజెర్ అద్ సవల్ యేసున్ పూసి కీతెర్. బతి యేసు బూడ్ వరిసి, బొమితగ లిహి కీసెర్ మత్తార్. ⁷ వూర్ తమ్మ జిద్ సుటి కియ్కి. తె యేసు తల తప్పి వూర్కె సూడ్సెర్, “మిహ్గట్ బస్కెన్ పాప్ కియ్కి, వోర్ మొదొల్ ఇద్ వెయ్యెన్ పొరా బండ వాట వచా” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁸ అని ఉండె బూడ్ వరిసి, బొమితగ లిహి కీసెర్ మత్తార్. ⁹ అద్ గొస్టి కేంచి తాన్ తత్తుర్ వూర్, మాత్రలిర్గట్ మొదొల్ కీసి, సమ్మిరె వొరొన్ పెజెయ్ వొరొర్ అగట్ సాత్తెర్. తె సిరిప్ అద్ వెయ్యెయె యేసున్ మునె నిల్పి మత్త. ¹⁰ తె యేసు ఉండె ఉంది జోక తల తప్పి, “బాయి! నీకున్ తత్తుర్ వూర్ బేందిర్? నీకున్ బోరె సిక్కు వాట్కాయ్?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. ¹¹ తె అద్ వెయ్యె, “వాట్కాయ్ పర్పు!” ఇంజెర్ జవబ్ సీత. అస్కె యేసు, “నన గిర్ నీకున్ సిక్కు వాటొన్. ఇగట్ సాన్ అని ఇంగెడల్ పాప్ కియ్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.]

యేసుయె దునియత వేడ్చి ఆందుర్

¹² మర్ల యేసు, వూర్ పర్జతున్ సంగ, “నన దునియతుర్క్కున్ వేడ్చి ఆసి మంతొన్. నా పెజెయ్ తాక్వలిర్ సికటితగ తాకుర్. బతి వూర్క్కున్ జీవత సరి తొహ్లా వేడ్చి సీంతొన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹³ తె పరిసయుల్క్, “నీవ నిమె గవ వెహ్చెర్ మంతి. అద్ గవ కరల్ ఇంజి వొప పరొమ్”★ ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ¹⁴ అస్కె యేసు, “నన వెహ్చల్ గవ కరల్ ఇంజి వొపయ్ లాగర్. బారితెకె నన బగట్ వాతొనొ, బగ దాంతొనొ నాకున్ టావ. బతి అదెన్ బారితె మీకున్ టావ సెలె. ¹⁵ సాదరన్ మాయ్లిర్ మోడి మిరట్ బహ్రా దిస్తతున్ పియ్యి, తస్వ కీంతిట్. బతి నన అహన్ బోనె తస్వ కియెన్. ¹⁶ మోక తస్వ కీతెకె గిర్, నావ తస్వ కరలె ఆంత. బారితెకె తస్వ కీనెకె, నాకున్ సారి కియ్వుల్ బాబొ గిర్ నా సంగ మందంతొర్. ¹⁷ ‘ఇవిర్ మాయ్లిర గవ సతెమె’# ఇంజెర్ మీవ దర్మత కానున్తుగన్ లిహి కీసి మంత. ¹⁸ నావ నన మొదొడొర్ గవదారన అని నాకున్ సారి కియ్వుల్ బాబొ రెండవ గవదారల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ¹⁹ అస్కె వూర్ కేంచి, “నీ బాబొ బగ మంతొర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె యేసు, “ననయ్ ఆయి, నా బాబొయ్ ఆయి, మీకున్ టావ సెలె. నాకున్ కరి కీందిట్తె, నా బాబొన్ గిర్ కరి కీందిట్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ²⁰ ఇవ్ గొస్టింగ్ మందిర్తున్ రొపా హుండిత జాగతున్ కరుమ్ నిల్పి వెహ్తార్. తెర్ బతి వోన్ బోరె పియ్కి. బారితెకె, వోన వకల్ నిందెకె మత్త.

★ 7:53 తొలెతంగ్ కహితంగ్ గ్రీకు గ్రంత్స్ నగ ఇవ్ వచన్క్ సెలెంగ్. ★ 8:13 మోసెన కానున్తున్ పియ్యి ఉంది గొస్టితున్ వొపన ఇత్తెకె ఇవిర్ సెలెకె మువిరంగ్ గవంగ్ పహ్లా.

8:17 రెండవ ఉపదేస్ 17:6

నన సొన్వడగ మిరట్ వాయ పర్విట్

²¹ అస్సె ఉండె ఉంది జోక యేసు, “నన దాంతాన్. మిరట్ నాకున్ మహ్కాకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటాన్. మిరట్ మీ పాష్క్ మాపి ఆయ్వాక్నేన్ సాంతిట్. ఇదెన్ హిందల్ నన సొన్వడగ మిరట్ వాయ పర్విట్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ²² తె వూర్ యూదుల్క్, “వోర్ సొన్వడగ మాకున్ వాయ పర్విట్ ఇంతార్. మోక తన్వ తనయ్ సాంతారాయ్ బతలో?” ఇంజెర్ వడ్క్తెర్. ²³ అస్సె యేసు, “మిరట్ ఇద్ దునియతుర్ ఆందిట్. అని మీవ సోంచ్ ఇద్ దునియతున్ బారెతెన్ మందంత. నన స్వర్గనాన ఆందున్. అని నావ సోంచ్-విచర్ అలగ్ మందంత. ²⁴ అదెన్ సాటిన్, మీవంగ్ పాష్క్ మాపి ఆయ్వాక్నేన్ సాంతిట్ ఇంజెర్ వెహ్తాన్. నా బారెతె వెహ్తా గొస్టిత్ పారా బరాస ఇర్వెకె, మీవంగ్ పాష్క్ మాపి ఆయ్వాక్నేన్ సాంతిట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁵ తె వూర్, “అసల్ నిమె బోని ఆంది?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. అస్సె యేసు, “నన మొదొడల్ బోన ఆందున్ ఇంజెర్ వెహ్తార్ వాతానా, వోనయ్ ఆందున్. ²⁶ మీకున్ తన్వ కియ్లె, మీ బారెతె వెలె గొస్టింగ్ నహ్ మంతంగ్. బతి సిరిఫ్ నాకున్ సారి కీతానల్ కేంజ్రింగ్ గొస్టిన్ దునియతుర్క్కున్ వెహ్తార్ మంతాన్. వోర్ సతెవంతల్ ఆత కాడ్కి, వోర్ కియ్వుల్ తస్వ గిర్ సతెమె ఆంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁷ బతి, యేసు తన్వోర్ బాబొ బగవంతన్ బారెతె వెహ్తార్ ఇన్వల్ వూర్ అర్తమ్ కియ్మకి. ²⁸ తె యేసు, “స్వర్గనార్ మాయ్న్ బస్కెతె మొద్దగ టాంగి కీంతిటా అస్సె, ననయ్ వోన ఆందున్ ఇన్వల్ కరి కీంతిట్. అవారె ఆయ్వు, నావ నన బతయ్ కియ్ పరాన్. బతి బాబొ బవై నాకున్ కరుసీతారా, అవె గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్తాన్ ఇంజెర్ గిర్ మిరట్ కరి కీకిట్. ²⁹ నాకున్ సారి కియ్వుల్, నా సంగ మంతార్. వోన్ ఆనంద్ సియ్వులిక్ కామ్మ బస్కెట్ నన కీత కాడ్కి, వోర్ నాకున్ వారానె బస్కెన్ సుటి కియ్మకి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁰ ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి, వెలెటిర్ వోన్ బరాస ఇర్తెర్.

అబ్రాహామ్ న సంతాన్ అని సయ్న్ ద సంతాన్

³¹ అదెన్ సాటి, యేసు తన్వ పారా బరాస ఇర్తుర్ యూదుల్క్కున్ సంగ, “నా గొస్టి పియ్వు తాకెకె, కరలెనె నా సిస్యలిర్ ఆంతిట్. ³² అస్సె మిరట్ సతున్* కరి కీంతిట్. అద్ సతెమ్ మీకున్ మోక్సా సుటి కీంత” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ³³ “మమొట్ అబ్రాహామ్ న కాన్ దాన్తుర్ ఆందుమ్. ఇంకె వేరి మమొట్ బోన్గన్ దాసిపాన్ కియ్మకి. బతి మాకున్ మోక్సా సుటి కీంత ఇంజి బహాన్ వెహ్తా?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. ³⁴ తె యేసు, “పాఫ్ కియ్వుల్ హర్ వారార్, పాపున్ దాసి ఆంతార్. ³⁵ దాసి-మాయ్వుల్ బస్కెట్ రోతుర్ సంగ మనార్. బతి మరి బస్కెట్ గిర్ రోతుర్ సంగనె మందంతార్. ³⁶ అదెన్ సాటి, బగవంతనార్ మరి మీకున్ పాపుల్ మోక్సా సుటి కీనురై, మిరట్ రోతుర్ దాత్ కరలెనె మోక్సా ఆంతిట్. ³⁷ మిరట్ అబ్రాహామ్ న కాన్ దాన్తుర్ ఆందిట్ ఇంజెర్ నాకున్ టావయె. తెర్ బతి, నాకున్ జక్లె మిరట్ సూడ్సర్ మంతిట్. బారెతెకె మీ రొపా నావ గొస్టితున్ జాగ సెలె. ³⁸ నా బాబొనగ సూడ్సె నన వెహ్తార్ మంతాన్. అహ్నె మిరట్ గిర్, మీ బాబొనల్ కేంజ్రింగ్ గొస్టిన్ పియ్వు కీసెర్ మంతిట్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ³⁹ తె వూర్, “మా బాబొ అబ్రాహామ్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. అస్సె యేసు, “మిరట్ అబ్రాహామ్ న కాన్ దాన్తుర్ ఆతెకె, అబ్రాహామ్ కీతపె మిరట్ గిర్ కీందిట్. ⁴⁰ నన బగవంతనల్ కేంజ్రి సతున్ వెహ్తా కాడ్కి, మిరట్ నాకున్ జక్లె సూడ్సర్ మంతిట్. బతి అబ్రాహామ్ అహాన్ కియ్మకి. ⁴¹ మిరట్ మీ బాబొ కీతపె కీసెర్ మంతిట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. తె వూర్, “మమొట్ పీర్ కీనెకె పుట్టుర్ ఆయెమ్. బగవంతల్ వారారె మా బాబొ” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్తార్. ⁴² అస్సె యేసు వూర్క్కున్, “బగవంతల్ మీ బాబొ ఆతెకె, మిరట్ నాకున్ పెర్మతె సూడ్సర్దిట్. నావ నన ఇగె వాయ్మకి. బగవంతలె నాకున్ రొహ్తార్. ⁴³ నన వెహ్తంగ్ గొస్టిన్ మిరట్ వొప్వ కాడ్కినె, మీకున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలెంగ్. ⁴⁴ మిరట్ సయ్న్ ద బాజ్నర్ ఆందిట్. వోరె మీ బాబొ ఆందుర్. మీ బాబొనంగ్ కరబ్ ఆసన్ పూరి కియ్లెనె మిరట్ సూడంతిట్. వోర్ మొదొడలె మాయ్వులిర్కున్ జక్వల్ ఆసి, సత్తె నిల్వల్ ఆయెర్. వోన్గ సతెమ్ ఇన్వల్ అసలె సెలె. వోర్ తన్వ బుది పియ్వునె పకట్ వడ్కుంతార్. వోర్ పకట్ ఆత కాడ్కి, లబడున్ పయెస్ కీసి నిలార్. ⁴⁵ అదెన్ సాటి, నన మీకున్ సతెమ్ వెహ్తెకె గిర్ బతి, నా పారా బరాస ఇర్విట్.

* 8:32 సతెవంతన్ కరి కీంతిట్. వోర్ మీకున్ మోక్సా సుటి కీంతార్.

46 నహ్గ పాప్ మంత ఇంజెర్ వొరార్ గిర్ నిరుపన్ కియ పర్విట్. నన సతెమె వెహ్చార్ మంతాన్. బతి బారి నా పొరా బరాస ఇర్విట్? 47 బగవంతనుర్ బగవంతనంగ్ గొస్టింగ్ కేంజంతెర్. బతి మిరట్ బగవంతనుర్ ఆయ్య కాడ్కినె, నన వెహ్చా కేంజిట్” ఇంజెర్ వెహ్చార్.

యేసు తొత్తర్ అబ్రాహమున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్

48 అస్కె వూర్ యూదుల్క్, “నిమె సమరయతొని* అని బూత్క్ సోప్రె మాసి మంతంగ్ ఇన్వల్ కరలె ఆంద్ సెలెయ్?” ఇంజెర్ యేసున్ రాంగైర్. 49 తె యేసు, “నన బూత్క్ సోప్రె మాతొన ఆయెన్. నా బాబొన్ మాన్ సియ్యన ఆందున్. మిరట్ నాకున్ మాని కీసెర్ సెల్విట్. 50 నావ పొరొల్ బడె మాయన ఇన్వల్ నాకున్ సెలె. బతి నాకున్ డగుర్-పాన్ వాయన ఇన్వల్ వొరార్ మంతార్. వోరె నాయ్ తస్వ కియ్యల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహ్చార్.

51 “బోరె ఆయి నా గొస్టి పియ్యి తాకనురై, వోర్ బస్కెన్ మరన్తున్ సూడార్. ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్చార్. 52 అద్ కేంచి వూర్ యూదుల్క్, “నిహ్గ కరలెన్ బూత్ సోప్రె మాసి మంత ఇన్వల్ ఇంకె మాకున్ అర్తమ్ ఆత. అబ్రాహమ్ అని తొత్తుర్ పర్వత్తిల్ గిర్ మార్తెర్. తెర్ బతి ‘బోరై నా గొస్టి పియ్యి తాకంతొరొ, వోర్ బస్కెన్ మరన్తున్ సూడార్’ ఇంతి. 53 మా బాబొ అబ్రాహమ్ మార్తెర్. నిమె వోన్ తెర్ డగుని ఆంది కి? అని వూర్ పర్వత్తిల్ గిర్ మార్తెర్. నీవ నిమె బోన ఆందున్ ఇంజెర్ సోంచ్ కీంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. 54 తె యేసు, “నావ ననయ్ డగుర్-పాన్ సీతెకె, తాన్ విలువ మనొ. మా బగవంతల్ ఇంజెర్ బోన్తె మిరట్ కేయంతిటొ, వోరె నా బాబొ ఆందుర్. వోర్ నాకున్ డగుర్-పాన్ సీసెర్ మంతార్. 55 వోర్ మీకున్ టావ సెలొర్. బతి నాకున్ వోర్ టావయె. వోర్ నాకున్ టావ సెలొర్ ఇంద్యతె, నన గిర్ మీ దాతె లపంగిన ఆంతాన్. బతి వోర్ నాకున్ టావయె, వోన గొస్టి నన పియ్యి తాకంతాన్. 56 మీ బాబొ అబ్రాహమ్ నావ వాయ్యల్ దివొసున్ సూడంతాన్ ఇంజెర్ ఆనంద్యై మత్తార్. అద్ దివొసున్ సూడ్పి ఆనంద్ యేత్తార్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. 57 అస్కె వూర్ యూదుల్క్, “నీకున్ అజున్ పనస్ (50) సాల్క్ గిర్ సెలెంగ్. నిమె అబ్రాహమున్ సూడ్పి కి?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్తెర్. 58 తె యేసు, “అబ్రాహమ్ పుటన్ మొదొడలె నన మన్వన ఆందున్.* ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. 59 అస్కె వూర్, వోన్ పొరా బండంగ్ జరుసి వాట్టె బండంగ్ పియ్యెర్. బతి యేసు మక్సి మందిర్తల్ బహి సొత్తార్.

యేసు పుటి-గుడ్డిన్ చొకాట్ కియ్యల్

9 అహాన్ యేసు సరియ్ సొంజెర్ మనెకె, వొరార్ పుటి-గుడ్డిన్ సూడార్. 2 అస్కె సిస్యలిర్, “గురుజి! వేర్ గుడ్డి ఆసి పుట్టె కారన్, వేర్ పాప్ కీతొర్ కి, సెలెకె వేనుర్ అవల్-బాబొ కీతెర్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. 3 తె యేసు, “వేరె ఆయి, వేనుర్ అవల్-బాబొయ్ ఆయి, కీత పాపున్ హిందల్, వేర్ గుడ్డిన జల్మ ఆయ్యకి. బతి బగవంతన సక్తి వేన్ హిందల్ దిసన ఇంజెరెన్ గుడ్డిన్ దాత్ పుట్టార్. 4 పోడ్డె సొనల్ వేరి, నాకున్ సారి కీతొనంగ్ కామ్మ మరట్ కియ లాగర్. రాత్ ఆయ్యె కరుమ్ వాసెర్ మంత. అస్కె బోరె కామ్ కియ పరార్. 5 బతి ఇద్ దునియతె మనల్ వేరి, పర్జతున్ వేడ్చిత్ దాత్ నన మంతాన్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్చార్. 6 అహాన్ యేసు వెహ్చి, తోడితగ ఉస్కొత్తార్. అద్ ఊచ్చై ఇమసి చిక్ల కీసి, గుడ్డినంగ్ కడ్కున్ పొరా సోక్తార్. 7 అహాన్ సోక్సి యేసు, “నిమె సిలొయమ్ ఇన్వల్ కోనెర్తగ సొంజి నొర” ఇంజెర్ వోన్ వెహ్చార్. సిలొయమ్ ఇత్తెకె, «రొహ్చార్ వోర్» ఇంజెర్ అర్తమ్. తె వోర్ సొంజి నొర్సి, నదుర్ వాలె ఆసి వాతొర్.

8 అద్ జర్గిత పెజె, ఆజు-బాజుతుర్ అని వోర్ బిచెమ్ తల్క్నెకె సూడ్పుర్, “వేర్ ఉచ్చికున్ బిచెమ్ తల్క్నెవలె ఆందుర్ కి?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. 9 “ఓహా! వేరె ఆందుర్” ఇంజెర్ కహితుర్ ఇత్తెర్ అని, “ఎహా! వోన్ మోడి మన్వల్ దుస్సొర్ ఆందుర్”

* 8:48 తొలె కహితుర్ యూదుల్క్, యూదుల్క్ ఆయుర్ వూర్ సంగ మర్మింగ్ ఆతెర్. వీర్ లోకుర్ యూదుల్క్నంగ్ అని దుస్సొ జాతితెరంగ్ రీతి-రివజ్క్, పూజ-పతెరంగ్ కీసెర్ మందిర్. వూర్కున్ పుడ్తుర్ వూర్ సమరయ ఇన్వల్ యేరియతగ అలగ్ పిసెర్ మందిర్. కమి జాతితుర్ దాత్ సమరయతుర్కున్ యూదుల్క్ సూడ్పెర్ మందిర్. * 8:58 మన్వన ఆందున్ ఇంజెర్ బగవంతల్ వొరొరె వెహ పరంతార్. మోక దుస్సొర్ బోరె అద్ గొస్టి వెహ్చెకె, యూదుల్క్న లెకతె బగవంతన్ రెహ్చి వడ్కెతప్ ఆత.

ఇంజెర్ ఉండె కహితుర్ ఇత్తెర్. బతి వోర్, “ననయ్ వోన ఆందున్!” ఇంజెర్ వెహ్చారెన్ మత్తార్. ¹⁰ తె, “నీకున్ నదుర్ బహన్ వాత?” ఇంజెర్ వూర్ పూసి కీతెర్. ¹¹ అస్కె వోర్, “యేసు ఇన్వల్ వారోర్ మాయ్నల్ చిక్ల కీసి, నా కడ్కున్ పారా సోక్తార్ అని ‘సిలాయమ్ కోనెర్తగ సాంజి, నార్సి వర’ ఇంజెర్ వెహ్చార్. అస్కె నన సాంజి నార్తాన్. తె నాకున్ నదుర్ వాత” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ¹² “వోర్ యేసు బగ మంతోర్?” ఇంజెర్ వోన్ పూసి కీతెర్. తె వోర్, “నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్చార్.

అద్ చొకాట్ ఆతతున్ బారెతె పరిసయుల్క్ కరి కియ్యల్

¹³⁻¹⁴ ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి, యేసు చిక్ల కీసి, వోనంగ్ కడ్కున్ నదుర్ వాయుస్త కాడ్కి, వూర్ పుటి-గుడ్డి మంజి చొకాట్ ఆతార్ వోన్ పరిసయుల్క్ నగ వోతెర్. ¹⁵ నదుర్ వాయ్వుడున్ బారెతె, పరిసయుల్క్ గిర్ వోన్ పూసి కీతెర్. తె వోర్, “నా కడ్కున్ పారా యేసు చిక్ల సోక్తార్. తె నన సాంజి నార్తాన్. అస్కె నాకున్ నదుర్ వాత” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్చార్. ¹⁶ ఇద్ కేంచి కహితుర్ పరిసయుల్క్, “వోర్ ఆరమ్మ దివొన్న నేకి పియ్య తాక్వ కాడ్కి, బగవంతనల్ వాతార్ వోర్ ఆయెర్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ఉండె కహితుర్, “వోర్ పాపెస్తల్ మత్తెకె, ఈతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ బహన్ కియ పరంతోర్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ఇహిన్ వూర్ పరిసయుల్క్ నడ్డుమ్ బేద్-బావ్ పుడ్త. ¹⁷ అస్కె వూర్ ఉందుంది జోక నదుర్ వాతాన్ సంగ, “నీకున్ నదుర్ వాయుస్త కాడ్కి, వోన్ బారెతె నిమ్ బతల్ ఇంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె, “వోర్ పర్వత్తల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ¹⁸⁻¹⁹ పుటి-గుడ్డి మంజి, నదుర్ వాత అద్ గొస్టితున్ నమ్మ కాడ్కి, వూర్ యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్, వోనుర్ అవల్-బాబొన్ కేయుస్తెర్. అని, “పుటి-గుడ్డి ఆసి పుట్టార్ వోర్ మరి, వేరె ఆందుర్ కి బతల్? వేరె మత్తెకె, వేర్ ఇంకె బహన్ సూడ్సెర్ మంతోర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ²⁰ తె వూర్ అవల్-బాబొ, “పుటి-గుడ్డి ఆసి పుట్టార్ వోర్ మరి, వేరె ఆందుర్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. ²¹ బతి ఇంకె వేన్ బహన్ నదుర్ వాత అని వేన్ బోర్ చొకాట్ కీతార్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ సెలె. వోర్ తన్వ తన వెహ పర్నల్ బెర్నెతార్. ఇద్ గొస్టితున్ మిరటె వోన్ పూసి కీమ్మ” ఇంజెర్ వూర్ అదికారిర్కున్ వెహ్చార్. ²² వోనుర్ అవల్-బాబొ యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్కున్ వెరిసి, అహన్ వెహ్చార్. బారెతెకె, వోర్ యేసుయె, కిరిస్తు ఆందుర్ ఇంజెర్ బోరె వొప్తెకె, వోన్ సమాజ్జల్* అలది వాటంతామ్ ఇంజెర్, అదెన్ మునెన్ వూర్ నిర్నయ్ యేచ్చి మత్తెర్. ²³ అదెన్ సాటినె అవల్-బాబొ, “వోర్ వెహ పర్నల్ బెర్నెతార్. వోనె పూసి కీమ్మ” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్చార్.

²⁴ అదెన్ సాటి, వోర్ నదుర్ వాతాన్ ఉందుంది జోక కేయుసి, “కరల్ వెహ. ఇద్ కామ్మ డగుర్-పాన్ బగవంతనె వాయన. బారెతెకె, వోర్ మాయ్నల్ పాపెస్తల్ ఇంజి మాకున్ టావ” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ²⁵ తె వోర్, “వోర్ పాపి ఆందురో, ఆయెరో నాకున్ టావ సెలె. బతి నాకున్ ఉందియ్ టావ. బతల్ ఇత్తెకె, ఇదెన్ మునె గుడ్డిన మత్తాన్ బతి, ఇంకె సూడ పర్నెర్ మంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ²⁶ తెర్ బతి వూర్, “వోర్ నీకున్ బతల్ కీతార్? నీకున్ నదుర్ బహన్ వాత?” ఇంజెర్ ఉండె ఉంది జోక పూసి కీతెర్. ²⁷ తె అస్కె వోర్, “సూడట్! ఇదెన్ మునెన్ మీకున్ వెహ్చాన్. బతి మిరట్ కేంజ్మకి. ఉందుంది జోక బారి పూసి కీసెర్ మంతిట్? మిరట్ గిర్ వోనుర్ సిస్యలిర్ ఆకామ్ ఇంతిట్ కి బతల్?” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ²⁸ అస్కె వూర్, “నిమెయ్ వోనార్ సిస్యని ఆంది. మమెట్ మోసెనుర్ సిస్యలిర్ ఆందుమ్” ఇంజెర్ వోన్ లజి వోతెర్. ²⁹ అని వూర్, “బగవంతల్ మోసెన్ సంగ వడ్కెతార్ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె. బతి వేర్ మాయ్నల్ బగటల్ వాతార్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ³⁰ తె వోర్ అద్ కేంచి, “ఇద్ గొస్టి వెలె చమత్కార్త ఆంద్. వోర్ బగటల్ వాతార్ ఇన్వల్ మీకున్ టావ సెలె బతి, నావంగ్ కడ్కున్ మాత్రమ్ నదుర్ వాయుస్తార్. ³¹ బగవంతల్ పాపెస్తలిర వినంతి కేంజార్. బతి బోరె బగవంతనార్ బక్తల్ ఆసి, వోన ఇచ పియ్య తాకంతారో, వోనయ్ వినంతి కేంజంతార్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. ³² ఇద్ కలి గడె మాతగటల్తె ఇంకె వేరి, దుస్రార్ బోరె మాయ్నల్ పుటి-గుడ్డిన్ చొకాట్ కీతార్ ఇన్వల్ మరట్ బస్కెన్ కేంజ్మకి. ³³ మోక వేర్ బగవంతనగటల్ వాయెకె, ఈతంగ్ బవె కామ్మ కియ పర్ని మనార్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్చార్.

* 9:22 గిరిక్కుగ సునగోగ్ ఇంజెర్ మంత. ఇద్ సునగోగ్ ఇన్వల్ యూదుల్క్ మీరె మాయ్నల్ రోతగ యూదుల్క్ న సమాజ్జంగ్ సమ్మె కామ్మ జర్నసింతెర్.

వెహ్తార్. ³⁴ అద్ కేంచి వూర్, “ఎహా! నిమె పాప్పగ పుట్టి, బెర్నతొని ఆంది. మాకున్ బోద వెహ్లా వాతి కి?” ఇంజెర్ అగటల్ వోన్ బహి తెండ్సి పూడ్తార్.

బావ్-బక్తిత గుడ్డి-పాన్

³⁵ వోన్ తెండ్సి పూడ్తార్ ఇంజెర్ యేసు కేంచి, వోన్ మహ్సిసి పుటుసి, “నిమె స్వర్గ్నోర్ మాయ్న పొరా బరొస ఇర్నెర్ మంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ³⁶ తె వోర్ మాయ్నల్, “వోన్ నన బరొస ఇర్నె, వోర్ బోర్ ఆందురెయ్? వెహ పర్బు” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ³⁷ అస్కె యేసు, “నిమె ఇంకె వోన్ సూడ్సెర్ మంతి. నీ సంగ వడ్కివల్ వోరె ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁸ అద్ కేంజ్ బరొబర్ వోర్, “పర్బు నన బరొస ఇర్నెర్ మంతాన్” ఇంజి, ముర్-టొంగ్రంగ్ కొట్టి గప్పె కాల్ కర్తార్. ³⁹ అస్కె యేసు, “గుడ్డిర్ సూడన అని నదుర్ వాలిర్ గుడ్డిర్ ఆయన. ఇద్ తీర్దె తస్వ జర్గన ఇంజెరెన్, ఇద్ దునియతె వాతాన్”# ఇంజి వెహ్తార్. ⁴⁰ తె వోన్ సంగ మంజి, అవ్ గొస్టింగ్ కేంజ్ జరిసయుల్క్, “మమొట్ గిర్ గుడ్డిర్ ఆందుమ్ ఇంతి కి బతల్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ⁴¹ అస్కె యేసు, “మిరట్ గుడ్డిర్ ఆందిట్ తె, మిహ్లా పాప్ మన్యెకె సొందు. బతి మిరట్ సూడ్సెర్ మంతామ్ ఇంజెర్ ఇత్త కాడ్కినె, మీ రొపా పాప్ నిల్సి మంత” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

యేసు చొకొట్నార్ గొరెంగ్ గాయ్కు ఆందుర్

10 తె యేసు, “గొరెన గావ్నతగ పాటక్సల్ నేంగ్వక్సె, దుస్రా బాజ్జల్ తెర్గ్సి వాయ్నల్, కలె అని లూటి కియ్యల్ ఆందుర్. ² బతి బోర్తె పాటక్సల్ నేంగంతారా వోరె గొరెంగ్ గాయ్కు ఆందుర్. ³ గాయ్కున్ సాటి గావ్న కేప్వల్ పాటక్ తెరియంతార్. గొరెంగ్ వోన లేంగ్ వొడ్కి కీంతంగ్. వోర్ తన్వంగ్ గొరెన్ పొరొల్ ముట్టి కేయ్యెర్ బహి వోంతార్. ⁴ అహాన్ తన్వంగ్ గొరెన్ బహి వోనెకె, వోర్ గాయ్కు బస్కెట్ గిర్ అవెన్ మునె తాకంతార్. వోన లేంగ్ వొడ్కె మాత కాడ్కి, అవ్ గొరెంగ్ వోన్ పెజెయ్ దాంతంగ్. ⁵ బతి దుస్రాన లేంగ్ వొడ్కె మాయ్న కాడ్కి, బుజ్జె మాసి వోన్గటల్ పరర్ ఆంతంగ్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

⁶ యేసు ఇద్ నమున యేచ్చి వూర్కున్ వెహ్తార్. బతి బతన్ బారెతె వెహ్తార్ ఇన్వల్ వూర్కున్ అర్తమ్ ఆయ్కె. ⁷ తె యేసు ఉందుంది జోక ఇహిన్ వెహ్వాల్ మొదొల్ కీతార్. “ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్. గొరెంగ్ నేంగ్వల్ పాటకున్ దాత్నొన ఆందున్. ⁸ నాకున్ తెర్ మునె వాతుర్ సమ్మిరె కలిర్ అని లూటి కియ్యలిర్ ఆందిర్. వూర లేంగ్ అవ్ కరల్ గొరెంగ్ కేంచి తాక్మకి. ⁹ ననయ్ పాటకున్ దాత్నొన ఆందున్. నహ్గటల్ రొపా నేంగంగ్ అవ్ బచె మాంతంగ్ అని రొపా-బహి వాసెర్ రంది సెల్వక్ మందంతంగ్. అవ్ గొరెన్ హిర్వల్ జాడి పుటంత. ¹⁰ కలె సిరిప్ కల్లెక్, జక్లెక్ అని నాసెడమ్ కియ్యెకె వాంతార్. బతి నన పూన అని బర్బుర్ జిన్గితున్ గొరెన్ సియ్యె వాతాన్. ¹¹ నన చొకొట్నార్ గొరెంగ్ గాయ్కున ఆందున్. చొకొట్నార్ గాయ్కు గొరెన్ సాటి, తన్వ పరన్ గిర్ సీంతార్. ¹² బతి బూయ్తల్ గొరెనార్ కరల్ గాయ్కు ఆయ్మెర్. అవ్ గొరెంగ్ తన్వంగ్ ఆయ్వు కాడ్కి, లాండిగల్ బదె వోన్ దిస్తెకె గిర్ పరర్ ఆంతార్. అస్కె అద్ లాండిగల్ అవెన్ పొరా ముచ్చి అర్పి, బుజ్జిడి కీంత. ¹³ బూయ్తల్ సిరిప్ బూతిత్ సాటి వాత కాడ్కి, గొరెన చొకొట్-వాయుట్ పటి కియ్యక్సె పరర్ ఆంతార్. ¹⁴⁻¹⁵ బతి నన చొకొట్నార్ గాయ్కున ఆందున్. బాబొ నాకున్ అని నన బాబొన్ టావ. అప్పొ నాకున్ గొరెంగ్ అని నావంగ్ గొరెన్ నన టావ. నా గొరెన్ సాటి నావ పరన్ సీంతాన్. ¹⁶ ఇద్ గావ్నతంగె ఆయ్వు, ఉండె దుస్రాక్ గొరెంగ్ గిర్ నాకున్ మంతంగ్. అవెన్ గిర్ నన పియ్యి వాయ లాగర్. అవ్ నా లేంగ్ కేంజంతంగ్. అస్కె ఇవ్ అని అవ్ ఉందియ్ మంద ఆంతంగ్. అవ్ సమ్మిన్ వొరొరె గాయ్కు మందంతార్. ¹⁷ నన సాసి-నేండె, నావ పరన్ సీసెర్ మంతాన్. ఇదెన్ హిందలె, బాబొ నాకున్ వెలె లాడ్ కీసెర్ మంతార్. ¹⁸ నావ పరన్ బోరె యేత పరుర్. నావ ననయ్ పరన్ సీసెర్ మంతాన్. బగవంతల్ నాకున్ హుకుమ్ సీత కాడ్కి, అద్ పరన్తున్ సియ్యె అని ఉందుంది జోక తాన్ యేత్లె గిర్ నాకున్ అదికార్ మంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

¹⁹ ఇవ్ గొస్టిన్ హిందల్, యూదుల్కున్ నడ్డుమ్ ఉందుంది జోక బేద్-బావ్ పుడ్త. ²⁰ వూర్గటల్ వెలెటిర్, “వేన్ బూత్ సోఫ్ర మాత కాడ్కి, వేనంగ్ పిసంగ్ అదిక్ ఆతంగ్. వేన గొస్టి బారి కేంజంతిట్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ²¹ బతి ఉండె కహితుర్, “ఇవ్ గొస్టింగ్ బూత్ సోఫ్ర మాతొనంగ్ ఆయొంగ్. బూత్ గుడ్డిర్కున్ నదుర్ బహన్ సియ పరర్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

బగవంతనోర్ మరిన ఇంజెర్ యేసు వెహ్వల్

²² అద్ పీని-గాలుమ్మ గట్కతె, యెరుసలెమ్మ మందిర్తగ నేంగ్వల్ హనుక్ ఇన్వల్ సడ్* జర్గసెర్ మత్త. ²³ తె ఉంది దియ యేసు మందిర్త ఆవ్రతగ మన్వల్ సొలొమొన్ మండొప్పగ తాక్సెర్ మత్తార్. ²⁴ అదె వకత్తె, యూదుల్కునర్ అదికారిర్ వోన్ గేర్-పాసి, “నిమె బచెజెల్ మాకున్ అనమిన కీసెర్ ఇరంతి? నిమె బచి కియ్యల్ కిరిస్తుని* మత్తెకె, కుల కుల వెహ” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ²⁵ తె యేసు, “ఇదెన్ మునె మీకున్ వెహ్లాన్ బతి మిరట్ బరొస ఇర్మకి. బాబొన పొరాడె నన కియ్యలిక్ కామ్మ, నా బారెతె గవ వెహ్చెర్ మంతంగ్. ²⁶ బతి మిరట్ నావంగ్ గొరెన మందతుర్ ఆయ్యిట్. అదెన్ సాటినె నా పొరా బరొస ఇర్విట్. ²⁷ నావంగ్ గొరంగ్ నా లేంగ్ కేంజంతంగ్. నావంగ్ బవ్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. అవ్ నా పెజెయ్ వాంతంగ్. ²⁸ నన అవెకున్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ సింతొన్. అవ్ బస్కెన్ నాసెడమ్ ఆయొంగ్. నా కెయ్యల్ బోరె అవెన్ ఊంద పరార్. ²⁹ బారితెకె, అవ్ గొరెన్ నా బాబొ నాకున్ సీతార్. బాబొ సమ్మిర్కున్ డగుర్ ఆత కాడ్కి, నా బాబొన కెయ్యల్ అవెన్ బోరె ఊంద పరార్. ³⁰ నన అని నా బాబొ ఉందియ్ ఆసి మంతొమ్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్చార్. ³¹ అస్కె వూర్ యూదుల్కు, వోన్ పాసి జక్లె బండంగ్ తహ్చార్. ³² తె యేసు, “నా బాబొనల్ బెయ్ వెలె మయ్యతంగ్ కామ్మ తొహ్చాన్. అవెనల్ బద్ కామున్ సాటి, నాకున్ బండనె పాకొమ్ ఇంతిట్” ఇంజెర్ వూర్కున్ పూసి కీతార్. ³³ తె వూర్ యూదుల్కు, “నిమె కీతంగ్ చాకొట్నంగ్ కామ్మన్ హిందల్ ఆయొ బతి, మాయ్నె ఆసి బగవంతన ఇంజెర్ వెహ్చా కాడ్కినె, బండనె పాయ్లెన్ ఆంతొమ్” ఇంజెర్ వెహ్చార్.

³⁴⁻³⁶ అస్కె యేసు, “దర్మ-గ్రంత బస్కెట్కె లబడ్ వెహ్. తొలె మీవ దర్మ-గ్రంతనగ, ‘మిరట్ బగవంతన్ దాత్తుర్ ఆందిట్’# ఇంజి, కహి నాయదికారిర్కున్ బగవంతల్ వెహ్చార్ ఇంజెర్ మంత. తె నాకున్ బాబొ నేమి కీసి, తన్వ కామ్ కియ్యె, ఇద్ దునియతగ సారి కీతార్ అస్కె, బగవంతనోర్ మరిన ఆందున్ ఇంజెర్ వెహ్వల్ బహన్ రెహ్చి వడ్కీతప్ ఆంత? ³⁷ నన నా బాబొనంగ్ కామ్మ కియ్యెకె, నా పొరా బరొస ఇర్మట్. ³⁸ బతి నన అవ్ కామ్మ కీకతె, నా గొస్టిత్ పొరా బరొస ఇర్వెకె గిర్, నన కియ్యలిక్ కామ్మన్ పొరా తెర్ బరొస కీమ్మ. అహన్ కీకిట్తె, బాబొ నా రొపా అని నన బాబొన్ రొపా మంతొమ్ ఇంజెర్ కుల కుల కరె మాంత” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ³⁹ తె వూర్ ఉండె ఉంది జోక, వోన్ పియన ఇంజెర్ కోసిద్ కీతెర్. బతి వూర కెయ్యల్ తపుసిసి అగటల్ సొత్తార్.

⁴⁰ యోర్దన్ లవిడున్ హంద బగ్గత యోహాన్ మొదొల్ బాప్తిస్మ సీతార్ అద్ జాగతగ సొంజి, అగనె మత్తార్. ⁴¹ అస్కె వోన్ వెలెటిర్ మాంది వాసి, “యోహాన్ బదె మయ్యత కామ్ కియ్యకి. బతి వేన్ బారెతె బతంగ్తె వోర్ యోహాన్ వెహ్చారొ, అవ్ సమ్మె సతెమ్ ఆందుంగ్” ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్కీతెర్. ⁴² అగ వెలెటిర్ యేసున్ పొరా బరొస ఇర్తెర్.

యేసున్ లాడ్ కియ్యల్ బక్తన మరన్

11 బెతనియ ఇన్వల్ నాటె లాజర్ ఇన్వల్ వొరార్ బేమరితె అర్చి మత్తార్. వోనంగ్ తకక్ మార్తల్ అని మరియల్ గిర్, అదె నాటె పిసెర్ మత్తంగ్. ² పర్బున్ సెంట్# సోక్సి, వోనంగ్ కాల్కున్ తన్వంగ్ కెల్క్నె ఉసుమ్మ అద్

* 10:22 ఇద్ సడ్ బారి కీసెర్ మంతెర్ ఇత్తెకె, మొదొల్ దుస్రా దేస్కినర్ పగ-దార్క్ ఇద్ మందిర్తన్ బప్తి కీతెర్. బతి ఉందుంది జోక సుదుడ్ కీసి, కిరిస్తున జల్మత్ మునె 165వ సాల్గ అద్ మందిర్తగ దర్మతంగ్ కామ్మ మొదొల్ కియ్యడున్ హనుక్ ఇంజెర్ కేయంతెర్. * 10:24 బచి కియ్యల్ కిరిస్తుని తమ బచె మాయ్లె, బగవంతల్ నేమి కీతార్ రాజల్ ఆయ్యల్ కిరిస్తున్ సాటి యూదుల్కు సూడ్సెర్ మత్తెర్.

10:34-36 కీర్తన్సె 82:6 # 11:2 యోహాన్ 12:1-11; మార్క్ 14:3-5

మరియల్ ఇదే అంద్. వేర్ లాజర్ తానారె తముర్ అందుర్. ³ అదెన్ సాటి అవ్ రండ తకక్, “పర్బు, నిమె లాడ్ కియ్యల్ బేమరితె అర్ని మంతార్” ఇంజెర్ యేసునగ కబుర్ సారి కీతంగ్.

⁴ అద్ కబుర్ కేంచి యేసు, “ఇద్ బేమరి వోన్ జక్లె వాయ్కతి. బతి బగవంతనార్ మరిన్ మాన్ సీసి, బగవంతనె మయ్య తర్లె వాత” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

⁵ యేసు మార్తన్, తాన సేలడున్ అని లాజర్తన్ లాడ్లె సూడ్వెదుర్. ⁶ వోర్ లాజర్ బేమరితె మత్త అద్ కబుర్ యేసున్ కేంజ వాత. తెర్ బతి, ఉండె రండ రోజ్క్ అగనె ఆగ్తార్. ⁷ అహన్ ఆగ్ పెజె, “యూదయ యేరియతె మల్ని దాకట్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ ఇత్తార్.

⁸ అస్కె సిస్యలిర్, “గురుజి! అగటుర్ యూదుల్క్ ఇంద్కెట్ నీకున్ బండనె పాయ్లె సూడ్వెర్ మంతెర్. ఉండె అగ దాక ఇంతియ్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్.

⁹ తె యేసు, “ఉంది దిహసున్ బార గంటంగ్ వేడ్చి మందంత.# ఇద్ దిహతె తాక్వల్ దునియత వేడ్చి సూడ్వె కాడ్చి, కొద పాయెర్. ¹⁰ బతి రాత్తె తాక్వల్ వేడ్చి సెల్వ కాడ్చి, వోర్ కొద పాంతార్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

¹¹ ఇహిన్ వెహ్త పెజె యేసు, “మావోర్ సోప్తల్ లాజర్ మీండ్చి మంతార్. వోన్ జోప్తల్ తెహ్లా దాంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

¹² అస్కె సిస్యలిర్, “పర్బు, వోర్ మీండ్చి మత్తెకె, తప్పక్ తేచ్చి చాకాట్ అంతార్!” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

¹³ యేసు లాజర్త మరన్తున్ బారెతె వెహ్తార్ బతి, వూర్ సిస్యలిర్ సాదరన్ జోపున్ బారెతె వెహ్తార్ ఇంజి మత్తెర్. ¹⁴ తె యేసు, “లాజర్ మార్తార్” ఇంజి కుల కుల వెహ్చి, ¹⁵ “అగ నన మన్మకి అచార్ చాకాట్ ఆత. మీ సాటినె ఇహిన్ జర్గిత. మీవ బరొస బడె మాయన ఇన్వలె నావ ఇచ. ఇంగె మరట్ అగ దాకట్ దెట్!” ఇంజెర్ వూర్కున్ ఇత్తార్. ¹⁶ అస్కె యేమల్* ఇంజెర్ కేయ్యల్ తోమల్, “యేసున్ తోడా మరన్ ఆయ్లె, మరట్ గిర్ దాకట్ దెట్” ఇంజెర్ తన్వ బరొబర్ మన్వలిర్ సిస్యలిర్కున్ ఇత్తార్.

సాతుర్కున్ నేండుస్వల్ సక్తి యేసునగ మంత

¹⁷⁻¹⁹ బెతనియ నార్ యెరుసలెమ్మల్ కరుమ్ కరుమ్ రండ కోస్క్ లంగ్ మత్త. అగ తమున మరన్తున్ హిందల్, దుక్కుతె మన్వలిక్ మార్తన్ అని మరియన్ సుమ్మి కియ్లె, వెలెటిర్ యూదుల్క్ వాసి మత్తెర్. తె యేసు అద్ నాటున్ కరుమ్ యెప్త పెజె, లాజర్త కూర్దున్ నారిత బండత వీచ్చ బుయరితగ ఇర్చి, నాలుంగ్ రోజ్క్ ఆత ఇంజెర్ కరి కీతార్. ²⁰ మార్తల్, యేసు వాసెర్ మంతార్ ఇన్వల్ కేంచి బేటె మాయ్లె మునెత్క్ సొత్త. బతి మరియల్ రోతగన్ రెహ మాత. ²¹ మార్తల్ యేసున్ బేటె మాసి, “పర్బు! నిమె ఇగె మంది ఇత్తెకె, నావోర్ తముర్ సాసి మనార్. ²² బతి ఇంకె ఆతెకె గిర్ బతయ్ ఆయె. నిమె బగవంతన్ బతల్ తల్కకి అదెన్, నీకున్ సీంతార్” ఇంజెర్ ఇత్త.

²³ అస్కె యేసు, “నీ తముర్ నేండంతార్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

²⁴ తె మార్తల్, “హో పర్బు, తస్వ కియ్యల్ దిహస్సె వోర్ నేండంతార్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె” ఇంజెర్ ఇత్త.

²⁵ అద్ కేంచి యేసు, “జీవత అని నేండుస్వన ననయె అందున్. నా పొరొ బరొస ఇర్వల్ సాతెకె గిర్ మర్ల పిసంతార్.

²⁶ జీవతె మంజి నా పొరొ బరొస ఇర్వన్ బస్కెట్ మన్వల్ మరన్త సిక్స పుటా.# ఇదెన్ బరొస కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్.

²⁷ తె అద్, “హో పర్బు! నిమెయ్ బగవంతనార్ మరి కిరిస్తుని అంది అని ఇద్ కలితె వాయ్లె మత్తొని గిర్ నిమెయ్ అంది. ఇదెన్ బరొస కీంతాన్” ఇంజెర్ వెహ్త.

²⁸⁻³⁰ యేసు అస్కె వేరి నాటె నేంగ్కతి. మార్తల్ బగతె బేటె మాతయె అగనె ఆగ్చి మత్తార్. తె మార్తల్ రోన్ సొత్త అని మరియన్ కునయె కేయ్చి, “గురుజి వాతార్. నీకున్ కేయంతార్” ఇంజెర్ సేలడున్ సంగ వెహ్త. ఇద్ గొస్తి కేంజ్ * 11:16 యేమల్ సెలెకె దిదుమ ఇత్తెకె వోన్ బరొబర్ సెలెయ్ సెలెకె తమురెయ్ పుటార్.

బరొబర్ మరియు తేచ్చి, యేసునగ సొత్త. ³¹ కహితుర్ యూదుల్క్ మరియున్ సుమ్మి కీసెర్ రోన్ మత్తెర్. అస్కె అద్ సప-సిప తేచ్చి సొన్వల్ సూడ్సి, వీచ్చగ సొంజి ఆడంత బతలొ ఇంజెర్, తాన్ పెజెయ్ సొత్తెర్. ³² మరియుల్ యేసు మన్వల్ జాగతె సొంజి, వోనంగ్ కాల్కున్ పొరొ అర్సి, “పర్బు! నిమె ఇగె మంది ఇత్తెకె, నావోర్ తముర్ మార్సి మనోర్” ఇంజెర్ ఇత్త.

³³ మరియుల్ అని తాన్ సంగ వాతుర్ యూదుల్క్ సమ్మిర్ ఆడ్వల్ సూడ్సి, యేసున దిల్లె బెయ్ దుక్స లాగ్. ³⁴ అస్కె యేసు, “వోన కూర్దున్ బగ ఇర్లిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె వూర్, “పర్బు, వాసి సూడ” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

³⁵ అద్ కేంచి, యేసు జొడ జొడ కాడెర్ తుహ్తార్. ³⁶ అద్ సూడ్సి వూర్ యూదుల్క్, “లాజర్తున్ బచోర్ లాడ్ కీతోరా సూడట్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

³⁷ వూర్గట్ కహి లోకుర్, “వేర్ యేసు, గుడ్డిర్కున్ నదుర్ వాయుస్తార్. తె వేర్ లాజర్తున్ సాయ్పక్నె ఇర పర్సి మనోర్ కి బతల్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

సాతొర్ వోర్ లాజర్తున్ యేసు నేండుస్వల్

³⁸ యేసున దిల్లె ఉందుంది జోక దుక్స లాగ్. తె వీచ్చగ సొత్తార్. అద్ ఉంది నారిత బండత బుయరి ఆంద్. ఉంది బండ తాన్ అడ్డమ్ ఇర్సి మత్త. ³⁹ తె యేసు, “అద్ బండతున్ తెండట్!” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. అస్కె సాతొర్ వోన తక్కు మార్తల్, “పర్బు, ఇంకె వోన కూర్ కడిసి గాడి వాసెర్ మందర్. బారితెకె వోర్ మార్సి నాలుంగ్ రోజ్క్ ఆసెర్ మంతోర్” ఇంజెర్ వెహ్త.

⁴⁰ అస్కె యేసు, “నిమె బరొస ఇర్కితె, బగవంతన మయ్యతున్ సూడ్సి, ఇంజి నీకున్ వెహ్తాన్ కి?” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

⁴¹ తె వూర్ అద్ బండతున్ తెండెర్. అస్కె యేసు పొరొ సూడ్సెర్, “బాబ, నావ పార్తనతున్ కేంజ్ కాడ్సి, నీకున్ దనెవాద్. ⁴² నిమె బస్కెట్ నావ పార్తనంగ్ కేంజంతి ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. బతి నిమెయె నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ కరి కీసి, నా సిర్కుట్నుర్ బరొస ఇరనిర్ ఇంజి వూర్ సాటినె, ఇద్ గొస్టి వెహ్తాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

⁴³ ఇహిన్ ఇత్త పెజె యేసు, “లాజర్, బహి వర!” ఇంజెర్ జోర్తె కేయ్యెర్.

⁴⁴ అస్కె తన్వ కూర్దున్ గూండి కీతంగ్ కప్టెన్ లాజర్ బహి వాతొర్. వోన మొకొమ్ సేలతె గూండి కీసి మత్త. “గూండి కీతంగ్ కప్టెన్ ఊలి కీసి, వోన్ సొంద సీమ్ట్” ఇంజెర్ యేసు వెహ్తార్.

యేసున్ జక్లె యూదుల్క్ పిలన్ వాట్వల్

⁴⁵ అద్ కామున్ సూడ్సి, మరియున్ సుమ్మి కియె వాతుర్ యూదుల్క్ నగటల్ వెలెటిర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్తెర్.

⁴⁶ బతి వూర్గట్ కహి జన్క్, పరిసయుల్క్ నగ సొంజి, యేసు కీత కామున్ బారతె వెహ్తార్. ⁴⁷ అదెన్ సాటి డగుక్ కటొడలిర్ అని పరిసయుల్క్ పంచ్చుర్కున్ కేయుసి, “మరట్ బతల్ కీకట్? వోర్ మాయ్నల్ వెలె మయ్యతంగ్ కామ్క్ కీసెర్ మంతోర్. ⁴⁸ మరట్ వోర్ కియ్యలికున్ ఇహినె సూడ్సెర్ మత్తెకె, వోరె రాజల్ ఇంజెర్ సమ్మిరె వోన్ పొరొ బరొస ఇరంతెర్. అస్కె రోమ రాజ్చర్ అదికారిర్ వాసి, మా మందిర్తున్ నాసెడమ్ కీంతెర్ అని మా జాతితుర్కున్ ఇగెటల్ పూడి సీంతెర్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁴⁹⁻⁵⁰ అహాన్ వెహ్త బరొబర్, “పిసల్లిర్లిట్! మా జాతితుర్ నాసెడమ్ ఆయ్యక్నె, వొరొర్ మాయ్నల్ పర్జత్ సాటి పరన్ సియ్యల్ చొకొట్ ఇంజి సమ్మె మాయ్నటియ్?” ఇంజెర్ అద్ గట్కతె పెర్సోర్ కటొడల్ ఆయ్యల్ కయపల్ ఇత్తార్.

⁵¹⁻⁵² సిరిప్ యూదుల్క్ న లాబమున్ సాటినె ఆయె. బతి దునియ పూరొ పగ్గె మాసి మన్వలిర్ బగవంతనుర్ లోకుర్ సమ్మిర్కున్ మీరి కియెనె, యేసు పరన్ సీంతోర్ ఇంజెర్ మునె జగ్గవల్ వచన్ వెహ్తార్. ఇద్ గొస్టి తన్వ తన ఆసి వెహ్కె. బతి అద్ సాల్ పెర్సోర్ కటొడల్ ఆసి మత్త కాడ్సినె, వెహ పర్తార్. ⁵³ అద్ నేటితల్ వోన్ జక్లె పిలన్ వాట్వల్

మొదోల్ కీతెర్. ⁵⁴ అదెన్ సాటి యేసు అస్కెడల్ యూదుల్కనగ ఉజగిరి వెలివత్తె, బోడి గుటన్ కరుమ్ మన్వల్ యెప్రాయిమ్ ఇన్వల్ చహర్తె సాంజి, అగ సిస్యలిర్ సంగ కహి రోజ్క్ మత్తొర్.

^{55–57} అస్కె యూదుల్కన పస్క సడ్ కరుమ్ వాసెర్ మత్త. తె, “బోనె యేసున పత లాగైకె వెహన. మమొట్ వోన్ పియంతామ్” ఇంజెర్ డగుక్ కటొడలిర్ అని పరిసయుల్క్ హుకుమ్ సీసి మత్తెర్. సడ్డున్ సాటి తమ్మ తమ సుదుడ్ కియెన్, మునెనె వెలెటిర్ లోకుర్ ఆజు-బాజుతంగ్ నహ్కనల్ యెరుసలెమ్ వాతెర్. వూర్ యేసున్ మహ్కసెర్ మందిర్తున్ రొపా నిల్సి, “వోర్ ఇద్ సడ్డున్ వాంతొర్ కి, వాయెర్? మిరట్ బతల్ ఇంతిట్?” ఇంజెర్ వారాన్ వారొర్ పూసి కీతెర్.

బెతనియతగ యేసున్ పొరా సెంట్ వెడివల్

12 అదెన్ సాటి, సాసి-నేండ్టొర్ లాజర్త నార్ బెతనియతగ పస్క సడ్డున్ సారుంగ్ రోజ్క్ మునెనె యేసు వాతొర్. ² అగ వోన్ సాటి జేవున్ తయర్ కీతెర్. మార్తల్ సర్బరెయ్ కీత. అని లాజర్ గిర్ జేవున్ తిన్వలిర్ బరొబర్ ఉత్తొర్. ³ అస్కె మరియల్ బెయ్ బారిత అని వెలె మహ్గన లగ్-బగ్ అర్దొ లీటర్ సెంట్* పియ్ని వాత అని యేసునంగ్ కాల్కున్ పొరా వెడిసి, తన్వంగ్ కెల్కెనె ఉసుమ్మ. అద్ సెంటు గాడి పూరా రోన్ గమ్మత. ⁴ అస్కె సిస్యలిర్గటల్ వారొర్ ఇత్తెకె, యేసున్ దోక సియ్యల్ ఇస్కరియోత్ నాటొర్ యూదల్, ⁵ “అరెరె! ఇద్ సెంటున్ మూంద్ నుహ్క కూరతంగ్ బిలన్* వొమ్మి, గరిబున్ బారి సియ్యకి?” ఇంజెర్ తాన్ ఇత్తొర్. ⁶ వోర్ గరిబున్ మదత్ కియన ఇన్వల్ కాడ్జితె అహన్ ఇన్మకి. బతి వోన కలె బుదితున్ హిందలె అని కొతన తెయ్ల వోన్గ్ మన్వల్ కీనెకె, అగటంగ్ కొతంగ్ కల్సెర్ మత్త కాడ్కినె అహన్ ఇత్తొర్. ⁷ తె యేసు, “అద్ నావ మేందొడున్ మాతి కియ్యల్ దివొసున్ సాటి సెంటున్ వొజి కీసి ఇర్పి మత్త. ⁸ గరిబ్ లోకుర్ బస్కెట్ మీ నడ్డుమ్ మందంతెర్. బతి నన బస్కెట్ మేందొడ రూప్సె మీ నడ్డుమ్ మనాన్” ఇంజెర్ వెహ్తొర్.

⁹ అదె వకత్తె, యేసు అగ మంతొర్ ఇంజెర్ కరి కీసి, బెయ్ వెలెటిర్ యూదుల్క, యేసునె ఆయ్య, యేసు నేండుస్తొర్ వోర్ లాజర్తున్ గిర్ సూడ్లె వాతెర్. ^{10–11} లాజర్తున్ హిందల్, యూదుల్కనగటల్ వెలెటిర్ లోకుర్ యేసున్ పొరా బరొస ఇర్తెర్. అదెన్ సాటి, డగుక్ కటొడలిర్ లాజర్తున్ గిర్ జవ్గున ఇంజెర్ పిలన్ వాడ్తెర్.

యేసు జెయ్ జెయ్ కార్ యేచ్చెర్ యెరుసలెమ్ నేంగ్వల్

^{12–13} సడ్డున్ సాటి వాత, ఉంది డగుర్ గుబ్బతుర్, యేసు యెరుసలెమ్ వాంతొర్ ఇన్వల్ కేంచి, సీంది మరక్కంగ్ కాందంగ్ పియ్ని వోన్ మునెత్క్ సాత్తెర్. అహన్ సాంజి, “జెయ్ జెయ్ కార్!* పర్బున అదికార్దొ* వాయ్యల్ ఇజయేల్ పర్జెతొర్ రాజనె బగవంతల్ ఆసిర్వాద్ సియిర్” ఇంజెర్ కిలితెర్. ^{14–15} “యెరుసలెమ్మూర్* లోకుర్పిట్ వెరిమట్! ఇచుల మీ రాజల్ గాదిత్ పొరా ఉచ్చి వాసెర్ మంతొర్” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతనగ లిహి కీసి మత్త తీర్, యేసు ఉంది గాదిత్* పొరా ఉచ్చి వాసెర్ మత్తొర్. ¹⁶ ఇవ్ గట్టుంగ్ జర్గెనెకె సిస్యలిర్కున్ సమ్మె మాయ్మకి. బతి యేసు మయ్యుతె నేండ్సి స్వర్గనగ సాత్త పెజె, ఇవ్ గట్టున్ బారెతె దర్మ-గ్రంతనగ మత్త తీర్ సమ్మె జర్గెతంగ్ ఇంజెర్ సమ్మె మాతెర్. ¹⁷ యేసు లాజర్తున్ కూర్దల్ నేండుస్సెకె, వోన్ సంగ మత్తుర్ లోకుర్ ఇద్ గవతున్ పచర్ కీతెర్. ¹⁸ యేసు ఇద్ మయ్యుత కామ్ కీతొర్ ఇంజెర్ లోకుర్ కేంజ్ కాడ్కినె, వోన్ బేటె మాయ్లె మునెత్క్ సాత్తెర్. ¹⁹ అదెన్ సాటినె పరిసయుల్క్, “సూడట్! మరట్ వాడ్డంగ్ పిలన్ బతయ్ కామి సియ్యకి. దునియతుర్ సమ్మిర్ వోన్ పెజెయ్ సాంజెర్ మంతెర్” ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్కెతెర్.

* 12:3 అచ్చు జటామాంసి ఇన్వల్ మరత నియ్. * 12:5 ఉంది బిలత విలువ ఉంది దియత బూతిత్ అచొర్ మత్త. * 12:12–13 జెయ్ జెయ్ కార్! గ్రీకు బాసతగ హొసన్న ఇంజెర్ మంత. ఇదెన అర్తమ్, “ఇంకె బచి కీమ్!” * 12:12–13 అదికార్దొ సెతె పొరాడె ఇంజెర్ మందంత. * 12:14–15 సియోస్తర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్. * 12:14–15 గ్రీకు బాసతె గాది పిలత్ పొరా ఇంజెర్ మందంత.

యేసు తన్వ మరన్నన్ బారెతె వెహ్వల్

²⁰ అద్ సడ్డున్ రొపా పార్తన-వింతి కియ్లె, వాతుర్గట్ కహితుర్ యూదుల్క్ ఆయుర్ వూర్* గిర్ మత్తెర్. ²¹ వూర్ గలిలయ యేరియత బెత్తయిద నాట్యోర్ పిలిపున్ బేటె మాసి, “సాబ్! మమొట్ యేసున్ బేటె మాయ్లె వాతోమ్” ఇంజెర్ వోన్ వెహ్వర్. ²² ఇద్ గొస్తితున్ పిలిప్ సొంజి, ఆండ్రెయన్ వెహ్వర్. వూర్ ఇవిర్ ఆసి అద్ గొస్తి యేసునగ సొంజి వెహ్వర్. ²³ అద్ కేంచి యేసు, “స్వర్గ్నార్ మాయ్లె మయ్య వాయ్వల్ వకత్ ఇంకె కరుమ్ వాత. ²⁴⁻²⁶ గొహ్కాన దానతున్ బొమితగ ఉర్నెకె ఉందియ్ మందంత. అద్ దాన ఉర్నెకె సాతపినయ్ దిసంత. బతి బొమితల్ అద్ మొలొక ఆసి పిరంత అని బెర్ని, గొల్కమెన్ దానంగ్ సీంత. అదె తీర్దె నావ పరన్ సీతెన్, వెలెటిర్కున్ పూన జిన్గి పుటంత. అహ్మె మిహ్గట్ బోరె ఆయి, తన్వ జీవతున్ బచి కీక ఇన్వల్, తాన్ సుటి కియ్ లాగర్. బతి బోరె ఆయి ఇద్ కలితంగ్ ఆసన్ క్లాత్రి కియ్యక్నె మన్వల్, బస్కెట్ పిస్లె తన్వ జీవతున్ బచి కియ్ పరంతోర్. నావ సేవ కీక ఇన్వల్ నా సరి-మారగ్నె తాకన. అస్కెనె నన బగ మందంతోనొ, అగ నా సేవ కియ్యల్ గిర్ మందంతోర్. నా సేవ కియ్యన్ నా బాబొ మాని కీంతోర్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్వర్.

²⁷ “ఇంకె నావ దిల్ పూరొ తకపిక ఆసెర్ మంత. బతల్ ఇంజెర్ వెహ్క? నా బాబ! ఇద్ గండమ్ నా పొరొ వాయ్యక్నె నాకున్ బచి కీమ్. తెర్ బతి, ఇద్ గండమున్ సోసి కియ్లెనె నన వాతోన్. ²⁸ బాబగొ! నీవ పొరొడునె మాని కియుస” ఇంజెర్ వెహ్వర్. అస్కె పొరొడల్,* “ఇదెన్ మునె డగుర్-పాన్ వాయుస్తాన్. ఉండె గిర్ డగుర్-పాన్ వాయుసంతోన్” ఇంజెర్ ఉంది లేంగ్ కేంజ వాత. ²⁹ తె అద్ కేంచి అగ నిల్పి మన్వలిర్ కహితుర్, “గర్జిత” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ఉండె కహితుర్, “బగవంతనార్ వొరొర్ దూతల్ వోన్ సంగ వడ్క్తోర్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ³⁰ అదెన్ సాటి యేసు, “ఇద్ లేంగ్ నాకున్ మదత్ కియ్లె వాయ్యకి. మీకున్ మదత్ కియ్లెనె వాత. ³¹ ఇద్ దునియతుర్కున్ తస్వ కియ్యల్ వకత్ వాత. ఇద్ దునియతున్ ఆగుటి కీసి, మన్వల్ అదికారిన్ తెండ్సి పూడ్వల్ వకత్ వాత. ³² బస్కెతె నాకున్ బొమితల్ పొరొ తహంతెరొ, అస్కె నా బాజున్ సమ్మిర్కున్ ఊమంతోన్” ఇంజెర్ వెహ్వర్. ³³ తన్వ మరన్ బహన్ జర్గవల్ మంతయె అదెన్ బారెతె ఇద్ గొస్తి వెహ్వర్.

³⁴ తె పర్జత గుబ్జ, “కిరిస్తు బస్కెట్ జీవతె మందంతోర్” ఇంజి, దర్మ-గ్రంత్నల్ కేంజ్తోమ్. బతి నిమె స్వర్గ్నార్ మాయ్లె బొమితల్ పొరొ తహి బహన్ జకంతెర్ ఇంతి? వేర్ స్వర్గ్నార్ మాయ్లె బోర్ ఆందుర్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. ³⁵ అస్కె యేసు, “ఉండె జరసి కాలమ్ వేరిన్ మీ నడ్డుమ్ వేడ్చి మందంత. సికటి పగ్గె మాయ్యక్ మునెనె, వేడ్చితగ తాకట్. అస్కె మిరట్ కొద పాయ్యిట్. సికటితె తాక్వల్ తన బగ దాంతోరొ టావ సెలె. ³⁶ మిరట్ ఇద్ వేడ్చిత సంతాన్ ఆయ్లె, అద్ వేడ్చి మనెకెన్ మిరట్ తాన్గ బరొస ఇరట్” ఇంజెర్ యేసు పూర్కున్ వెహ్వర్. అహన్ వెహ్చి, పూర్కున్ దిస్యక్నె లంగ్ సాడితోర్.

వెలెటిర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్మకి

³⁷ యేసు వూర్ మునె ఇచొంగ్ వెలె మయ్యతంగ్ కామ్మ కీతోర్ తెర్ బతి, వోన్ పొరొ బరొస ఇర్మకి.

³⁸ “బగవంత! మమొట్ వెహ్త కబుడగ బోరె బరొస ఇర్మకి.

బగవంత! నీవ సక్తితున్ బోరె వొడ్కి కియ్యకి”#

ఇంజెర్ యెసయ పర్వక్తల్ లిహి కీత బర్పుర్ ఆయన్ సాటినె ఇహిన్ జర్గిత. ³⁹ వూర్ బరొస ఇర పర్మకి బారితెకె, యెసయ పర్వక్తల్ ఉండె ఉంది జాగ ఇహిన్ లిహి కీతోర్.

⁴⁰ “వూర నదుర్ బంద్ కీత కాడ్కి,

వూర్ సూడ పర్వెర్ సెలుర్.

* 12:20 యూదుల్క్ ఆయుర్ వూర్ ఇత్తెకె గ్రీకు దేస్సర్ ఇంజెర్ మందంత. * 12:28 స్వర్గ్నల్ సెలెకె హోబడల్ ఇంజెర్ అర్తమ్.

12:38 యెసయ 53:1

పూర మన్యున్ బంద్ కీత కాడ్కి,
పూర్కున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలె.
అహన్ కియ్యక్ ఇత్తెకె, పూర్ నా బాజున్ తిరిన్ది.
నన పూర్కున్ చొకాట్ కీందున్”#

ఇంజెర్ మంత. ⁴¹ యెసయ పర్వత్ బవిసత్తె వాయ్వుల్ యేసున మయ్యతున్ సూడ్త కాడ్కినె, వోన్ బారెతె ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్తార్.

⁴² తెర్ బతి యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్తుర్గటల్ వెలెటిర్ అదికారిర్ గిర్ మత్తెర్. బతి పరిసయుల్క్ తమకున్ సమాజుల్ అలది వాటనిర్ ఇంజెర్ వెరిసి బోరె ఉజగిరి వొప్పకి. ⁴³ పూర్ బగవంతల్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్సున్ తెర్ అదిక్ మాయ్పులిర్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్సున్ లాడ్ కీతెర్.

యేసునంగ్ గొస్టింగ్ పర్జతున్ తస్వ కియ్యల్

⁴⁴ అస్కె యేసు జోరె, “నా పొరొ బరొస ఇర్వుల్ సిరిప్ నహ్నె ఆయె బతి నాకున్ సారి కీతొనగ గిర్ బరొస ఇర్వెర్ మంతార్. ⁴⁵ నాకున్ సూడ్వుల్ నాకున్ సారి కీతొనె సూడ్వెర్ మంతార్. ⁴⁶ నహ్న బరొస ఇర్వుల్ హర్ వొరొర్ సికటితగ నిల్చి మన్వక్నె, ఇద్ దునియతగ వేడ్చిత్ మోడి నన వాతొన్. ⁴⁷ బోరె ఆయి నావంగ్ గొస్టింగ్ కేంచి, అవెన్ పియ్యి తాత్వెకె, నన వోన్ తస్వ కియెన్. నన ఇద్ దునియతుర్కున్ తస్వ కియె వాయ్వుకి. బతి బచి కియెనె వాతొన్. ⁴⁸ నాకున్ అని నావంగ్ గొస్టిన్ వొపొర్ వోన్, తస్వ కియ్యల్ దుస్రా ఉంది మంత. నన వెహ్త గొస్టియె తస్వ కియ్యల్ దివొన్న వోన్ తస్వ కీంత. ⁴⁹ బారితెకె, నా ఇచతె నన వడ్కిమకి బతి, నన బతల్ వడ్కున ఇన్వడున్ బారెతె, నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబొయె అహన్ హుకుమ్ సీతార్. ⁵⁰ అని అద్ హుకుమ్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతెకె తాకుసీంత ఇంజెర్ నాకున్ టావ మత్త కాడ్కి, నన వెహ్వుక్ సమ్మె గిర్ బాబొ నా సంగ వెహ్త తీరె మీకున్ వెహ్చార్ మంతొన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

యేసు సిస్యలిరంగ్ కార్క్ నొర్వుల్

13 యేసు పస్క సడ్డున్ తెర్ మునెనె ఇద్ దునియతల్ మల్చి బాబొనగ సొన్వుల్ వకత్ కరుమ్ వాత ఇంజెర్ కరి కీతార్. దునియతగ మన్వలిర్ తన్వర్కున్ వెలె లాడ్ కీతార్. అద్ లాడ్డున్ ఆక్రి వేరి పూర్కున్ బర్పుర్ తొహ్తార్. ² బతి యేసున్ దోక సియన ఇన్వల్ సోంచ్, సీమొన్తొర్ మరి ఇస్కరియోత్ నాట్వొర్ యూదన దిలై జేవున్ కియ్యడున్ తెర్ మునెతలె సయ్యన్ ఇర్చి మత్తార్. ³ తన్వ కెయ్డె సమ్మె అదికార్ బాబొ సీతార్ ఇన్వల్, తన బగవంతనల్ వాతొర్ అని బగవంతనగ మల్చి దాంతార్ ఇన్వలిక్ సమ్మె గిర్ యేసున్ టావ. ⁴ అహన్ టావ మత్త కాడ్కి, పూర్గటల్ తేచ్చి తన్వ సాలువతున్ బగ్ల ఇర్చి, తన్వ నడిదున్ ఉంది సేలతె దొహ్తార్. ⁵ దొహ్త పెజె, ఉంది పరత్తుగ సిస్యలిరంగ్ కాల్కున్ యేతె నొర్వెర్, నడితున్ దొహ్త సేలతె పూరంగ్ కాల్కున్ ఉసుమ్వుల్ మొదొల్ కీతార్. ⁶ అహన్ కీసెర్ యేసు సీమొన్-పేతుర్తగ వాతొర్. అస్కె వోర్, “పర్చు నావంగ్ కార్క్ నొర్లె ఆంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ⁷ తె యేసు, “నన కియ్యల్ ఇంకె నీకున్ అర్తమ్ ఆయె, బతి మునె వాయ్వుల్ గట్కతె కరి కీంతి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁸ అస్కె పేతురు, “వటిన్ పర్చు! నిమె నావంగ్ కార్క్ బస్కెన్ నొర్వ” ఇంజెర్ ఇత్తార్. తె యేసు, “నన నీకున్ నొర బీగర్ నా సంగ నీకున్ ఈస సెలె” ఇంజెర్ పేతుర్తున్ వెహ్తార్. ⁹ తె సీమొన్-పేతురు, “పర్చు! సిరిప్ నా కాల్యె ఆయ్య, నా కెయ్కె అని నా తల గిర్ నొర” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ¹⁰ అస్కె యేసు, “యేర్ తుంగ్తోర్ వోర్ సిరిప్ కార్క్ నొర్తెకె ఆయర్. దుస్రా బతయ్ నొర లాగొ. వోర్ సుదుడె మంతార్. మిరట్ గిర్ సుదుడె మంతిట్ బతి, మిహ్గటల్ సమ్మిర్ సుదుడె ఆయ్యిట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹¹ తనకున్ బోర్ దోక సియ్యల్ మంతార్ ఇన్వల్ టావ మత్త కాడ్కినె, యేసు “మిహ్గటల్ సమ్మిర్ సుదుడె ఆయ్యిట్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

¹² అని పూరంగ్ కార్క్ నొర్చి, తన్వ సాలువతున్ సెటనగ వాట్చి, ఇదెన్ మునె ఉచ్చి మత్త జాగతగ సొంజి ఉద్తొర్. అహన్ ఉచ్చి, “నన ఇంకె కీత అద్ కామ్ మీకున్ అర్తమ్ ఆత కి?” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ పూసి కీతార్. ¹³ “మిరట్ నాకున్
12:40 యెసయ 6:10

‘గురుజి’ అని ‘పర్బు’ ఇంజెర్ కేయంతిట్. నన గురున అని పర్బున ఆత కాడ్కి, మిరట్ ఇహిన్ కేయ్యల్ బరొబరె ఆంద్. ¹⁴ నన పర్బున అని గురున ఆసి గిర్ మీవంగ్ కాల్క్ నొర్త కాడ్కి, మిరట్ గిర్ వారానంగ్ వారొర్ కాల్క్ నొరయ్ లాగర్. ¹⁵⁻¹⁶ దాసి తన్వోర్ మాల్కన్ తెర్ డగుర్ ఆయెర్. అప్పె కబ్రియల్ తనకున్ సారి కీతొన్ తెర్ డగుర్ ఆయెర్. నన మీవంగ్ కాల్క్ నొర్త తీర్, మిరట్ గిర్ కియన ఇంజెర్ మీకున్ నమునత రూప్పె తొహ్మాన్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. ¹⁷ ఇంకె మిరట్ ఇవ్ గొస్టింగ్ కరి కీత కాడ్కి, ఇవెన్ పియ్పు తాకకిట్టె, బగవంతల్ మీకున్ ఆసిర్వాద్ సింతార్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

తనకున్ దోక సియ్యడున్ బారెతె యేసు వెహ్తల్

¹⁸ “మీ సమ్మిర్ బారెతె నన వెహ్కీ. నన నేమి కీతుర్ బారెతె నాకున్ టావ. బతి, ‘నా సంగ సారి తితొర్ వోర్, నాకున్ బయ్యన్ ఆసి దోక సీతార్’ ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతన గొస్టి బర్బుర్ ఆయ్లె ఇహిన్ జర్గంత. ¹⁹ ఇవ్ జర్గత పెజె, ‘కిరిస్తున ననయె ఆందున్’ ఇంజెర్ బరొస కీకీట్ ఇంజెర్, మునెనె మీకున్ వెహ్చార్ మంతొన్. ²⁰ ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. నన బోన్తె సారి కీంతానా, వోన్ కరుమ్ కియ్యల్, నాకున్ గిర్ కరుమ్ కీంతార్. నాకున్ కరుమ్ కియ్యల్, నాకున్ రొహ్మాన్ వోర్ బాబొన్ గిర్ కరుమ్ కీంతార్ ఇంజి వెహ్చార్ మంతొన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

²¹ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్త పెజె యేసు, అత్మతగ తల్ మెలె మాసి, “మిహ్లాటల్ వారొర్ నాకున్ పగ-దార్క్-న కెయ్లె హబ్లి కీంతార్. ఇద్ గవ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²² బోన్ బారెతె వెహ్తారొ ఇంజెర్ సిస్యలిర్ కరి కియ్య సాంజి, వారొన మొకొమ్ వారొర్ సూడెర్. ²³ సిస్యలిర్గటల్ యేసున్ వెలె పెర్మ కియ్యల్ యేసున తిన బగ్లె బెయ్ కరుమ్ ఉచ్చి మత్తార్. ²⁴ తె సీమొన్-పేతురు వోర్ సిస్యన్, “యేసు బోన్ బారెతె వెహ్తారొ పూసి కీమ్” ఇంజెర్ కెయ్లె ఇసర కీతార్. ²⁵ అస్కె వోర్ సిస్యల్ యేసున్ కరుమ్ ఉండె ఇమర్ ఉర్గె మాసెర్, “పర్బు! వోర్ బోర్ ఆందుర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ²⁶ తె యేసు, “కోజతగ ముడుసి బోన్తె నన సారి టుక్తె సీంతానా వోరె” ఇంజెర్ వెహ్తార్. అహన్ వెహ్చి, సారి టుక్తె ముడుసి సీమొన్తార్ మరి ఇస్కరియోత్ నాట్నోర్ యూదన్ సీతార్. ²⁷⁻³⁰ అస్కె వోర్ సారి టుక్తె యేత్త పెజె, “నిమె కీక ఇన్వల్ కామ్ సప్పె కీమ్” ఇంజెర్ యేసు వోన్ వెహ్తార్. యేసు అహన్ బారి వెహ్తారెయ్, జేవున్ ఉద్తుర్గటల్ వారొన్ గిర్ టావ సెలె. యూదనగ కొతన తెయ్లె మత్త కాడ్కి యేసు, «సడ్డున్ పహ్లా మత్తంగ్ చీజ్క్ యేత» ఇంజి ఇత్తార్ బతలొ ఇంజెర్ కహితుర్ సోంచ్ కీతెర్. «గరిబ్ లోకుర్కున్ బతయ్ సీమ్» ఇంజి ఇత్తార్ బతలొ ఇంజెర్, ఉండె కహితుర్ సోంచ్ కీతెర్. వోర్ సారి టుక్తె యేత్త పెజె సయ్త్ సోపె మాసి, బహి సాడితార్. అస్కె రాత్ ఆసి మత్త.

యేసు పూన హుకుమ్ సియ్యల్

³¹ యూదల్ సొత్త పెజె యేసు, “ఇంకె స్వర్గనోర్ మాయ్మన్ మాన్ పుట్టల్ వకత్ వాత. వేర్ తాదన్ హిందల్ బగవంతన్ డగుర్-పాన్ వాంత. ³² మోక బగవంతన్ మరిన్ హిందల్ డగుర్-పాన్ వాతెకె, బగవంతల్ తన్వోర్ మరిన్ మాన్ సీంతార్. అద్ డగుర్-పాన్ యెంటనె వోర్ మరిన్ సీంతార్. ³³ నా మర్కెనిట్! ఉండె జరసి కాలమ్ వేరి మీ సంగ మందంతొన్. అద్ ఆత పెజె, మిరట్ నాకున్ మహ్కంతిట్. బతి నన బగ దాంతొన్ అగ మిరట్ ఇంకె వాయ పర్విట్ ఇంజెర్ యూదుల్కున్ వెహ్త తీరె, మీకున్ గిర్ వెహ్చార్ మంతొన్. ³⁴ ఇంకె మీకున్ ఉంది పూన హుకుమ్ సిసెర్ మంతొన్. నన మీకున్ లాడ్ కీతపె, మిరట్ గిర్ వారొన్ వారొర్ లాడ్డె సూడట్. ³⁵ వారొన్ వారొర్ లాడ్డె సూడ్వడున్ హిందలె, మిరట్ నా సిస్యలిర్ ఆందిట్ ఇంజెర్ సమ్మిర్ కరి కీంతెర్” ఇంజెర్ యేసు వెహ్తార్.

³⁶ సీమొన్-పేతురు, “పర్బు! నిమె బగ దాంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె యేసు, “నన సొన్వడగ నిమె ఇంకె వాయ పర్వి. బతి పెజెటల్ వాంతి” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. ³⁷ అస్కె పేతురు, “పర్బు! నన బారి వాయ పరొన్? నీ సాటి పరన్ సియ్లె గిర్ తయర్ మంతొన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁸ అస్కె యేసు, “అబ! నిమె నా సాటి పరన్ సీంతియ్? నా బారెతె నిమె, ‘వోర్ బోర్ ఆందురొ టావ సెలె’ ఇంజెర్, మూంద్ జోకంగ్ లబడ్ వెహ బీగర్, నేట రాతున్ అసలె గొగ్గి కూసా. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ పేతుర్కున్ వెహ్తార్.

బాబోనగ వోయ్యల్ సరి యేసు ఆందుర్

14 “మిరట్ మీ దిల్కున్ పరెసన్ ఆయ సియ్యట్. బగవంతనగ బరొస ఇరట్ అని నహ్ గిర్ బరొస ఇరట్. ²నా బాబోన రోన్ వెలె క్రమంగ్ మంతంగ్. అవెన్ తయర్ కీసి ఇరై, మునె సొంజెర్ మంతాన్. అహన్ సెల్వక్ ఇత్తె, మీకున్ వెహ్చ మనాన్. ³నన సొంజి మీ సాటి జాగ తయర్ కీత పెజె, నన బగతె మందంతాన్, అగ మిరట్ గిర్ మనై, ఉందుంది జోక వాసి, మీకున్ వోంతాన్. ⁴నన సొన్వల్ జాగత సరి మీకున్ టావయె” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్చార్. ⁵అస్కె తోమల్, “పర్బు! నిమె బగ దాంతియె మాకున్ టావ సెలె. తె అగ సొన్వల్ సరి మాకున్ బహన్ వొడ్కి ఆయర్?” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁶అస్కె యేసు, “ననయె సరిత, సతెమ్మ అని జీవత ఆందున్. నా బీగర్ బాబోనగ బోరె వాయ పరార్. ⁷మిరట్ నాకున్ వొడ్కి కీందిట్తె, నా బాబోన్ గిర్ వొడ్కె మాందిట్. ఇంకె వోన్ సూడ్డిట్ అని వోర్ మీకున్ టావయె” ఇంజెర్ వెహ్చార్.

⁸అస్కె పిలిప్, “మాకున్ బాబోన్ తోహ పర్బు. అచారె మాకున్ ఆయర్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁹తె యేసు పిలిపున్, “ఇంకె వేరి మీ సంగనె మంతాన్ తెరె నాకున్ వొడ్కి కియ్యటియ్? నాకున్ సూడ్చార్ వోర్, బాబోన్ సూడ్చె. ‘బాబోన్ మాకున్ తోహ’ ఇంజెర్ బహన్ పూసి కీసెర్ మంతి? ¹⁰నన బాబోనగ అని బాబో నహ్ మంతార్ ఇంజెర్ బరొస కియ్య కి బతల్? నన మీ సంగ వెహ్చలిక్ గొస్టింగ్ నా ఇచతె వెహ్చార్ సెలొన్. నా రొపా మన్వల్ బాబోయె తన్వంగ్ కామ్మ కియుసెర్ మంతార్. ¹¹బాబోనగ నన అని నహ్ బాబో మీరె మాసి మంతామ్ ఇంజెర్ బరొస కీమ్మ. నన వెహ్చంగ్ గొస్టిన్ పియ్య బరొస కియ్యెకె, నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ సూడ్చి తెర్ బరొస కీమ్మ. ¹²నన బాబోనగ సొన్వడున్ హిందల్, నహ్ బరొస ఇర్వల్ నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ కీంతార్. వోర్ నన కీతన్ తెర్ డగుక్ కామ్మ కీంతార్. ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్. ¹³నా పొరొడె బతల్ తల్కటిట్ తెర్ మరిన్ హిందల్, బాబోన్ మాన్ పుటన్ సాటి, మిరట్ కోర్త తీర్ కీంతాన్. ¹⁴మిరట్ నా పొరొడె బతల్ కోర్తెకె గిర్ అదెన్ కీంతాన్.

యేసు పవిత్ర ఆత్మతున్ బారెతె వెహ్చల్

¹⁵“మిరట్ నాకున్ పెర్మ కీకిట్టె, నావ హుకుమ్ పియ్య తాకంతిట్. ¹⁶నా బద్ది మీకున్ మదత్ కీసెర్, బస్కెట్ మీ సంగ మనై, ఉందితున్ సారి కీమ్ ఇంజెర్ నన బాబోన్ వినంతి కీంతాన్. ¹⁷అద్ మదత్ కియ్యల్ పవిత్ర ఆత్మ ఆంద్. సతెమున్ బారెతె అద్ మీకున్ వెహంత. ఇదెన్ హిందల్, మీకున్ బగవంతన ఆత్మ టావ. అద్ ఆత్మ ఇంకె మీ సంగ మంత అని మర్ల మీ రొపా మందంత. బతి దునియతుర్ తాన్ సూడ్చెర్ సెలర్ అని కరి కీసెర్ సెలర్. అదెన్ సాటి వూర్, అద్ ఆత్మతున్ వొపుర్.

¹⁸“మీకున్ పోసటిర్ దాత్ సుటి కియెన్. మిహ్ వాంతాన్. ¹⁹ఉండె కహి రోజ్కెనె ఇద్ దునియతుర్ నాకున్ బస్కెనె సూడుర్. బతి మిరట్ నాకున్ సూడంతిట్. బారెతెకె నన పిస్త తీరె, మిరట్ గిర్ పిసంతిట్. ²⁰అద్ నేటి నన బాబోనగ, మిరట్ నహ్ అని నన మిహ్ మంతాన్ ఇంజెర్ కరి కీంతిట్. ²¹నావంగ్ హుకుమ్మ వొప్పి, అవెన్ పియ్య తాక్వల్ నాకున్ లాడ్ కీంతార్. నాకున్ పెర్మ కియ్యన్ నా బాబో పెర్మ కీంతార్. నన గిర్ వోన్ లాడ్ కీసి, నావ ననయ్ వెహ్చ తోహంతాన్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ²²అస్కె యూదల్ (వేర్ ఇస్కరియోత్ నాట్వోర్ యూదల్ ఆయెర్), “పర్బు! దునియతున్ ఆయ్య సిరిప్ మాకె బారి పావె మాంతాన్ ఇంతి?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ²³తె యేసు, “నాకున్ పెర్మ కియ్యల్ నావ గొస్టి పియ్య తాకంతార్. ఆతాన్ నా బాబో లాడ్ కీంతార్. వోన్ వాసి మమెట్ మందంతామ్. ²⁴బతి నాకున్ పెర్మ కియెర్ వోర్, నావ గొస్టి పియ్య తాకార్. మిరట్ కేంజ్వలిక్ గొస్టింగ్ నావంగ్ ఆయెంగ్ బతి, నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబోనంగ్ ఆందుంగ్. ²⁵నన మీ సంగ మనెకెనె, ఇవ్ గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్చాన్. ²⁶బతి బాబో నా పొరొడె సారి కియ్యల్ పవిత్ర ఆత్మ మీకున్ సమ్మె కరుసంత. అని అద్ నన వెహ్చంగ్ సమ్మెన్ గిర్ మీకున్ హేతు కియుసంత.

²⁷ “సాంతితున్ మీకున్ సీసి దాంతాన్. నావ సాంతితునె మీకున్ సీసెర్ మంతాన్.* దునియ సీసెర్ మత్త తీర్ నన మీకున్ సీసెర్ సెలొన్. మీవంగ్ దిల్కున్ తకపిక ఆయ సియ్యుట్ అని వెరిమట్. ²⁸ ‘నన సాంజి, మిహ్గ వాంతాన్’ ఇంజెర్ వెహ్ గొస్టి కేంజిట్. బాబొ నాకున్ తెర్ డగుర్-పాన్ వాలె ఆత కాడ్కి, మిరట్ నాకున్ లాడ్ కీతెకె, బాబొనగ సాంజెర్ మంతార్ ఇంజెర్ వెలె ఆనంద్నె మందిట్. ²⁹ మిరట్ బరొస ఇర్కిట్ ఇంజెర్ ఇవ్ జర్గవక్ మునెన్, వెహ్చార్ మంతాన్. ³⁰ ఇద్ దునియతార్ అదికారి సయ్యున్ వాసెర్ మంతార్. అదెన్ సాటి ఉండె వెలె జేల్ మీ సంగ వడ్కోన్. నా పారొ వోన్ బతయ్ అదికార్ సెలె. ³¹ బతి నన బాబొన్ లాడ్ కీసెర్ మంతాన్ ఇంజెర్, ఇద్ దునియతుర్కున్ కరె మానల్, బాబొన హుకుమున్ పియ్యునె ఇహిన్ కీసెర్* మంతాన్. తేదట్! ఇగెటల్ దాకట్” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

యేసుయె కరల్ వేలి ఆందుర్

15 సిస్యలిర్ యేసున్ సంగ అహన్ సాంజెర్ మనెకె, “నన కరల్ ఆంగుర్ వేలిత ఆందున్. నా బాబొ అద్ ఆంగుర్ వాడితున్ మాల్కల్ ఆందుర్. ² నహ్గటల్ కొడ్కి, ఆంగుర్క్ సాదొంగ్ అవ్ కాందన్ బాబొ పాసి వాటంతార్. సాద్వలిక్ కాందన్ ఉండె ఇమర్ వెలె సాదన ఇంజెర్ అవెనంగ్ కొడ్డింగ్ కత్రి కీంతార్. ³ నన మీకున్ వెహ్చంగ్ గొస్టిన్ హిందల్, మీవంగ్ పామ్మ ఇన్వలిక్ కొడ్డింగ్ కత్రి మాసి, సుదుడ్ ఆసి తయర్ మంతిట్. ⁴ నహ్గ ఉంది ఆసి మంట్. మిహ్గ నన మందంతాన్. కాంద ఆంగుర్ వేలితగ జోడె మాసి మంద బీగర్ బహన్తె సాదొయె, అహ్నె నహ్గ ఉంది ఆసి మంద బీగర్ మిరట్ చొకొట్టుంగ్ కామ్మ కియ పర్విట్.

⁵ “నన ఆంగుర్ వేలిత ఆందున్. మిరట్ నహ్గ కొడ్పితంగ్ కాందంగ్ ఆందిట్. బోరై నహ్గ మందంతారొ అని వోన్ నన మందంతానొ, వోర్ ఉండె వెలె చొకొట్టుంగ్ కామ్మ కీంతార్. నాకున్ టూటె మాసి మిరట్ బతయ్ కియ పర్విట్. ⁶ బోరై నహ్గ మనారొ, వోర్ పాసి వాడ్త కాంద వత్తపినయ్ వత్తంతార్. ఆతంగ్ వత్తంగ్ కాందన్ మాయ్లిర్ మీరి కీసి తడ్మితగ వాటంతెర్ అని అవ్ వేంతంగ్. ⁷ నహ్గ మిరట్ అని మిహ్గ నావంగ్ గొస్టింగ్ మత్తెకె, మీకున్ ఇన్వమ్ వాతతున్ కోరట్. అద్ మీకున్ పుటంత. ⁸ మిరట్ చొకొట్టుంగ్ కామ్మ కియ్యడున్ హిందల్, నా బాబొన్ మయ్య వాంత. ఇవ్ సూడ్కి, మిరట్ నా సిస్యలిర్ ఇంజెర్ దుస్రుర్ కరి కీంతెర్. ⁹ బాబొ నాకున్ బహన్ లాడ్ కీతారొ, అహ్నె నన మీకున్ లాడ్ కీతాన్. నావ లాడ్గ నిల్పి మంట్. ¹⁰ నన బహన్తె బాబొనంగ్ హుకుమ్మ పియ్య, తాక్సెర్ బాబొన లాడ్గ నిల్పి మత్తొనొ, అహ్నె మిరట్ గిర్ నావంగ్ హుకుమ్మ పియ్య తాకకిట్టె, నావ లాడ్గ నిల్పి మందంతిట్. ¹¹ నావ ఆనంద్ మీ రొపా మందన అని అద్ ఆనంద్ బర్చుర్ ఆయన ఇంజెరెన్, ఇవ్ గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్చార్ మంతాన్.

¹² “నన మీకున్ లాడ్ సూడ్త తీరె, మిరట్ గిర్ వారొన్ వారొర్ పెర్మతె సూడన. ఇదె నావ హుకుమ్ ఆంద్. ¹³ సోప్తలిర్ సాటి తన్వ పరన్ సియ్యడున్ తెర్ అదిక్ పెర్మ కియ్యల్ బోరె సెలొర్. ¹⁴ నన మీకున్ హుకుమ్ సీత తీర్ తాక్తెకె, మిరట్ నావుర్ సోప్తలిర్ ఆసి మందంతిట్. ¹⁵ నన ఇంగెడల్ మీకున్ దాసిర్ ఇంజి కేయ్యక్నె, సోప్తలిర్ ఇంజెర్ కేయంతాన్. బారితెకె మాల్కనంగ్ పిల్న్క దాసిర్కున్ టావ మనొ. బతి నన నా బాబొనల్ కేంజింగ్ సమ్మె గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్చొన్. ¹⁶ నాకున్ మిరట్ ఆచ్చకి బతి, ననయ్ మీకున్ ఆచ్చి, నేమి కీతాన్. బస్కెట్ నిచ్చి మన్వల్ పండి సీనల్ మిరట్ చొకొట్టుంగ్ కామ్మ కియన ఇన్వలె నావ ఇచ. అహన్ కీతెకె, నా పారొడె బాబొన్ బతల్ తల్కతెకె గిర్, అద్ మీకున్ పుటంత. ¹⁷ మిరట్ వారొన్ వారొర్ పెర్మ కియన ఇంజెరెన్ ఇద్ హుకుమ్ మీకున్ సీతాన్.

దునియతుర్ మీకున్ మెచుర్

¹⁸ “దునియతుర్ మీకున్ మెచ్చెకె, మీకున్ తెర్ మునె నాకున్ మెచ్చకి ఇంజెర్ హేతు ఇరట్. ¹⁹ మిరట్ దునియతుర్ దాత్ మన్మడ్ ఇత్తెకె, వూర్ మీకున్ పసంద్ కీందిర్. బతి మిరట్ దునియతుర్ ఆయ్యిట్. బారితెకె మీకున్ దునియతుర్టల్ ఆచ్చొన్. అదెన్ సాటినె ఇద్ దునియతుర్ మీకున్ పసంద్ కియుర్. ²⁰ ‘దాసి తన్వొర్ మాల్కన్ తెర్

* 14:27 ఇద్ బగవంతన సాంతి ఆంద్. యెహెజ్కేల్ 37:24–28 * 14:31 ఇత్తెకె నాకున్ దునియతుర కెయ్యె సయ్యన్ జకుస్లె, నావ నన హుక్తి కీంతాన్.

డగుర్ ఆయెర్' ఇంజి, ఇదెన్ మునె వెహ్త గొస్టితున్ హేతు ఇరట్. లోకుర్ నాకునె దుక్కు బోగి కియుస్త కాడ్కి, మీకున్ గిర్ దుక్కు బోగి కియుసంతెర్. వూర్ నావ గొస్టి పియ్యి తాకైకె, మీవ గిర్ గొస్టి పియ్యి తాకంతెర్. ²¹ నాకున్ రొహ్చార్ బాబొన్ వూర్ వొడ్కి కియ్య కాడ్కి, నా హిందల్ ఇవ్ సమ్మె మీకున్ కీంతెర్.

²² “నన బోద వెహ్త వాయ్యక్ ఇతైకె, వూర్ పారొ పాప్పు కసుర్ మన్వెకె సొందు. బతి నన వాత కాడ్కి, ఇంకె వూర్కున్ తమ్మ పాప్పు కసుడల్ తపుసియ్యె మోక సెలె. ²³ నాకున్ మెచార్ వోర్, నా బాబొన్ గిర్ మెచార్. ²⁴ బోరె కియుర్ అవ్ చమత్కార్క్ నన కియ్యక్ ఇతైకె, వూర్ పాప్పు కసుర్ మన్వెకె సొందు. బతి నన కీతంగ్ చమత్కార్క్ వూర్ సూడైర్. తెర్ బతి నాకున్ అని నా బాబొన్ మెచ్చెర్ సెలుర్. ²⁵ ‘బతయ్ కారన్ సెల్వెకె గిర్ నాకున్ మెచ్చెర్ సెలుర్’ ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతన వచన్ బర్పుర్ ఆయన్ సాటినె ఇహిన్ జర్గిత. ²⁶ బాబొనగటల్ మీకున్ మదత్ కియ్యె పవిత్ర ఆత్మతున్ రొహంతాన్. అద్ వాత పెజె నా బారెత సత్తు గవ మీకున్ వెహంత. ²⁷ మిరట్ గిర్ నా బారెతె గవ వెహంతిట్. బారెతె, మొదొడల్ నా సంగ మత్తుర్ ఆందిట్.

16 “మిరట్ బరొసతల్ బహ్క మాయ్యక్నె మందన ఇంజెరెన్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్తాన్. ² వూర్ మీకున్ సమాజ్జల్* అది వాటంతెర్. మీకున్ జక్వల్ హర్ వొరార్ తన బగవంతన సేవ కీసెర్ మంతాన్ ఇన్వల్ వకత్ వాసెర్ మంత. ³ బాబొన్ అని నాకున్ వూర్ కరి కియ్య కాడ్కి, ఇహిన్ కీంతెర్. ⁴ ఇహిన్ జర్గెనెకె, ఇవెన్ బారెతె మునెనె మీకున్ వెహ్తాన్ ఇంజెర్ హేతు కీకిట్, ఇంజి వెహ్చార్ మంతాన్.

పవిత్ర ఆత్మతంగ్ కామ్మ

“ఇచొంగ్ రోజ్క్ నన మీ సంగనె మత్త కాడ్కి, మొదొల్ ఇవ్ గొస్టిన్ బారెతె వెహ్కై. ⁵ బతి ఇంకె నన నాకున్ రొహ్చల్ బాబొనగ సొంజెర్ మంతాన్. తెర్ బతి, మిహ్టల్ వొరార్ గిర్ ‘నిమె బగ దాంతి?’ ఇంజెర్ పూసి కీసెర్ సెల్విట్. ⁶ ఇవ్ గొస్టింగ్ నన మీకున్ వెహ్త కాడ్కి, మీవంగ్ దిల్క్ పూరొ దుక్కుతె నించి మంతంగ్. ⁷ నన సొత్తెకెన్, మీకున్ పాయ్ద ఆంత. నన సొంద బీగర్, మీ సంగ మంజి మదత్ కియ్యల్ పవిత్ర ఆత్మ మిహ్గ వాయ్. నన సొత్తెకెన్ అద్ ఆత్మతున్ మిహ్గ రొహంతాన్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. ⁸ అద్ పవిత్ర ఆత్మ వాసి, పాపున్ బారెతె, నియతున్ బారెతె అని తస్వతున్ బారెతె దునియతుర్కున్ తొహంత. ⁹ నా పారొ బరొస ఇర్వ కాడ్కి, వూర్ పాప్ కీతెర్ ఇంజెర్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹⁰ నన బాబొనగ దాంతాన్* అని ఇంగెడల్ నాకున్ మిరట్ సూడ్వ కాడ్కి, నన నియత్నొన ఇంజెర్ అద్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹¹ ఇద్ దునియతొర్ అదికారి సయ్యన్దున్ తస్వ జర్గిత. అదెన్ సాటి, బగవంతల్ గిర్ ఇద్ దునియతుర్కున్ తస్వ కీంతొర్ ఇంజెర్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹² నన మీకున్ వెహ్చలిక్ ఉండె వెలె గొస్టింగ్ మంతంగ్ బతి, మిరట్ అవెన్ సోసి కియ పర్విట్. ¹³ అద్ పవిత్ర ఆత్మ వాసి, సతెమున్ బారెతె వెహంత. అద్ మీకున్ బర్పుర్ సత్తెకె తాకుసంత. అద్ తస్వ తనయ్ బతయ్ వెహా. తన కేంజుంగ్ అవెనె వెహంత. బవిసత్తె జర్గవలికున్ బారెతె గిర్ వెహంత. ¹⁴ అద్ ఆత్మ నన వెహ్తంగ్ గొస్టింగ్ యేచ్చి మీకున్ వెహ్త కాడ్కి, నాకున్ మాన్ పుటంత. ¹⁵ బాబొనగ మన్వలిక్ సమ్మె గిర్ నావంగ్ ఆంతంగ్. అదెన్ సాటి, పవిత్ర ఆత్మ నన వెహ్తనల్ యేచ్చి వెహంత ఇత్తొన్.

దుక్కు సొంజి ఆనంద్ వాయ్యల్

¹⁶ “కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్చార్. ¹⁷ ఇద్ గొస్టి కేంచి కహితుర్ సిస్యలిర్, “కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్. నన బాబొనగ దాంతాన్” ఇంజెర్ మా సంగ బతతున్ సాటి వెహ్చార్ మంతొర్?” ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్క్తెర్. ¹⁸ “కహి రోజ్క్ ఆత పెజె” ఇంజెర్ బతతున్ బారెతె వెహ్చార్ మంతొర్? వోర్ వెహ్చల్ గొస్టి మాకున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలె” ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

* 16:2 సమాజ్జల్ గ్రీకు బాసతగ సునగొక్షల్ ఇంజెర్ మందంత. * 16:10 బాబొ బగవంతనగ సొంజి తిన బగ్ల ఉచ్చి రాజ్ తాకుసంతొర్. (హెబ్రి 8:1) ఇహిన్ బగవంతన్ సంగ ఉచ్చి మన్వల్ తరిక వోర్ నియత్నొర్ (1వ యోహాన్ 2:1-2) ఇంజెర్ తొహంత.

¹⁹ తనకున్ పూసి కియ్యె ఆయ్యల్ గొస్టితున్ యేసు కరి కీసి, “కహి రోజ్క ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్’ ఇంజెర్ వెప్తా గొస్టితున్ బారెతె మీవ మిరట్ బతంగ్ వడ్కెసెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ ఉల్ల వూర్కున్ పూసి కీతోర్. ²⁰ అని, “మిరట్ దుక్కుతె ఆడంతిట్ బతి, దునియ ఆనంద్ యేతంత. మిరట్ ఆడంతిట్ బతి, మీ దుక్కు మారిసి ఆనంద్ ఆయర్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. ²¹ వెయ్యె యేర్ పూర్వల్ గట్కు వాత కాడ్కి, వాతంగ్ నొపిన దుక్కుతున్ బోగి మాంత. బస్కెతె మొడ్డె సెలెకె మొడ్డెన్ జల్మ సీంతయె, అస్కె దునియతె ఉంది జీవతున్ జల్మ సీతోన్ ఇన్వల్ ఆనంద్నె, తన బోగి మాత దుక్కుతున్ మర్నెగంత. ²² అప్పె మిరట్ ఇంకె దుక్కు యేచ్చెర్ మంతిట్. బతి మీకున్ ఉందుంది జోక సూడంతాన్. అస్కె మీవంగ్ దిల్కెనె మన్వల్ ఆనందున్ బోరె తెండ్ని వాట పరుర్. ²³ అద్ యేలతె మిరట్ నాకున్ బతయ్ పూసి కియ్ లాగొ” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

అస్కె యేసు, “మిరట్ నా పొరాడె బాబొన్ బతల్ తల్కెతె గెర్, అద్ మీకున్ పుటంత. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. ²⁴ ఇంకె వేరి మిరట్ నా పొరాడె బతయ్ కోర్కకి. మీ ఆనంద్ బర్పుర్ ఆయన్ సాటి, తల్కెసెరెన్ మంట్. మీకున్ తప్పక్ సియ్యల్ జర్గంత. ²⁵ ఇవ్ గొస్టింగ్ మీ సంగ నమునన రూప్పె వెహ్తాన్. బతి ఉండె బస్కెనె నమునన రూప్పె వెహ్తాన్. బాబొన్ బారెతె, మత్త తీర్ నన మీకున్ అర్తమ్ ఆనల్ వెహ్తల్ వకత్ వాసెర్ మంత. ^{26–28} నన బాబొనగటల్ ఇద్ దునియతె వాతొన్. ఇంకె దునియతున్ సుటి కీసి బాబొనగ సాంజెర్ మంతాన్. మిరట్ నాకున్ పెర్మ కీసి, నన బగవంతనల్ వాతొన్ ఇంజెర్ బరొస ఇర్త కాడ్కి, బాబొయె మీకున్ లాడ్ కీసెర్ మంతాన్. అద్ వకత్తె నన బాబొన్ మీ సాటి కోర్వల్ జురత్ సెలె. బతి మిరట్ నా పొరాడె బాబొన్ కోరంతిట్. వోర్ మీకున్ సీంతార్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

²⁹ అస్కె సిస్యలిర్, “ఇమల! ఇంకె నిమె నమునన రూప్పె ఆయ్య కుల కుల వెహ్చార్ మంతి. ³⁰ బోరె వొరార్ సవల్క్ పూసి కియ్యల్ జురత్ సెలె. ఇంకె నీకున్ సమ్మి టావ ఇంజెర్ మాకున్ అర్తమ్ ఆత. ఇదెన్ హిందల్ నిమె బగవంతనల్ వాతి ఇన్వడున్ బరొస కీంతామ్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³¹ తె యేసు, “ఇంకె నహ్గ కరల్ బరొస కీసెర్ మంతిట్ కి? ³² సూడట్! నాకున్ వొరొనె సుటి కీసి, మిరట్ బెందుర్ హకె పరర్ ఆయ్యల్ వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ ఇంకె వాసిన్ మంత తెర్ బతి, నన వొరొన ఆయెన్. బాబొ నా సంగ మంతార్. ³³ నా హిందల్, మీకున్ సాంతి వాయన ఇంజెర్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్చార్ మంతాన్. దునియతగ మీకున్ దుక్కుంగ్ అని తక్లిబ్క్ వాంతంగ్. బతి అవ్ సమ్మిన్ నన మెయ్యి మంతాన్. అదెన్ సాటి మిరట్ గటి-దీర్యతె మంట్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

యేసు పార్తన కియ్యల్

17 యేసు ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్చి, పొరా హాబడెకె సూడ్సెర్ ఇహిన్ పార్తన కీతోర్: “బాబ! నిమె దునియతుర్ సమ్మిర్ మాయ్పులిర్ పొరా నాకున్ అదికార్ సీతి. ఇదెన్ హిందల్, నిమె నాకున్ సీతుర్కున్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ సియ్ పరంతాన్. వొరొనియ్ సతె బగవంతల్ ఆయ్యల్ నీకున్ అని నిమె రొహ్తా వోర్ యేసు కిరిస్తున్ కరి కియ్యలిర్కునె బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత. బొమిత్ పొరా నాకున్ సీత సమ్మె కామున్ బర్పుర్ కీసి, నీకున్ మయ్య తత్తాన్. అద్ వకత్ ఇంకె వాసిన్ మంత. నాకున్ నీవ మయ్య వాయుస. ఇద్ తీర్దె నీకున్ నన మయ్య వాయుసంతాన్. ⁵ యే బాబ! ఇద్ కలి గడె మాయ్పుక్ మునె నన నిహ్గ మనెకె, బాతల్ మయ్య మత్తయె, ఆతలె మయ్య ఇంకె నాకున్ వాయ సీమ్.

యేసు తన్పుర్ సిస్యలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్

⁶ “ఇద్ దునియతల్ నాకున్ సీతి వూర్ నీకున్ కరి కీనల్ కీతోన్. వూర్ లోకుర్ నీవుర్ ఆందిర్, బతి నిమె వూర్కున్ నహ్గ హల్లి కీతి. వూర్ నీవ వచన్ పియ్యి తాత్తెర్. ^{7–8} నిమె నాకున్ సీతంగ్ గొస్టిన్ వూర్కున్ వెహ్తాన్. అదెన్ వూర్ వొప్ప, నిమెయ్ నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ బరొస ఇరైర్. నన కరలెనె నిహ్గటల్ వాతొన్ ఇంజెర్ వూర్కున్ కరె మాత. తె నన వడ్కెలె గొస్టింగ్ అని మయ్యతంగ్ కామ్మ కియ్యె సక్తి సమ్మె నిమెయ్ సీతి ఇంజెర్, ఇంకె వూర్కున్ కరె మాత. ⁹ వూర్ సాటినె పార్తన కీసెర్ మంతాన్. బతి దునియతుర్ సాటి పార్తన కీసెర్ సెలొన్. నిమె నాకున్ సీతి వూర్, నీవుర్

ఆత కాడ్కి, వూర్ సాటినె పార్తన కీసెర్ మంతాన్. ¹⁰ నహ్ మన్వలిర్ సమ్మిర్ నీవురె ఆందిర్ అని వూర్కున్ నిమెయ్ నాకున్ సీతి. వూర్ నా పొరొ ఇర్త బరొసతున్ హిందల్ నాకున్ మాన్ పుట్ట. ¹¹ నన ఉండె మునె దునియతగ మనాన్. బతి వీర్ దునియతగన్ మంతెర్. నన నిహ్ వాసెర్ మంతాన్. పవిత్ర వాలె బాబొ బగవంత! మరట్ ఇంకె ఉంది ఆసి మత్తపె, వీర్ గిర్ ఉంది ఆసి మనల్, నిమె నాకున్ సీత నీవ పొరొల్త సక్తితె వీర్కున్ కాబాడ. ¹² నన ఇగె మనెకె, నాకున్ సీతి వూర్కున్ నీ పొరొల్త సక్తితె కాబాడ్తాన్. దర్మ-గ్రంత్ న వచన్ పూరె మానల్ నాసెడమ్ ఆయ్యల్ బోరై మత్తారొ, వోరె నాసెడమ్ ఆతార్. ¹³ ఇంకె నన నిహ్ వాసెర్ మంతాన్. నావ ఆనంద్ వూర్ బర్పుర్ ఆయన ఇంజెరెన్, నన ఇద్ దునియతగ మనెకెన్, ఇన్ గొస్టింగ్ వెహ్చార్ మంతాన్. ¹⁴ నీవ వచన్ వూర్కున్ వెహ్చాన్. నన ఇద్ దునియతాన ఆయెన్. అహ్నె వూర్ గిర్ ఇద్ దునియతుర్ ఆయ్య కాడ్కి, ఇద్ దునియతుర్ వూర్కున్ మెచుర్. ¹⁵ ఇద్ దునియతల్ వీర్కున్ వోమ్ ఇంజెర్ నీకున్ పార్తన కీసెర్ సెలొన్. బతి సయ్యన్ ఇన్వల్ కరెబనగటల్ వీర్కున్ కాబాడ ఇంజెర్ పార్తన కీసెర్ మంతాన్. ¹⁶ నన దునియతాన బహన్తె ఆయెనొ, అహ్నె వూర్ గిరె ఇద్ దునియతుర్ ఆయుర్. ¹⁷ నీవయ్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్. అద్ సత్తె నీవ సేవ కియె, వూర్కున్ అల్గ కీమ్. ¹⁸ నిమె నాకున్ బద్ తీర్దె దునియతగ రొహ్తయె, అదె తీర్దె నన వూర్కున్ దునియతగ రొహ్తాన్. ¹⁹ నావ నన అర్చన ఆయ్యడున్ హిందల్, వూర్ కరల్ పవిత్ర ఆసి, నీవ సేవ కియన ఇన్వలె నావ ఇచ.

యేసు సమ్మిర్ బక్తలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్

²⁰ “నన సిరిప్ వీర్ సిస్యలిర్ సాటినె ఆయె బతి, వీర గొస్టి కేంచి బోర్-బోరై నా పొరొ బరొస ఇరంతెరొ, వూర్ సమ్మిర్ సాటి పార్తన కీసెర్ మంతాన్. ²¹ యే బాబ! నన నిహ్, నిమె నహ్ బహన్ ఉంది ఆసి మంతటొ, అహ్నె బరొస కియ్యలిర్ వూర్ సమ్మిర్ గిర్ ఉంది ఆసి మందన ఇంజెర్ పార్తన కీసెర్ మంతాన్. నిమె నాకున్ రొహ్త ఇంజెర్ దునియతుర్ కరి కియన ఇత్తెకె, వూర్కున్ మహ్గ మీరి కీమ్. ²²⁻²³ నిమె నహ్ మంతి. నన నిహ్ మంతాన్. నాకున్ సీతి అద్ మయ్యతున్ వూర్కున్ సీతాన్. మరట్ ఇంకె ఉంది ఆసి మత్తపె, వూర్ గిర్ ఉంది ఆసి మందన. అస్కెన్ నిమె నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ అని నాకున్ లాడ్ కీతపె, వూర్కున్ కీసెర్ మంతి ఇంజెర్ దునియతుర్ కరి కీంతెర్.

²⁴ “బాబ! నిమె నాకున్ సీతి వూర్, నా బరొబర్ మంజెర్, నాక్ సీత మయ్యతున్ వూర్ సూడన ఇంజెర్ కోర్సెర్ మంతాన్. బారితెకె, కలి గడె మాయ్యక్ మునెతత నాకున్ లాడ్ కీతి. ²⁵ నియత్నార్ బాబ! దునియతుర్ నీకున్ కరి కీసెర్ సెలుర్ బతి, నన కరి కీతాన్. నిమెయ్ నాకున్ రొహ్త ఇంజెర్, వీర్ సిస్యలిర్ కరి కీతెర్. ²⁶ నిమె బోని ఇన్వల్ వూర్కున్ తొహ్చెరెన్ మంతాన్ అని ఉండె వెలె తొహంతాన్. నాకున్ నిమె లాడ్ కీతి. అహ్నె వూర్ గిర్ నాకున్ పెర్మ కియన అని వూరంగ్ దిల్కనగ నన కుద్ మందన ఇన్వలె నావ ఇచ” ఇంజెర్ యేసు పార్తన కీతార్.

యేసున్ పియ్య వోయ్యల్

18 యేసు పార్తన కీత పెజె, తన్వర్ సిస్యలిర్ సంగ కెద్రొను లబ్ధిత లొదితున్ వీడ్చి సొత్తార్. అగ ఉంది వాడి మత్త. అద్ వాడిత్ రొపా తన అని వోసుర్ సిస్యలిర్ నేంగైర్. ² యేసు తన్వర్ సిస్యలిర్ సంగ వెలెన్ జోకంగ్ అగ సొంజి మత్తార్. అదెన్ సాటి, యేసున్ దుస్రుర కెయ్దె హల్లి కీసి, దోక సియ్యల్ యూదన్ గిర్, అద్ వాడి టావ మత్త. ³ డగుక్ కటొడలిర్ అని పరిసయ్యల్క కహితుర్కున్ ఆచ్చి, యూదన్ సంగ సారి కీతెర్. వూర్ బూర్ బూర్ ఇత్తెకె, యూదల్, కహితుర్ సిపాయిర్ అని మందిర్తగ కేప్పలిర్. వూర్ డిప్లింగ్, కందిల్క అని ఆయ్తర్క పియ్య వాతెర్. ⁴ తనకున్ మునె బతల్ జర్గవల్ మంత ఇన్వల్ యేసు కరి కీత కాడ్కి, వూర్ సొంజి, “బోన్ సాటి మహ్కసెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ⁵⁻⁶ అస్కె వూర్, “నజరేత్నార్ యేసున్ సాటి” ఇంజెర్ వెహ్చార్. తె యేసు, “ననయ్ వోన ఆందున్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. అద్ గొస్టి కేంచి, దోక సియ్యల్ యూదన్ బరొబర్ వూర్ పెజె జర్గసి బూడ్ అర్తెర్. ⁷ ఉండుంది జోక యేసు, “బోన్ సాటి మహ్కసెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె వూర్, “నజరేత్నార్ యేసున్ సాటి” ఇంజెర్

వెహ్తార్. ⁸తె యేసు, “ననయ్ వోన ఆందున్ ఇంజి, ఇదెన్ మునెనె వెహ్తార్. మిరట్ నా సాటినె మహ్కాసెర్ మత్త కాడ్కి, మెయ్యర్కున్ సొంద సీమ్మ” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ⁹బారితెకె, «నిమె నాకున్ సీతుర్గటల్ వొరొన్ గిర్ టూటి కియ్యకి» ఇంజెర్ తన వెహ్తార్ మత్త అద్ వచన్ పూరి కియ్యె, యేసు ఇహిన్ వెహ్తార్. ¹⁰సీమొన్-పేతుర్గ ఉంది లామ్ రూసి మత్త. అదెనె పెర్సార్ కటాడనార్ మల్కు ఇన్వల్ సేవ్కన, తిన కెవితున్ తివుస్తార్. ¹¹అస్కె యేసు, “నీవ రూసితున్ టోప్రతగ ఇర. బాబొ నాకున్ బోగ మామ్ ఇంజెర్ సీత గండమున్ బోగ మాయ్క్ మన్కయ్?” ఇంజెర్ పేతుర్తున్ ఇత్తార్. ¹²అస్కె వూర్ సిపాయిర్ అని వూరార్ అదికారి, యూదుల్కన మందిర్గ కేప్వలిర్ యేసున్ పియ్యి, అన్నల్ ఇన్వల్ పెర్సార్ కటాడనగ మొదొల్ వోతెర్. ¹³వోర్ అన్నల్ అద్ గట్కతె పెర్సార్ కటాడ-పాన్ కియ్యల్ కయపనార్ కాస్ మామల్ ఆందుర్. ¹⁴«మా జాతితుర్ నాసెడమ్ ఆయ్యక్నె, వొరార్ మాయ్క్ పర్జత్ సాటి పరన్ సియ్యల్ చొకొట్టు గొస్తి ఆంద్»# ఇంజెర్ యూదుల్కున్ సూచన కీతార్ వోర్ కయపల్ వేరె ఆందుర్.

యేసు టావ సెలార్ ఇంజెర్ పేతురు లబడ్ వెహ్తార్

¹⁵అహన్ యేసున్ పియ్యి సొనెకె, సీమొన్-పేతురు అని ఉండె వొరార్ సిస్యల్ వూర్ పెజెయ్ సొత్తెర్. వోర్ సిస్యల్ పెర్సార్ కటాడన్ టావ మత్త కాడ్కి, యేసున్ బరొబర్ పెర్సార్ కటాడన రోత ఆవ్రతున్ రొపా సొత్తెర్. ¹⁶బతి పేతురు పెర్సార్ కటాడన రోత పాటక్కుగ బహి నిల్పి మత్తార్. అదెన్ సాటి, వోర్ సిస్యల్ పెజె మల్పి వాసి, పాటక్ కేప్వల్ పేడిన్ సంగ వడ్కేసి, పేతుర్తున్ రొపా వోతార్. ¹⁷అద్ పాటక్కుగ కేప్వల్ పేడి, “వోసుర్ సిస్యలిగటల్ వొరొని ఆంది సెలెయ్?” ఇంజెర్ పేతుర్తున్ పూసి కీత. తె పేతురు, “నన ఆయొన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹⁸అద్ గట్కతె పీని మత్త కాడ్కి, సేవ్కలిర్ అని మందిర్గ కేప్వలిర్ తడ్కి మాసి, పీని ఆరెర్ మత్తెర్. తె పేతురు గిర్ సొంజి, వూర్ బరొబర్ పీని ఆరెర్ మత్తెర్.

పెర్సార్ కటాడల్ యేసున్ సవల్క్ పూసి కియ్యల్

¹⁹అదె యేలతె పెర్సార్ కటాడల్ అన్నల్, వోసుర్ సిస్యలిర్ బారెతె అని వోన బోదతున్ బారెతె యేసున్ పూసి కీతార్. ²⁰తె యేసు, “యూదుల్క్ మీరె మాయ్క్ సునగోక్కుగ అని మందిర్గ మన్వలిర్ సమ్మిర్ మునె కుల కుల బోద కీతాన్. మక్తితె బతయ్ బోద కియ్యకి. ²¹ఇద్ సవల్ నాకున్ బారి పూసి కీంతి? నన బతల్ బోద కీతాన్ ఇన్వల్ కేంజ్జర్ వూర్కున్ పూసి కీమ్. ఇమల! నన వెహ్తా వీర్కున్ టావయె” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. ²²యేసు అహన్ జవబ్ సీతార్ అస్కె, మందిర్తున్ కేప్వలిగటల్ కరుమ్ నిల్పి మన్వల్ వొరార్, “వొరార్ పెర్సార్ కటాడన్ అహన్ జవబ్ సీంతి కి?” ఇంజెర్ కొర్వితగ పాతార్. ²³అస్కె యేసు, “నన బతయ్ తప్ వడ్కేతెకె వెహ. బరొబరె వడ్కేసి మత్తెకె బారి నాకున్ పాతి?” ఇంజెర్ మందిర్గ కేప్వన్ పూసి కీతార్. ²⁴అస్కె అన్నల్, దొహ్తంగ్ నోడెంగ్ రెహ్వాక్నె, ఇంకె మన్వల్ పెర్సార్ కటాడల్ కయపనగ యేసున్ రొహ్తార్.

పేతురు లబడ్ వెహ్తా బరొబర్ గొగ్గి కూస్వల్

²⁵సీమొన్-పేతురు తడ్కితగ పీని ఆరెర్ మనెకె, వూర్ సూడ్కి, “కరలెన్ వోసుర్ సిస్యలిగటల్ వొరొని ఆంది సెలెయ్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. తె పేతురు, “నన ఆయొన్. వోర్ నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ²⁶బతి పేతురు బోనతె కెవితున్ కొయ్యెరొ, వోన చుటమ్మెర్ వొరార్ పెర్సార్ కటాడనగ సేవ కీసెర్ మత్తార్. వోర్ సేవ్కల్, “యేసున్ సంగ వాడితగ మనెకె, నన నీకున్ సూడ్కి కి బతల్?” ఇంజెర్ పేతుర్తున్ ఇత్తార్. ²⁷అస్కె పేతురు, “నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ ఉండె ఉంది జోక వెహ్తార్. అస్కెనె గొగ్గి కూస్త.

గవర్నర్ పిలాతుస్ మునె యేసు నిల్వల్

²⁸ అస్కె ఉజ్జె మాత పెజె, కయపనగటల్ యేసున్ వూర్ రోమ గవర్నర్త మహల్తగ వోతెర్. తమె అస్టె బస్టె ఆయ్యక్నె పస్క సడ్డ జేవున్ కియన ఇంజెర్, అద్ మహల్తన్ రొపా వూర్ నేంగ్కె. ²⁹ తె పిలాతుయ్ బహి వాసి, “వేర్ మాయ్న పారా బద్ కసుర్ వాట్సెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ³⁰ అస్కె వూర్, “వేర్ తప్ కియ్యక్ ఇత్తెకె, నిహ్ బారి పియ్యి వాందుమ్?” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³¹⁻³² తె పిలాతు, “మిరటె వోన్ వోసి, మీవ దర్మత కానున్ పియ్యి తస్వ కీమ్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. అద్ కేంచి యూదుల్క్, “మీ మోడి దుస్రాన్ మరన్త సిక్స వాట్సెర్ అదికార్ మాకున్ సెలె” ఇంజెర్ వెహ్తార్. అదెన్ హిందల్, యేసు బాతల్ మరన్ ఆయ్యల్ మంతార్ ఇన్వల్ గొస్టి పూరె మాత.

³³ అస్కె పిలాతు మహల్తగ రొపా సొంజి, యేసున్ కేయుసి, “నిమె యూదుల్క్నార్ రాజని ఆంది కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ³⁴ తె యేసు, “నిమెయ్ కుద్ ఇహిన్ ఇంతి కి? సెలెకె, దుస్రుర్ బోరె నా బారెతె నీకున్ వెహ్తార్?” ఇంజెర్ ఉల్ల పూసి కీతార్. ³⁵ అదెన్ సాటి పిలాతు, “నన యూదుల్క్న జాతితొన ఆందున్ కి బతల్? నీ లోకుర్ అని డగుక్ కటాడలిరె, నీకున్ నహ్ సారి కీతెర్. నిమె బతల్ కీతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ³⁶ అస్కె యేసు, “నావ రాజ్ ఇద్ దునియతున్ బారెత ఆయె. ఉంది మోక నావ రాజ్ దునియతున్ బారెత ఆయ్మడ్ ఇత్తెకె, యూదుల్క్ నాకున్ పియ్యి వోయ్యక్నె, నావుర్ సేవ్కలిర్ లడెయ్ కీందిర్. బతి నావ రాజ్ ఇగెట ఆయె” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁷ అద్ కేంచి పిలాతు, “తె నిమె రాజని ఆంది కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె యేసు, “నిమెయ్ నాకున్ ‘రాజని ఆంది’ ఇంజెర్ ఇత్తి. ననతె సతున్ బారెతె గవ వెహ్తె జల్మ యేత్తొన్. ఇద్ కారన్తున్ హిందలె దునియతె వాతొన్. సతున్ పెర్మ కియ్యలిర్ నా గొస్టి కేంజంతెర్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁸ తె పిలాతు, “సతెమ్ ఇత్తెకె బతల్?” ఇంజెర్ చేడి కీసెర్, పూసి కీతార్.

అని బహి మన్వలిర్ యూదుల్క్నగ సొంజి, “వోన్ నాకున్ బదె గల్తి దిసెర్ సెలె. ³⁹ బతి మీవ పస్క సడ్ జర్నెకె, నన జేల్గ అర్ని మన్వలిర్గటల్ వారొన్ సుటి కియ్యల్ రివజ్ తాక్సెర్ మంత. తె వేర్ యూదుల్క్నార్ రాజన్ సుటి కియ్యల్ మీకున్ ఇస్టమె కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ⁴⁰ అస్కె వూర్ జోర్తె, “వోన్ వటిన్, బతి బరబన్ సుటి కీమ్” ఇంజెర్ కిలితెర్. వోర్ బరబల్ లూటి కీసి జేల్గ అర్ని మత్తార్ ఆందుర్.

యేసున్ మరన్త సిక్స వాట్సెర్

19 అస్కె పిలాతు యేసున్ చాటల్కెనె పాయుస్తార్. ² సిపాయిర్ చహ్కాన కాందతున్ కిరిలున్ దాత్ గీడి కీసి, యేసున తలదగ కెరుస్తెర్. రాజల్ పొండ్వల్ సాయ్ రంగ్గు పాంగుడ్ వోన్ పొండ్సుస్తెర్. ³ అహాన్ పొండ్సుస్తె పెజె వోన్ కరుమ్ వాసి, “యూదుల్క్నార్ రాజ! నీకున్ జెయ్ జెయ్ కార్” ఇంజెర్ తాప్డంగ్ పాతెర్.

⁴ పిలాతు ఉందుంది జోక బహి పెసిసి, “వేన్ మీ మునె తరంతాన్. బతి కేంజట్! వేన్ సిక్స వాట్సెర్, నాకున్ బదె గల్తి దిసెర్ సెలె” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁵ యేసున్, చహ్కాన కిరిట్ అని అద్ రగల్ రంగ్గు పాంగుడ్ పొండ్సుసి, బహి తత్తెర్. అస్కె పిలాతు, “ఇచుల! వేర్ మాయ్న సూడట్!” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁶ యేసున్ సూడ్సి, వూర్ డగుక్ కటాడలిర్ అని మందిర్తగ కేప్వలిర్, “వోన్ మొద్దగ మోలనె పాసి జకన! వోన్ జకన!” ఇంజెర్ కిలితెర్. తె పిలాతు, “వేన్ నాకున్ బదె గల్తి దిసెర్ సెలె. అదెన్ సాటి మిరటె వేన్ మొద్దగ మోలనె పాసి జకట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁷ అద్ కేంచి, వూర్ యూదుల్క్, “మాకున్ ఉంది కానున్ మంత. బగవంతనార్ మరిన ఆందున్ ఇంజెర్ వేర్ ఇత్త కాడ్కి, మావ కానున్తున్ పియ్యి వేర్ తప్క్ సాయ్ లాగర్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁸ అద్ కేంచి, పిలాతు బెయ్ వెరితార్.

⁹ అని యేసున్ మహల్తన్ రొపా వోసి పిలాతు, “నిమె బగటల్ వాతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. బతి యేసు జవబ్ సియ్యకి. ¹⁰ తె పిలాతు, “నిమె నా సంగ బారి వడ్కివి? నీకున్ సుటి కియుస్లె అని మొద్దగ మోలనె పాసి జకుస్లె గిర్ నాకున్ అదికార్ మంత” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్తార్. ¹¹ అస్కె యేసు, “పారా మన్వల్ బగవంతల్ సీసి మత్తెకె తప, నా పారా బదె అదికార్ నీకున్ సెలె. అదెన్ సాటి, నాకున్ నిహ్ హల్లి కియుస్తార్ వోన్, బెయ్ పాప్ లాగంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

¹² అస్కెడల్ పిలాతు, యేసున్ సుటి కియుసన ఇంజెర్ కోసిద్ కీతోర్. బతి యూదుల్క్, “తన రాజన ఇంజెర్ వెహ్వల్ హర్ మాయ్, మహ రాజన్ బయ్మన్ ఆతప్ ఆంత. ఉంది మోక వేన్ సుటి కీకితె, నిమె మహ రాజనోర్ దోస్తని ఆయ్వి” ఇంజెర్ కిలితెర్. ¹³ తె పిలాతు ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి, యేసున్ బహి తత్తోర్. తస్వ కీనెకె ఉద్వల్ చవ్తారత్ పారొడ కుర్చితగ ఉద్తోర్. యూదుల్క్ న* బాసతె అద్ జాగతున్, «గబ్బతా» ఇంతెర్. ¹⁴ అద్ పస్క సద్ద తయరి కియ్యల్ దివోస్ ఆంద్. అద్ వకత్తె బార్ దుపరి ఆసెర్ మత్త. తె పిలాతు, “ఇమల! మీ రాజల్” ఇంజెర్ యూదుల్క్ న వెహ్వార్. ¹⁵ అస్కె వూర్, “వోన్ జకనయె! వోన్ జకనయె! వోన్ మొద్దగ మోలనె పాసి జకన” ఇంజెర్ కిలితెర్. తె పిలాతు, “మీ రాజన్ మొద్దగ మోలనె పాసి బారి జకనయె ఇంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె డగుక్ కటొడలిర్, “మహ రాజల్ తప, మాకున్ దుస్రార్ బోరె రాజల్ సెలోర్” ఇంజెర్ వెహ్వార్. ¹⁶ అస్కె పిలాతు, మొద్దగ మోలనె పాసి జక్లె, వోన్ సిపాయిర కెయ్దె హబ్లి కీతోర్. తె వూర్ యేసున్ వోతెర్.

యేసున్ మొద్దగ మోలనె పాసి జక్వల్

¹⁷ యేసు తస్వ మొద్ కించికున్ తల-టోక్తె ఇన్వల్ జాగతగ సాత్తోర్. యూదుల్క్ న బాసతె ఇదెన్, «గొల్గొత» ఇంతెర్. ¹⁸ అగ నడ్డుమ్మ మొద్దగ యేసున్ మోలనె పాసి టాంగి కీతెర్. యేసున్ తిన బగ్ల వారాన్ అని డెమ బగ్ల వారాన్ మొద్దగ మోలనె పాసి టాంగి కీతెర్. ¹⁹ అస్కె పిలాతు, “నజరేత్తోర్ యేసు యూదుల్క్ నోర్ రాజల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ చెకతగ* లిహి కియుసి, యేసున్ టాంగి కీసి మన్వల్ మొద్దగ పాయుస్తార్. ²⁰ యేసున్ మొద్దగ టాంగి కీత జాగ నగుడున్ కరుమ్ మత్త. అద్ పాటితగ హెబ్లి, లాటిన్ అని గ్రీకు బాసన* లిహి కియుస్త కాడ్కి, సడ్డున్ సాటి వాతుర్ వెలెటిర్ యూదుల్క్ వాచి కియ పర్తెర్. ²¹ అస్కె డగుక్ కటొడలిర్, “యూదుల్క్ నోర్ రాజల్ ఆయె బతి, ‘నన యూదుల్క్ నోర్ రాజన ఇత్తోర్’ ఇంజి లిహి కియుసట్” ఇంజెర్ పిలాతునగ సొంజి వెహ్వార్. ²² అస్కె పిలాతు, “లిహి కియుస్తాన్ అగ, లిహి కియుస్తాన్ అప్పె మని” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

²³ యేసున్ సిపాయిర్ మొద్దగ మోలనె పాత పెజె, వోనంగ్ పాంగుక్ వారాన్ వారాన్ ఉంది ఈస వానల్ నాలుంగ్ ఈసంగ్ కీసి తూస్తెర్. పారొడ కమిసున్* గిర్ యేత్తెర్. అద్ కమిస్ కొట్టక్ నె లామ్ మత్త. ²⁴ తె సిపాయిర్, “ఇదెన్ సరుస్వట్. బోన పారాల్ పెసితెకె వోరె యేతన” ఇంజెర్ చిటింగ్ వాడ్డెర్. “వూర్ నావంగ్ కప్టిన్ ఈసంగ్ కీసి తూసి, నావ కమిసున్ యేత్తె, చిటింగ్# వాటంతెర్” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంత్ నగ లిహి కీత వచన్ పూరి మాయ్లెనె, ఇహిన్ జర్గిత. అదెన్ సాటినె సిపాయిర్ ఇహిన్ కీతెర్.

²⁵ యేసున్ మోలనె పాత మొదున్ కరుమ్, యేసున అవల్, వోన కాకి, క్లోపన బాయ్కె మరియల్ అని మగ్దలేనె నాట్సు మరియల్ నిల్చి మత్తంగ్. ²⁶ యేసు తస్వ అవల్ అని తన్వోర్ లాడ్వోర్ సిస్యల్ కరుమ్ నిల్చి మన్వల్ సూడ్చి, “బెయె ఇమల! నీవోర్ మరి” ఇంజెర్ వెహ్వార్. ²⁷ అని వోర్ సిస్యనెకె సూడ్చి, “ఇమల! నీవ అవల్” ఇంజెర్ వెహ్వార్. అద్ గట్టుతల్ తాన్ తస్వ రోన్ వోసి కాస అవన్ దాత్ సూడ్వోర్.

యేసు తస్వ పరన్ సుటి కియ్యల్

²⁸ అద్ ఆత పెజె, తన వాత కామ్ సమ్మె మార్త ఇంజెర్ కరి కీసి, దర్మ-గ్రంత్ నగ లిహి కీత అద్ జర్గితె, “నాకున్ వట్కు వస్త”# ఇంజెర్ యేసు ఇత్తోర్. ²⁹ అగ పులిత ఆంగుర్ రస నిహ్చి ఉంది బుడ్డి మత్త. తె వూర్ తాన్ల దూది నహ్చి,

* 19:13 యూదుల్క్ హెబ్లి అని అరమిక్ బాసంగ్ వడ్క్సెన్దిర్. * 19:19 బదె తప్ కీతోర్ వోర్ సాపె మాతెకె, వోర్ ఉంది మొద్ కించి వోయ లాగర్. అస్కె వోన్ మునె వోర్ బతల్ తప్ కీతోర్ అదెన సూచన లిహి కీసి మందంత. అద్ వాచి కీతుర్ వోన్ బతతున్ సాటి మొద్దగ మోలనె టాంగి కీసి పరన్ యేత్వలిర్ మంతెరా కరి కీంతెర్. * 19:20 వెలెటిర్ యూదుల్క్ ఇవ్ బాసనల్ ఉందితెర్ బాస వాచి కియ పర్దిర్.

* 19:23 తాలె ఈతంగ్ లామ్ కమిస్సున్ కొట్టక్ నె తయర్ కీందిర్.

19:24 కీర్తన్సెన 22:18 # 19:28 కీర్తన్సెన 69:21

హిస్సాప్ మరత కాందతగ తటుస్తైర్ అని యేసున తొడ్డగ అందుస్తైర్. ³⁰ అస్కె యేసు, అద్ రసత సవద్ సూడ్సి, “నన వాత కామ్ మహ్లాన్” ఇంజెర్ తల వరుసి, తన్వ పరన్ సుటి కీతార్.

³¹ అద్ పస్క సడ్డ తయరి కియ్యల్ దివోస్ ఆంద్. దుస్రా నేటి, బెయ్ నేకిత ఆరమ్మ దివోస్* మత్త కాడ్కి, అవ్ మేందొల్క్ మొద్దున్ పొరొ టాంగె మాసి మన్వల్ యూదుల్కున్ ఇస్తమ్ సెలె. అదెన్ సాటి, “వూరంగ్ కాల్క్ ఉరుసి,* అవ్ మేందొల్కున్ బూడ్ రెహుస” ఇంజెర్ పిలాతున్ పూసి కీతెర్. ³² తె సిపాయిర్ వాసి, యేసున్ బరొబర్ మొద్దునగ టాంగి కీసి మన్వలిర్ ఇవిరంగై కాల్క్ ఉరుస్తైర్. ³³ బతి వూర్ యేసునగ వాసి, అదెన్ మునెనె వోర్ సాసి మత్త సూడ్సి, వోనంగ్ కాల్క్ ఉరుస్మకి. ³⁴ బతి వూర్గటల్ వొరొర్ సిపాయి యేసున డొకతున్ గొర్కతె కొట్టార్. యెంటనె నెతుర్ అరిక్ యేర్ పోంగ్. ³⁵ మిరట్ గిర్ బరొస ఇర్నల్, ఇద్ సూడ్డార్ వోర్ గవ వెహ్తార్. వోన గవ కరల్ ఆంద్. వోర్ సతెమ్ వెహ్తార్ మంతార్ ఇంజెర్ వోన్ టావ. ³⁶⁻³⁷ “వోనంగ్ బొకనల్ ఉంది బొక గిర్ ఉర్నొంగ్”# అని ఉండె ఉంది జాగ, “వోన్ కొట్టూర్ వూర్ వోన్ బాజ్ సూడంతెర్”# ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతనగ లిహి కీసి మత్తంగ్ అవ్, గొస్టింగ్ పూరె మాయ్లెనె ఇహిస్ జర్గత.

యేసున కూర్దున్ నారిత బండత బుయరితగ ఇర్వల్

³⁸ అరిమతయ చహర్తార్ యోసెప్ ఇన్వల్ యూదుల్కున వెరెతె, యేసున బక్తి మక్తితె కీందుర్. బతి ఇంకె పిలాతునగ సాంజి, “యేసున కూర్దున్ వోయ సీమ్” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె పిలాతు వొప్త కాడ్కి, యేసున కూర్దున్ వోతార్. ³⁹ వేర్ యోసెపున్ సంగ ఉంది దియ రాత్నె యేసునగ వాసి, బేటె మాయ్వల్ నికొదేమ్ గిర్ మత్తార్. నికొదేమ్ తన్వ సంగ లక్-బక్ తీస సియుంగ్ (35) కిలొంగ్ బోలమ్ అని అగర్ ఇన్వలిక్ గమ గమ గాడి సియులిక్ చీజ్క్ కూర్దున్ సోక్తె తత్తార్. ⁴⁰ ఇవ్ చీజ్కున్ వూర్ ఇవిర్ ఆసి, యూదుల్కున నేకి తీర్ యేసున కూర్దున్ సోక్తెర్ అని అద్ కూర్దున్ బారిత పూన కాది కపిడె గూండి కీతెర్. ⁴¹ యేసున్ మొద్దుగ మోలనె పాసి టాంగి కీత జాగతగ ఉంది వాడి మత్త. అగ ఉంది నార్కుసీత బండత పూన వీచ్చ బుయరి మత్త. అస్కె వేరి, అదెనగ బదె కూర్దున్ ఇర్మకి. ⁴² అద్ నేటి యూదుల్కున పస్క సడ్డ తయరి కియ్యల్ మత్త కాడ్కి, లహ్క వర్చి యేసున కూర్దున్ అద్ కరుమ్ మన్వల్ బుయరితగన్ ఇర్తెర్.*

యేసు సాసి-నేండ్యల్

20 వారమ్మ మొదొడ దివోస్ ఆయ్త్వరతున్ నేటి సక్రె బయ్ బయ్ ఆనెకెన్ మగ్దలేనె నాట్న మరియల్ యేసున కూర్ ఇర్త బుయరితగ సొత్త. తె అద్ బుయరితున్ అడ్డమ్ ఇర్త బండ కూడుసి దిస్త. ² అదెన్ సాటి, అద్ మరియల్, సీమొన్-పేతుర్గ అని యేసు లాడ్ కియ్యల్ ఉండె వొరొర్ సిస్యనగ విచ్చెర్ సాంజి, “పర్బున కూర్దున్ అద్ వీచ్చ బుయరితల్ బూరెయ్ వోసి, బగ ఇర్తెరెయ్ మాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వెప్తా. ³ తె పేతురు అని వోన్ సంగ మన్వల్ సిస్యల్ బుయరితగ సూడ్లె పెసితెర్. ⁴ వూర్ ఇవిర్ మీరె మాసి విచ్చెర్ మనెకె, వోర్ సిస్యల్ పేతుర్తున్ తెర్ మునె విచ్చెర్ సాంజి, వీచ్చ బుయరితగ యెవ్తార్. ⁵ అని బహిడలె వరిసి సూడ్డార్. తె అగ సిరిప్ కూర్దున్ గూండి కీతంగ్ కష్టింగె వోన్ దిస్తంగ్. బతి వోర్ రొపా నేంగ్మకి. ⁶⁻⁷ అస్కెన్ సీమొన్-పేతురు అగ యెచ్చి, రొపా వీచ్చ బుయరితగ నేంగ్తార్. కూర్దున్ గూండి కీతంగ్ కష్టింగ్ అగ మత్తంగ్. యేసున తలతున్ గూండి కీత కష్టి గడి కీసి, మెయ్త్తంగ్ కష్టినల్ అలది మన్వల్ సూడ్డార్. ⁸ అస్కె వీచ్చగ మొదొల్ యెవ్తార్ వోర్ సిస్యల్ రొపా నేంగ్చి, సూడ్సి బరొస కీతార్. ⁹ అస్కె గిర్, “కిరిస్తు సాసి

* 19:31 ఆరమ్మ దివోస్ యూదుల్కున ఆరమ్మ దివోస్ సుకుర్ వార్ పోడ్రెక్నల్ సురు ఆంత అని సన్వర్ పోడ్రెక్ మారంత. తె వూర నేకితున్ పియ్యి అద్ దివొస్సగ బోనయ్ కూర్ మాతి కియ్యక్నె బహి మన్వ. అదెన్ సాటి అద్ కామ్ వెయ్యె కియ్యల్ మత్త. * 19:31 మొద్దుగ మోలనె పాసి టాంగె మాసి మన్వల్ తన్వంగ్ కాల్కున్ అహ్చి నేస్క పరంతార్. బతి బస్కెతె వోనంగ్ కాల్క్ ఉరుసంతెరొ, అస్కె నేస్క వాయ్వ కాడ్కి, వెయ్యె పరన్ సుటి కీంతార్. * 19:42 యూదుల్కున ఆరమ్మ దివోస్ సుకుర్ వార్ పోడ్రెక్నల్ సురు ఆంత అని సన్వర్ పోడ్రెక్ మారంత. తె వూర నేకితున్ పియ్యి అద్ దివొస్సగ బోనయ్ కూర్ మాతి కియ్యక్నె బహి మన్వ. అదెన్ సాటి అద్ కామ్ వెయ్యె కియ్యల్ మత్త.

19:36-37 బహి పెసివల్ 12:46; ఇసాబ్బు 9:12; కీర్తన్కన 34:20 # 19:36-37 జెకర్వ 12:10

తప్పక నేండంతోర్” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంత్ నగ మన్వల్ గొస్టి వూర్కున్ అర్తమ్ ఆయ్లెకె మత్త. ¹⁰ అస్కె వూర్ ఇవిర్ మల్పి, తమ్మ్యిగ సొత్తెర్.

యేసు మగ్దలేనె నాట్న మరీయన్ దిస్వల్

¹¹ బతి మగ్దలేనె నాట్న మరీయల్ బుయరితున్ బహి నిల్పి ఆడ్యెర్ మత్త. అహన్ ఆడ్యెర్ బహిడలె వరిసి సూడ్త. ¹² అస్కె బెయ్ దఫలిక్ కష్టింగ్ పోండ్తుర్ ఇవిర్ బగవంతనుర్ దూతలిర్ దిస్తెర్. వూర్ యేసున కూర్ మత్త అద్ జాగతగ తలవడ్డ వొరో అని కాల్యడ వొరో ఉచ్చి మత్తెర్. ¹³ వూర్, “బాయి! బారి ఆడంతి?” ఇంజెర్ తాన్ పూసి కీతెర్. తె అద్, “పర్బున కూర్కున్ బుయరితల్ బూరెయ్ వోసి, బగ ఇర్తెరెయ్ నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ మరీయల్ వెహ్. ¹⁴ అహన్ వెహ్, పెజె తిరిత. అస్కె యేసు నిల్పి మన్వల్ సూడ్త బతి, వోరె యేసు ఇంజెర్ వొడ్కె మాయ్కి. ¹⁵ అస్కె యేసు, “బాయి బారి ఆడంతి? అని బోన్ సాటి మహ్కెసెర్ మంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె మరీయల్, వోన్ వాడితగ మన్వల్ గడియల్ ఇంజెర్ సమ్మె మాసి, “దాద! నిమె పర్బున కూర్కున్ వోసి మంద్కితె, బగ ఇర్తియో వెహ. నన సొంజి కూర్కున్ వోంతోన్” ఇంజెర్ పూసి కీత. ¹⁶ తె యేసు, “మరీయ!” ఇంజెర్ తాన్ కేయ్తెర్. అస్కె మరీయల్ వోన్ బాజున్ మల్పి హెబ్రి బాసతె, “రబుని!” ఇంజెర్ కేయ్. «బోద గురు» ఇంజెర్ ఇదెన అర్తమ్. ¹⁷ యేసు తాన్ సంగ, “నన పొరొ బాబొనగ సొంద లాగర్. నాకున్ పియ్పు మన్మ. బతి నా తమ్ముక్కుగ సొంజి, ‘నా బాబొయె మీ బాబొ ఆందుర్. నా బగవంతలె మీ బగవంతల్ ఆందుర్. పొరొ బగవంతనగ నన సొంజెర్ మంతోన్’ ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ” ఇంజి తాన్ వెహ్తార్. ¹⁸ తె మగ్దలేనె నాట్న మరీయల్ సిస్యలిర్గ సొంజి, “నన పర్బున్ సూడ్తాన్. పర్బు మీకున్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ ఇత్తోర్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్.

¹⁹ అంటిత్కె* పోద్రెక్ సిస్యలిర్ యూదుల్కునుర్ అదికారిక్కున్ వెరిసి, తమె మీరె మాసి మత్త రోతంగ్ కావక్ కెహ్, గొల్ప్ వాట్టి రొపా మత్తెర్. అస్కె యేసు వూర్ నడ్డుమ్ పావె మాసి, “మీకున్ సొంతి వాయి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁰ అహన్ వెహ్ పెజె, తన్వంగ్ కెయ్కున్ అని డొకతున్ తొహ్తార్. తె వూర్ సిస్యలిర్ పర్బున్ వొడ్కి పియ్పు, వెలె ఆనంద్ యేత్తెర్. ²¹ అస్కె యేసు ఉండె ఉంది జోక, “మీకున్ సొంతి వాయి! బాబొ నాకున్ దునియతగ రొహ్త తీర్, నన గిర్ మీకున్ దునియతె రొహంతోన్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్తార్. ²² ఇహిన్ వెహ్, “పవిత్ర ఆత్మ యేతల్” ఇంజెర్ వూర్ పొరొ హూకుర్ ఉహ్కెత్తార్.# ²³ అని “మిరట్ బోనంగ్ పాహ్కెతె మాపి కీంతిటొ, వూర్కున్ మాపి పుటంత. బోనంగ్ పాహ్కెతె మాపి కియ్టొ, వూర్కున్ మాపి పుటొ” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

యేసు తోమన్ దిస్వల్

²⁴ యేసు వాసి మత్తార్ అస్కె, బార జన్క్ సిస్యలిర్గటల్ యేమల్ ఇన్వల్ తోమల్ సెలె మత్తార్. ²⁵ అదెన్ సాటి సిస్యలిర్, “మమెట్ పర్బున్ సూడ్తామ్!” ఇంజెర్ తోమన్ వెహ్తార్. బతి తోమల్, “నన కుద్ పర్బునంగ్ కెయ్కునగ మోలనె పాతంగ్ అవ్ గద్దెన్ సూడ్కి, అవెనగ బొటనె ఇట బీగర్ అని గొర్కతె కొట్ట డొకతగ కెయ్ ఇర బీగర్, నన నమ్మొన్ ఇత్తెకె నమ్మొన్” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

²⁶ అహన్ ఇంజి ఆట్ రోజ్కె ఆత పెజె, తోమల్ అని మెయ్తెర్ సిస్యలిర్ ఉంది రోన్ కావడ్ కెహ్, గొల్ప్ వాట్టి మత్తెర్. తెర్ బతి, యేసు వూర్ పావె మాతార్. అని “మీకున్ సొంతి వాయి!” ఇంజెర్ ఇత్తోర్. ²⁷ అహన్ ఇత్త పెజె తోమన్, “నీవంగ్ బొటనె నా కెయ్కున్ ఇట్టి సూడ. అని నీవ కెయ్ చహ్, నా డొకతగ ఇర్పి, బరొస సెలొర్ వోన్ మోడి ఆయ్వక్నె, బరొస వాలెని ఆసి మన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁸ అస్కె తోమల్, “హో, నా బగవంత! నా పర్బు!” ఇంజెర్ యేసున్ జవబ్

* 20:19 యూద దర్మత నేకితున్ పియ్పు, సనివార్తున్ ఆరమ్మ దివొస్ ఇంతెర్. అద్ వారమున్ అద్ సనివార్ ఆక్రిత దివొస్. ఆయ్లెవర్ పూన వారమ్మ మొదొడ దియ్ అంత.

20:22 పుట్గడ్కి 2:7

సీతార్. ²⁹ తె యేసు, “నిమె నాకున్ సూడ్చి బరొస కీతి. సూడ్చక్నె బరొస కియ్యలిర్కున్ వెల ఆసిర్వాద్క్ పుటంతంగ్” ఇంజెర్ తోమన్ వెహ్తార్.

ఇద్ పుస్తక్న బావ్

³⁰ ఇవె ఆయ్య, యేసు సిస్యలిర్ మునె దుస్రాక్ వెల మయ్యతంగ్ కామ్క్ కీతార్. అవెన్ ఇద్ పుస్తక్నగ లిహి కియ్యక్తి. ³¹ బతి యేసుయె, బచి కియ్యల్ కిరిస్తు* అని వోరె బగవంతనార్ మరి ఆందుర్ ఇంజి నమ్మిట్తె, బస్కెట్ పిస్వల్ జిన్గి మీకున్ పుటన ఇంజెరెన్, ఇన్ గొస్టింగ్ లిహి కియ్యల్ జర్గిత.

యేసు యేడ్చిర్ సిస్యలిర్కున్ దిస్వల్

21 అద్ ఆత పెజె, యేసు ఉండె ఉంది జోక గలిలయ సమ్మర్త* డర్దితగ సిస్యలిర్కున్ ఇద్ తరికతె దిస్తార్. ² సీమొన్-పేతురు, యేమల్ ఇన్వల్ తోమల్, గలిలయ యేరియత కాన చహర్తార్ నతనియేల్, జెబెదయినుర్ మర్క్ అని యేసునుర్ సిస్యలిర్గటల్ ఉండె ఇవిర్ మీరె మాసి మత్తెర్. ³ అస్కె సీమొన్-పేతురు, “నన మీన్క్ పియ్యె దాంతాన్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. తె వూర్, “మమెట్ గిర్ నీ సంగ వాంతామ్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. అని సొంజి రూకతగ ఉడతెర్ బతి, అద్ రాతున్ వూర్ బతంగ్ పియ్యక్తి.

⁴ పోడ్డె పెసినెకె, యేసు డర్దితె నిల్చి మత్తార్ బతి, వూర్ సిస్యలిర్ వోన్ వొడ్కె మాయ్యక్తి. ⁵ అస్కె యేసు, “దాదలిర్నిట్! తిన్లె మీన్క్ పియ్యట్ కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె వూర్ “పియ్యక్తి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁶ తె యేసు, “రూకత తిన బగ్గ మీవ జార్ వాటట్. అస్కె మీన్క్ అరంతంగ్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. తె వోర్ వెహ్త తీర్ జార్ వాడ్తెర్. అస్కె బెయ్ వెల మీన్క్ అర్తంగ్. తె అద్ జార్డున్ రూకత్ పొరొ తహ పర్మక్తి. ⁷ అస్కె యేసు లాడ్ కియ్యల్ సిస్యల్, “వోర్ పర్బు ఆందుర్!” ఇంజెర్ పేతుర్కున్ వెహ్తార్. తె అద్ గొస్టి కేంజ్ బరొబర్, వోర్ డూండ్కొల మత్త కాడ్కి, ఆంగ్డె కెర్తార్ అని డర్దితె సొన్లె సమ్మర్తగ డెయ్యెర్. ⁸ మెయ్యర్ సిస్యలిర్ డర్దితల్ రండ్ నుమ్కొ (200) కూటంగ్ లంగ్ మత్త కాడ్కి, మీన్క్ అర్చి మన్వల్ జార్ ఊమ్మెర్ అదె రూకతె వాతెర్.

⁹ రూక డర్దితె యెవ్త పెజె, వూర్ రెయ్యెర్. అస్కె వూర్క్కున్ ఇచుంగ్ సారింగ్ అని గొకన్ పొరొ వాట్చి మన్వలిక్ మీన్క్ దిస్తంగ్. ¹⁰ అస్కె యేసు, “మిరట్ ఇంకె పియ్యంగ్ మీన్క్నగటల్ ఇచుంగ్ పియ్య వరట్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ¹¹ తె సీమొన్-పేతురు రూకతగ సొంజి, నోడె పియ్య యేతల్ జార్డున్ డర్దితె ఊమ్మెర్. అద్ జార్ నూట పనస్ మూండ్ (153) డగుక్ మీన్క్నె నించి మత్త. తెర్ బతి అద్ జార్ సర్మక్తి. ¹² అస్కె యేసు, “వాసి తింట్!” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ కేయ్యెర్. తె వోర్ పర్బు ఇంజి కరె మాత కాడ్కి, «నిమె బోని ఆంది?» ఇంజెర్ బోరె వోన్ పూసి కియ్యక్తి. ¹³ తె యేసు సారింగ్ అని మీన్క్ వూర్క్కున్ తూసి సీతార్. ¹⁴ యేసు సాసి-నేండ్త పెజె సిస్యలిర్కున్ దిస్వల్ ఇద్ మూడవ జోక ఆంద్.

పేతుర్త బహ్కొ మాత బరొసతున్ యేసు సుద్రి కియ్యల్

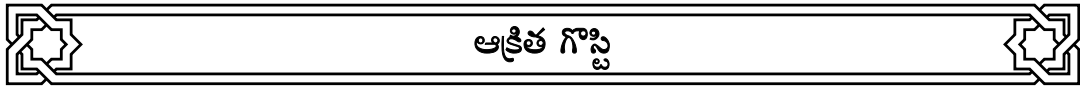

¹⁵ వూర తిన్వల్ ఆత పెజె యేసు, “యోహాన్తార్ మరి సీమొన్! వీర్గటల్ తెర్ అదిక్ నాకున్ పెర్మ కీంతి కి?” ఇంజెర్ సీమొన్-పేతుర్కున్ పూసి కీతార్. తె “హో పర్బు! నన పెర్మ కీంతాన్ ఇంజి నీకున్ టావయె” ఇంజెర్ పేతురు ఇత్తార్. తె యేసు, “నా గొరె పిలన చొకొట్-వాయుట్ సూడ”# ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹⁶ ఉండె ఉంది జోక యేసు, “యోహాన్తార్ మరి సీమొన్! నాకున్ కరల్ పెర్మ కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె, “హో పర్బు! నన పెర్మ కీంతాన్ ఇంజి నీకున్ టావయె” ఇంజెర్ పేతురు ఇత్తార్. తె యేసు, “నా గొరెన చొకొట్-వాయుట్ సూడ” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹⁷ మూడవ జోక యేసు, “యోహాన్తార్ మరి సీమొన్! నాకున్ కరల్ పెర్మ కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. «నాకున్ పెర్మ కీంతి

* 20:31 బచి కియ్యల్ కిరిస్తు హెబ్రి బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్తమ్ పర్తతున్ బచి కియ్యె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్యల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్క్ సూడ్చెర్ మత్తెర్. * 21:1 తిబెరియ సమ్మర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్.

కి?» ఇంజెర్ మూడవ జోక పూసి కీత కాడ్కి, పేతురు దుక్కతె, “హో పర్బు! మీకున్ సమ్మి టావయె. నన నీకున్ పెర్బు కీంతాన్ ఇంజెర్ గిర్ టావయె” ఇంజెర్ ఇత్తోర్. తె యేసు, “నా గొరెన చొకొట్-వాయుట్ సూడ” ఇంజెర్ పేతుర్తున్ వెహ్తోర్. ¹⁸ అని “ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. డియెని మనెకె నీవ నిమె నడి అబ్రి కీసి, నీకున్ పసంద్ వాత జాగతగ దాంతి. బతి బుడియని ఆత పెజె, నిమె కెయ్క చప్పా మనెకె, ఉండె వొరార్ నీకున్ దొప్పి, పసంద్ సెలె అద్ జాగతె వోంతార్” ఇంజెర్ యేసు వెహ్తోర్. ¹⁹ పేతురు బాతల్ మరన్ ఆసి, బగవంతన్ మయ్మ తరంతార్ ఇన్వల్ తొహ్లా, యేసు ఇహిన్ వెహ్తోర్. అహాన్ వెహ్త పెజె, “నా బక్తి పియ్పు తాక” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

²⁰ పస్కు సడ్డ జేవున్ కీనెకె, పర్బునగ ఉండె ఇచుర్ కరుమ్ ఉర్నెగె మాసెర్, «పర్బు! వోర్ బోర్ ఆందుర్?» ఇంజెర్ పూసి కీతార్ వోర్, యేసు లాడ్ కియ్వుల్ సిస్యల్, తమ్మ పెజెయ్ వాసెర్ పేతుర్తున్ దిస్తార్. ²¹ తె వోన్ సూడ్కి పేతురు, “పర్బు! వేన్ బతల్ జర్గంత?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ²² తె యేసు, “నన ఉందుంది జోక వానల్ వేరి, వోర్ మన్వల్ నాకున్ పసంద్ మత్తెకె, వోన్ బారెతె నీక్ బతల్ ఆయి. సిరిప్ నిమె నా బక్తి పియ్పు తాక” ఇంజెర్ పేతుర్తున్ వెహ్తోర్. ²³ అదెన్ హిందల్, వోర్ సిస్యన మరన్ ఆయె ఇన్వల్ గొస్తి బక్తలిర్ నడ్డుమ్ కప్త. బతి యేసు లాడ్ కియ్వుల్ సిస్యన్ బారెతె, అహాన్ వెహ్మకి. సిరిప్, “నన ఉందుంది జోక వానల్ వేరి, వోర్ మన్వల్ నాకున్ పసంద్ మత్తెకె, వోన్ బారెతె నీక్ బతల్ ఆయి” ఇంజెర్ వెహ్తోర్.

²⁴ యేసు లాడ్ కియ్వుల్ వేర్ సిస్యలె ఇవ్ గట్నన్ సూడ్కి, గవ వెహ్లా, ఇవ్ సమ్మెన్ లిహి కీతార్. వేన్ గవ సతెమ్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. ²⁵ యేసు బొమిత్ పొరొ కీతంగ్ కామ్మ ఉండె వెలె మంతంగ్. అవెనల్ హర్ ఉందితున్ పోడి కీసి లిహి కీతెకె, అవ్ పుస్తకున్ ఇర్లె, ఇద్ దునియత జాగ యెవొ ఇంజెర్ నన సోంచ్ కీంతాన్.

యాకొబ్

యాకొబ్ లిహి కీత చిటి

ఇద్ చిటితున్ బారెత గొస్తి

లిహి కీతాన పొరొల్: యాకొబ్

లిహి కీత సాల్: కిరిస్తు సకమ్ లగ్-బగ్ చాలిస్ సియునలై పనస్ (45-50) సాల్కున్ నడ్డుమ్ లిహి కియ్యల్ జర్గత. ముకె గొస్తి: అద్ గట్కతె యాకొబ్ ఇన్వల్ పొరొల్ వెలెటిర్కున్ మత్త. వీర్గటల్ వేర్ యాకొబ్ యేసునార్ తముర్ ఆందుర్. యేసు పిసి మనెకె, వేర్ యాకొబ్ వొన్ బరొస ఇర్మకి బతి, సాసి-నేండ్త పెజె, వోర్ యేసు కరలెన్ బగవంతనార్ మరి ఆందుర్ ఇంజెర్ సూడ్చి, కరి కీసి బరొస ఇర్మార్.

మరట్ తక్లిబ్కనంగ్ పరిక్సన్ వోర్చి మునె తాక్తెకె, బగవంతన్ పొరొ కరల్ బరొస మంత ఇన్వల్ దుస్రుర్కున్ కరె మాంత. చర్చితుర్ సంగ అని బహిడుర్ లోకుర్ సంగ మన్వల్ తరిక సూడ్చి, కరల్ బరొసతున్ బారెతె కరి కియ వచా. కియ్యలిక్ కామ్మ అని వడ్కెవలిక్ గొస్తిన్ హిందల్, కరల్ బరొస మంత కి సెలె ఇంజెర్ మాకున్ కరె మాంత. కరల్ బరొసతున్ బహన్ కరి కియన ఇన్వడున్ బారెతె ఇద్ చిటితగ మంత.

1 బగవంతల్ అని యేసు కిరిస్తు పర్బునార్ సేవ్కల్ యాకొబ్బ ఆందున్. దునియ పూరొ పగ్గె మాసి మన్వలిర్ బగవంతనుర్ బక్తలిర్కున్* దండొస్ దొసి, ఇద్ చిటి లిహి కీసెర్ మంతొన్.

బరొస అని బుది-గియన్

²⁻³ నాపుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! మీకున్ తక్లిబ్క అని దుక్సంగ్ వాతెకె గిర్ మిరట్ వెలె ఆనంద్మె మంట్. బరొసతె అవ్ తక్లిబ్క అని దుక్సన్ మెయ్యి మునె సొత్తెకె, మీకున్ ఉండె ఇచుర్ వోర్చవల్ గున్ అబ్బంత ఇంజెర్ మీకున్ టావయె. ⁴ మిరట్ వోర్చవల్ గున్తగ బడె మాసి గట్ ఆతెకెన్, చొకొటె బరొసతగ గట్ ఆసెర్ బే-కసుర్ వాలిర్ ఆయ పరంతిట్.

⁵ మిహ్గటల్ బోనె బుది-గియన్ సెల్వెకె వోర్ బగవంతన్ కోరన. అహన్ కోర్తార్ వోన్, రాంగి సియ్యక్నె కోర్తతున్ తెర్ అదిక్ సియ్యల్ బగవంతల్ ఆందుర్. ⁶ బతి బగవంతన్ కోర్వెకె, సీంతొరొ సియ్యెరొ ఇంజెర్ అనుమానమ్మ బరొసతె తల్ క్కట్. అనుమానమ్మె తల్కవల్ సమ్మర్తంగ్ హెల్వంగ్ బహన్ వడిదె తేదంతంగ్ అహన్ మందంతార్. ⁷⁻⁸ ఆతొర్ రండ్ తీర్కెనె సోంచ్ కియ్యల్ మాయ్ల తన్వ సర్దగ బస్కెన్ బరొబర్ తాక పరొర్. అదెన్ సాటి పర్బునగటల్ తనకున్ ఉండె బతయ్ పుట్టుడ్ మందర్ ఇంజెర్ ఆతొర్ ఆస కియ్య.

గరిబ్ అని దనెవంతల్

⁹ గరిబ్ బక్తలిర్ తమకున్ బగవంతల్ సీత డగుర్-పొన్దున్ పియ్యి, ఆనంద్మె మంద లాగర్. ¹⁰ బతి దనెవంతలిర్ బక్తలిర్ తమకున్ బగవంతల్ సీత చుడుర్-పొన్దున్ పియ్యి, ఆనంద్మె మంద లాగర్. బారితెకె పూర్ గిర్ జాడిత పుంగడున్ దాత్ సాయ లాగర్. ¹¹ పోడ్డె పెసియంత, అద్ యెదితె జాడి వతంత ఇన్వల్ మాకున్ టావయె. జాడి పుంగడ సోబత రూప్ కరబ్ ఆంత. అహ్నె దనెవంతలిర్ బక్తలిర్ గిర్ తమ్వంగ్ కామ్మ కీసెర్, మనెకెన్ నాసెడమ్ ఆంతెర్.

* 1:1 బగవంతనుర్ బక్తలిర్కున్ ఇత్తెకె, బార కాందనుర్ యూదుల్కన జాతితుర్ లోకుర్ ఇంజెర్ గ్రీకు బాసతె మంత.

కరబ్ గున్స్ బగవంతనల్ వాయెంగ్

¹² దుక్సంగ్ వానెకె అవెన్ వోర్చి మెయ్యి, మునె సొన్వలిర్ బక్తలిర్ ఆసిర్వాద్ యేతంతెర్. తనకున్ పెర్మ కియ్యలిర్కున్ బగవంతల్ వాగ్దన్ సీతొర్ అద్ జీవత కిరిట్* దుక్సంగ్ వానెకె, బరోసతగ గట్ నిల్తుర్కున్ పుటంత. ¹³ బోనయ్ ఆయి కసుర్ కియన్ సాటి మన్ విత్తెకె, బగవంతలె నావ మన్దున్ వితుసెర్ మంతొర్ ఇంజెర్ ఇన్వ. బారితెకె బగవంతల్ తన్వ మన్దున్ కసుర్ కియన్ సాటి వితుసార్ అని మీవ మన్దున్ ఆతల్ బుది పుటుసార్. ¹⁴ బతి హర్ మాయ్ తన్వ కసుర్ కియన్ ఇన్వల్ బుదితె, నియతున్ బహ్క మాసి కరబ్బ ఆసతగ కోండె మాంతొర్. ¹⁵ ఆతల్ కరబ్బ ఆస పిండమున్ దాత్ బడె మాసి, పాప్ ఇన్వడున్ జల్మ సీంత. అద్ పాప్ బెర్చనచార్ బెర్చి, ఆత్మత సాప్తున్ జల్మ సీంత.

¹⁶ నాపుర్ లాడ్పుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! మిరట్ పసె మాయ్ట్. ¹⁷ హర్ ఉంది చొకొట్టు అని పూరొ బర్పుర్ వాలె వస్తు, స్వర్గ్ నగ మన్వల్ బగవంతనల్ వాసెర్ మంత. వోరె బాబొ హాబడగ వేడ్చి సియ్యలికున్ నిద్ది కీతొర్. అన్ వస్తున వేడ్చితె దడ్చి మారియంత, బతి బగవంతల్ బస్కెట్ కె మారియెర్. ¹⁸ బగవంతల్ తన్వ సతె గొస్తితున్ హిందల్ తన నిద్ది కీత కలితగ మరట్ పంటత మొదొడ ఈసతున్ దాత్* మందన ఇంజెర్ మియెర్.

సతె గొస్తితున్ కేంచి అద్ గొస్తి తీర్ కామ్ కియ్యల్

¹⁹ నాపుర్ లాడ్పుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! ఇద్ గొస్తితున్ కరి కీప్. హర్ మాయ్ట్ కేంజె తయర్ మందన అని వడ్కినెకె సోంచ్ కీసి జోక్చి వడ్కున. వెయ్యె సోంగున్ వాయ్. ²⁰ బారితెకె మాయ్ న సోంగ్ బగవంతల్ ఇచ కియ్యల్, నియత్తు సరి తాకుస పరొ. ²¹ అదెన్ సాటినె మిహ్గ మన్వల్ కరబ్-పాన్దున్ అని బగడ్-నియతున్ సుటి కీసి తాకట్. మీవ మన్-దిల్తున్ రొపా బగవంతల్ ఇర్త అద్ గొస్తితున్ పియ్యి తాకట్. ఇద్ గొస్తి మీకున్ బచి కియ పరంత.

²² బగవంతన వచన్ సిరిప్ కేంజ్వలె ఆయె బతి, అద్ వచన్ వెహ్త తీర్ తాకన. అహన్ తాక్వెకె మీవ మిరట్ మోసెమ్ కీతుర్ ఆంతిట్. ²³⁻²⁴ బగవంతన గొస్తి కేంచి, అద్ గొస్తి తీర్ కియెర్ వోర్ మాయ్ట్ ఆర్పతగ తన్వ మొకొమ్ సూడ్చి, తన బహన్ మంతొరొ ఇన్వల్ బహి సొంజి, యెంటనె మరుంగ్వన్ దాత్ మందంతొర్. ²⁵ బతి బగవంతన వచన్తున్ దిహన్తె సూడ్చెకె తాన్గ బతయ్ కమి సెలె. పర్జతున్ అద్ మోక్తా సుటి కియ్యస పరంత. అదెన్ సాటి బోరై మాయ్ట్ అద్ వచన్తున్ కేంచి, అద్ వెహ్త తీర్ కీంతొరొ, అద్ వచన్తున్ వోర్ బస్కెన్ మర్చిగార్. బతి అద్ వెహ్త తీర్ పిసంతొర్. ఆతొర్ మాయ్ట్ బద్ కామ్ కీతెకె గిర్ బగవంతల్ వోన్ ఆసిర్వాద్ సీంతొర్. ²⁶ బోరై తన్వ తనయ్ బక్తన ఇంజెర్ వెహ్చర్, తన్వ వెంజెడున్ జరబ్బె ఇర పరొరొ, వోర్ తన్వ తనకున్ మోసెమ్ కియ్యల్ ఆంతొర్. వోన బక్తి బతతునె కామి సియె. ²⁷ రాండె వెయ్యెకున్ అని పోసటి మరి-మియడున్ తక్లిబ్ మనెకె, వూర్కున్ మదత్ కియ్యల్ బక్తితునె బగవంతల్ కోర్సెర్ మంతొర్. అహ్న ఇద్ దునియత పాప్ తనకున్ తుండ్యక్ నె సుదుడ్ మన్వల్ బక్తితున్ గిర్ బగవంతల్ కోర్సెర్ మంతొర్. ఇహిన్ కల్చి సెల్వక్ నె మన్వల్ బక్తియె కరల్ బక్తి ఆంద్.

చుడుర్-పాన్తె సూడ్చ

2 నాపుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! మయ్యతె జగ జగ మిడ్చెర్ మన్వల్, యేసు కిరిస్తు పర్పున్ పొరొ బరోస ఇర్వలిర్ మిరట్, బోనె బేద్-బావై సూడ్చట్. ² నమునతున్ వొరొర్ మాయ్ట్ సోనెతంగ్ ముదంగ్ అని బారితంగ్ కష్టింగ్ కెర్చి అని ఉండె వొరొర్ మాక్తె మాతంగ్ కష్టింగ్ కెర్చి, మిరట్ మీరె మాయ్ట్ రోతగ వాతెర్ ఇంటు. ³⁻⁴ అస్కె మిరట్ బారితంగ్ కష్టింగ్ కెర్చి సజె మాసి వాతొన్ సంగ, “దాద! నిమె ఇద్ చొకొట్టు కుర్చితగ ఉద” ఇంజెర్ వెహ్చి, గరిబున్ సంగ, “నిమె అగ నిల సెలెకె ఇగె బూడ్ ఉద” ఇంజెర్ వెహ్తెకె, మిరట్ బేద్-బావ్ తొహ్చ, కరబ్ బుదితె తన్వ కీతుర్ ఆంతిట్.

* 1:12 జీవత కిరిట్ ఇత్తెకె స్వర్గ్ నగ బస్కెట్ మన్వల్ జీవ సెలెకె మోక్సెమ్. బగవంతనయ్ ఆంద్.

* 1:18 యూదుల్క్ పండుస్త పంటత మొదొడ ఈస

⁵ నావుర్ లాడుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! ఇద్ గొస్టి కేంజట్. ఇదెన్ మునెన్ తనకున్ పెర్మతె బక్తి కియ్యలిర్కున్ తన్వ రాజ్ సీంతాన్ ఇంజెర్ బగవంతల్ వాగ్దాన్ సీతార్. అదెన్ సాటి బగవంతలె దునియతుర నదుడున్ మునె గరిబ్ మన్వలిర్కున్ బరొసతగ దనెవంతలిర్ కీంతార్. అని వోరె తన్వ రాజ్ ఈస యేతన ఇంజెర్ వూర్కున్ నేమి కీతార్. ⁶ మిరట్ వీర్ గరిబ్ లోకుర హిజత్ వోసెర్ మంతిట్. బతి మీ పొరొ అదికార్ తాకుసెర్, మీకున్ కోట్కనగ* హల్లి కియ్యలిర్ వీర్ దనెవంతలిరె ఆందిర్ కి ఆయుర్? ఒహో, వీరె ఆందిర్! ⁷ మిరట్ బక్తి కియ్యల్ కిరిస్తున చొకొట్టు పొరొడున్ రెప్పొ వడ్కవలిర్ వీరె దనెవంతలిర్ ఆందిర్ కి ఆయుర్? ఒహో, వీరె ఆందిర్!

⁸ “నీవ నీకున్ పెర్మ కీతపె నీ ఆజు-బాజుతుర్కున్ గిర్ పెర్మ కియన” ఇన్వల్ దర్మ-గ్రంత్న ముకె హుకుమున్ మిరట్ పియ్యి తాక్తె, అద్ చొకొట్టుయ్ గొస్టి ఆంద్. ⁹ బతి ఉంది మోక మిరట్ బేద్-బావ్ తొహ్కాట్తె, దర్మత కానుస్తంగ్ హుకుమున్ పియ్యి బయ్యున్ ఆసి పాపిర్ అంతిట్. ¹⁰ బారితెకె బోరె ఆయి అద్ కానుస్తగ మన్వలిక్ సమ్మె హుకుమున్ పియ్యి తాక్సెర్, ఉంది హుకుమున్ టూటి కీసి తాక్తె గిర్, వోర్ పూరొ దర్మత కానుస్తంగ్ హుకుమున్ పియ్యి తాక్కుకి ఇన్వల్ బద్దమ్ అంతార్. ¹¹ బారితెకె “పీర్ కియ్య” ఇంజెర్ వెహార్ వోరె, “బోనయ్ జీవ గిర్ యేత్వ” ఇంజెర్ వెహార్. అదెన్ సాటి వొరొర్ మాయ్నల్ పీర్ కియ్యెకె గిర్ ఉంది మోక బోనయ్ జీవ యేత్తెకె, వోర్ అద్ కానుస్తంగ్ హుకుమున్ బయ్యున్ ఆసి తాక్సెర్ అంతార్.

¹² అదెన్ సాటి మాకున్ మోక్డొ సుటి కియ్యల్ కానుస్తన్ పియ్యి, వడ్కతతున్ హిందల్ అని కామ్ కీతతున్ హిందల్ బగవంతల్ తన్వ కియ్యల్ మంతార్ ఇంజెర్ దిహన్తె తాకన. ¹³ బారితెకె దుస్సుర్ పొరొ దయ తొహుర్ వూర్కున్ బగవంతల్ తన్వ కీనెకె, వూర్ పొరొ గిర్ దయ తొహూర్. బతి బూరె దుస్సుర్ పొరొ దయ తొహంతెరొ, బగవంతల్ తన్వ కియన్ నేటి వూర్ వెలె సంతాస్ అని ఆనంద్మె మందంతెర్.

బరొస అని కామ్ కీసి తొహ్వాల్

¹⁴ నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! “నాకున్ యేసు కిరిస్తున్ పొరొ బరొస మంత” ఇంజెర్ వొరొర్ మాయ్నల్ వెహార్ ఇంటు బతి, అద్ బరొస మత్త తీర్ కామ్ కియ్యెకె, ఆతల్ బరొస బతతునె కామి సియె. ఆతల్ బరొస మాయ్నన్ బచి కియ పరంత కి బతల్? బచి కియ పరొ. ¹⁵ నమునతున్ వొరొర్ దాదలె ఆయి, సెలెకె ఉంది బాయియ్ ఆయి, తిన్లె తిండి సెల్వక్ సెలెకె, పొండె కష్టింగ్ సెల్వక్ మత్తెర్ ఇంట్. ¹⁶ అస్కె మిరట్ వోర్ దాదన్ సెలెకె, అద్ బాయిన్ బతయ్ మదత్ కియ్యకేనె, వూర్ సంగ, “సాంతిసె సాంజి, పెటిమెన్ తింటు అని మేందోల్-మెన్ కష్టింగ్ పొండట్. అస్కె మీకున్ గర్మి వాంత. ఇవ్ సమ్మె మీకున్ బగవంతల్ సీంతార్” ఇంజెర్ సిరిప్ గొస్టినెన్ వెహార్ బతయ్ పాయ్ పుటొ. ¹⁷ అదె తీర్దె బరొస మంత ఇంజెర్ వెహ్చి, బరొస మత్త తీర్ కామ్ కియ్యెకె గిర్ ఆతల్ బరొస వొంటరి ఆసి సాంత.

¹⁸ బతి నమునతున్ బోరె నా సంగ, «నాకున్ యేసున్ పొరొ బరొస మంత» ఇందనురె, అస్కె నన, «నావ బరొసతున్ చొకొట్టుంగ్ కామ్ కీసి తొహంతాన్» ఇంజెర్ వోన్ వెహ్చి, «నీవ బరొసతున్ కామ్ కియ్యకేనె తొహ పర్కి కి బతల్?» ఇంజెర్ పూసి కీంతాన్. ¹⁹ బగవంతల్ వొరొరె మంతార్ ఇంజెర్ నిమె బరొస కియ్యల్ చొకొటె బతి, బతల్ పాయ్? అహన్ బూత్క్ గిరె బరొస కీసెర్, వెరిసి తర తర ఆసెర్ మంతంగ్.

²⁰ ఎహె పిసటి! కామ్ కీసి తొహ్వాక్నె మన్వల్ బరొస బతతునె కామి సియె ఇన్వడున్ గవ పహె కి బతల్? ²¹ మా తొత్తార్ బాబొ అబ్రాహమున్ హేతు కీమ్. వోర్ తన్వోర్ మరి ఇసకున్ బలిదాన్ సియ్యల్ బొవ్లత్ పొరొ బలి సియ్యె ఆనెకెకె, బగవంతల్ వోన కార్యతున్ సూడ్చి, వోన్ నియత్నోర్ ఇంజెర్ వొప్తార్ కి సెలె? ²² వోన బరొసతున్ కెయ్యె కీసి తొహ్వాల్ మిరట్ కరి కీంతిట్ కి సెలె? వోర్ తన్వ బరొస బాతల్ ఇన్వల్ కెయ్యె తొహ్చార్. ²³ “అబ్రాహమ్ బగవంతన్ పొరొ బరొస ఇర్తార్. అదెన్ హిందలె వోన్ నియత్నోర్ ఇంజి బగవంతల్ వొప్తార్” ఇన్వల్ దర్మ-గ్రంత్న వచన్ పూరె మాత. అద్ తరికతె అబ్రాహమున్ బగవంతనొర్ సోప్తల్ ఇన్వల్ పొరొల్ వాత. ²⁴ ఇద్ సూడ్చి, మాయ్నల్ సిరిప్ తన్వ

* 2:6 సెలెకె పంచడ్కనగ.

బరొసతున్ హిందల్ ఆయె బతి, తన్వంగ్ కామ్మున్ హిందల్, నియత్తోర్ ఇంజెర్ బగవంతల్ వొప్తార్ ఇన్వల్ మిరట్ కరి కీంతిట్.

²⁵ అదె తీర్దె, రాహబు[#] ఇన్వల్ లంజె వెయ్యె ఇజయేల్ దేస్సర్ కబ్రియలిర్కున్ తన్వ రోన్ మకుసి, సమ్మె మాన్-మర్యద కీసి దుస్రా సరియ్ సారి కీత. అద్ చొకొట్టు కామ్మున్ హిందల్, «నియత్తు వెయ్యె» ఇంజెర్ బగవంతల్ వొప్తార్. ²⁶ బహన్తె పరన్ సెలె అద్ మేందొల్ సాత లెకతె వాంతయె, అహ్నె చొకొట్టు కామ్ కీసి తొహుర్ వూర బరొస గిరె సాత లెకతెన్ వాంత.

మీవ వెంజెడున్ జరబ్బె మనల్ కరుసట్

3 నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! మిహ్గట్ వెలెటిర్ బోద వెహ్వలిర్ ఆయ్మట్. బారితెకె బోద వెహ్వలిర్ మాకున్ వెలె కటింత తన్వ మందంత ఇన్వల్ మీకున్ టావయె. ² మరట్ సమ్మిర్ గిరె బచొంగ్ గల్తింగ్ కీంతట్. తన వడ్కేవలిక్ గొస్టింగ ఉంది గిర్ తప్ కియెర్ వోర్ బర్పుర్ గున్ వాలె మాయ్మల్ ఆంతోర్. ఆతోర్ మాయ్మల్ తన్వ పూరా మేందొడున్ జరబ్బె ఇర పరంతోర్. ³ మరట్ తాకుస్త తీర్ తాకన అని మావ జరబ్బె మందన ఇంజెరెంతె కోందన్* వేసుని దొహంతట్. ⁴ అహ్నె డగుర్ రూకత నమున యేత్తె గిర్, బెయ్ జోరై వడి వాసి తాన్ దుర్సెర్ వోంత. బతి తాన్ తాకుస్వల్ మాయ్మల్ అద్ రూకతున్ పెజె మన్వల్ చుడుసి కటెతున్* తిరుస్తెకె, తన బేకె సొందన ఇత్తెకె హకె తాన్ మలుస పరంతోర్. ⁵ అహ్నె వెంజెర్ మావ మేందొడగ చుడుసి బాగమ్ ఆంద్. బతి అద్ బెయ్ డగుక్ డగుక్ గొస్టింగ్ వడ్కంత. అదె తీర్దె, చుడుసి మిన్గుల్ డగుర్ కేడతున్ బచొర్-బహన్ డుండుసంతయె సోంచ్ కీమ్మె.

⁶ మావ వెంజెర్ గిరె ఉంది తడ్మిత్ దాత్తయ్ ఆంద్. కరబ్బె నించి మన్వల్ మావ మేందొడగ ఉంది బాగమ్ ఆసి మంత. అద్ వెంజెర్ కరబున్ పూరా మేందొడగ పగ్గి కీసి, మాయ్మన జిన్గితున్ తడ్మిత్ దాత్ లావి కీంత. అహన్ లావి కియ్యల్ సక్తితున్ అద్ వెంజెర్ పాతడ్డల్* యేతంత. ⁷ సమ్మి జన్వర్కున్, పిటె-పురడున్, పుర్గ్-బుసితున్, సమ్మర్తగ మన్వలిక్ జిప్రస్ సమ్మెతున్ ఇదెన్ మునె అని ఇంకె గిర్ మాయ్మల్ జరబ్బె ఇరెరెన్ మంతోర్. ⁸ బతి వెంజెడున్ ఇంకె వేరి బోరె తన్వ జరబ్బె ఇర పర్మకి. అద్ వెంజెర్ జీవ తెండ్యల్ విక్సె నించి అవివక్సె కరబ్ కీసెరెన్ మందంత.

⁹ ఇద్ వెంజెడెన్ మరట్ పర్పు ఆయ్మల్ బాబొ బగవంతన్ డగుర్-పాన్ సీంతట్. ఇదె వెంజెడె బగవంతన రూప్సె పుట్టార్ మాయ్మన్ సాపెన సీంతట్. ¹⁰ ఆసిర్వాద్ అని సాపెన ఉందియ్ తొడ్డల్ బహి వాసెర్ మంతంగ్. నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! అహన్ మరట్ మన్వ. ¹¹ సొవార్ యేర్ అని చొకొట్టు యేర్ బస్కెట్కె ఉంది జలతల్ పూటె మాయెంగ్. ¹² నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! అంజురి మరతున్ మర్క పండింగ్* బస్కెట్కె సాదొంగ్. అహ్నె ఆంగుర్ వేలితున్ అంజురి పండింగ్ బస్కెట్కె సాదొంగ్. అదె తరికతె, సొవార్ యేత జలతల్ చొకొట్టు యేర్ పూటె మాయె.

బుది-గియన్ వాలిర్

¹³ బుది-గియన్ వాలిర్ అని సమజ్దార్క్ మీ రొపా బోరె మంతెర్ కి? అహన్ మత్తెకె వూర్ సతె-పాన్దె తాక్సెర్, బుది-గియన్ సీత అద్ చుడుర్-పాన్డున్ పియ్య, వూరంగ్ కార్యన్ తొహట్ ఇంట్. ¹⁴ ఉంది మోక మీవ దిల్లగ కుట కుట అని లాల్పుల్ గున్తె మంజి, డగుక్ డగుక్ గొస్టింగ్ వెహ్వర్ సతున్ మకుసియ్మట్. ¹⁵ మిహ్గ మన్వల్ ఈతల్ బుది-గియన్ స్వర్గ్నల్ రెయ్యి వాయ్మకి. ఇద్ మీకున్ దునియతల్ వాత బుది-గియన్ ఆంద్. ఈతడగ బావ్-బక్తి సెలె. ఇద్ సయ్తన్ద బుది-గియన్ ఆంద్. ¹⁶ బహన్ ఇత్తెకె బగతె కుట కుట అని లాల్పులిక్ గున్క్ మందంతంగ్, అగ జగడంగ్ లొలింగ్ అని సమ్మె తీర్క్నంగ్ కరబ్ కామ్మె మందంతంగ్.

* 3:3 గ్రీకు బాసతె ఇహిన్ లిహి కీసి మంత: కోడత ముస్కరితున్ లగమ్ దొహంతట్. * 3:4 తెలుగుతె అద్ చుడుసి కటెతున్ «మక్కాని» ఇంతెర్. * 3:6 పాతడ్డల్ సెలెకె సయ్తన్దల్ ఇంజెర్ మందంత. * 3:12 గ్రీకు బాసతె ఒలివ పండింగ్ ఇంజెర్ మంత.

¹⁷ బతి స్వర్గనల్ వాయ్యల్ బుది-గియన్ వెలె పవిత్ర ఆంద్. అద్ బుది-గియన్ సాంతితున్ పెర్మ కీంత. అద్ బోనె బతయ్ ఇన్వక్ సాదు ఆసి మందంత. అద్ బుది-గియన్ వెహ్త తీర్ కేంజంత అని దయతె సూడంత. అని అద్ చొకొట్టుంగ్ కామ్మ కీసెర్ బేద్-బావ్ తొహ్వాక్ మందంత. అద్ బుది-గియన్ సతెమున్ పియ్యి తాకంత. ¹⁸ సతె-పాన్దె అని సాంతితె తాక్వలిర్ అద్ విజతున్ వీచ్ చి, సత్తు అని సాంతిత పంటతున్ కొయంతెర్.

బగవంతన్ కరుమ్ వరట్

4 మిహ్ జగ్గంగ్ అని లడెయ్క బతతున్ హిందల్ జర్గసెర్ మంతంగ్? మీవ దిల్లగ పుట్టలిక్ ఆసన్ ఉందితున్ ఉంది అర్చి వాయ్య సాంజినె ఇవ్ జర్గసెర్ మంతంగ్. ² మిరట్ ఆస కీకిట్ బతి, అద్ మీకున్ పుటొ. అద్ కుట కుట గున్త ఆసతున్ సాటి మాయ్న జకంతిట్. జగ్గంగ్ అని లడెయ్క కీంతిట్ బతి, ఆస కీకిట్ అద్ మీకున్ పుటొ. మిరట్ కోర్త అద్ మిహ్ మనొ. బారితెకె బగవంతన్ మిరట్ తల్కవిట్. ³ మిరట్ బగవంతన్ తల్కతెకె గిరె అద్ మీకున్ పుటొ. బారితెకె మీవ సుక్-బోగున్ సాటి కర్చి కియ్లె కరబ్బు ఆసతె తల్కంతిట్.

⁴ ఇద్ దునియతంగ్ సుక్-బోగున్ సంగ దోస్తన్ కీతెకె, బగవంతన్ పెర్మ కీతప్ ఆయె బతి, పీర్ కీతప్ అంత ఇన్వల్ టావ సెలె కి బతల్? ఇద్ దునియతుర్ సంగ దోస్తన్ కీక ఇన్వల్, బగవంతన్ పగ-దారల్ అంతొర్. ⁵ “బగవంతల్ మా సమ్మిర్కున్ సీత, అద్ అత్తతె మరట్ తన్వయ్ బక్తి కియన్” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతనగ, వటి ఆగమె లిహి కీసి మంత ఇంతిట్ కి బతల్? ⁶ బగవంతల్ మాకున్ వెలె పెర్మత-దయతె సూడెర్ మంతొర్. అదెన్ సాటినె దర్మ-గ్రంతనగ,

“బగవంతల్ గర్వతె మన్వలిర్కున్ ఉల్ల తిరియంతొర్.

బతి కమి-పాన్దె మన్వలిర్ పొరొ పెర్మత-దయ తొహంతొర్”#

ఇంజెర్ లిహి కీసి మంత.

⁷ అదెన్ సాటి, బగవంతన్ మునె చుడుర్-పాన్ కీసి మంట్. సయ్నదున్ ఉల్ల తిరియట్. అస్కె వోర్ సయ్న మిహ్టల్ పరర్ అంతొర్. ⁸ బగవంతన్ కరుమ్ వరట్. అస్కె బగవంతల్ మీ కరుమ్ వాంతొర్. పాపెస్తలిర్నిట్! మీవంగ్ పాప్పున్ నొరట్. బహ్క మాతుర్నిట్! మీవంగ్ దిల్కున్ సుదుడ్-పాన్ కీమ్మ. ⁹ పాపెస్తలిర్నిట్! విచరై అని దుక్కుతె మంట్. జోరై ఆడట్. కవ్ వడున్ బద్లి ఆడెర్ అని ఆనందున్ బద్లి దుక్కుతె మంట్. ¹⁰ పర్బున నదుడున్ మునె మీవ మిరట్ చుడుర్-పాన్ కీసి మంట్. అస్కె పర్బు మీకున్ డగుర్-పాన్ సీంతొర్. ¹¹ దాదలిర్-బాయిక్కిట్! మీవ మిరట్ వొరొన్ వొరొర్ బయ్యున్తె రాంగ్మట్. తన్వోర్ సోప్తన్ రాంగి సీతెకె ఆయి సెలెకె వోన్ పొరొ తస్స కీతెకె ఆయి, వోర్ మాయ్నల్ దర్మత కానున్తన్ బయ్యున్ అతొన లెకతె వాంతొర్. మీవ కామ్ సిరిప్ అద్ కానున్తన్ పియ్యి తాకన. అద్ కానున్ చొకొట్టు సెలెకె వాయుట్టు ఇంజెర్ తస్స కియ్యల్ మీకున్ హక్ సెలె. ¹² పర్బతున్ పొరొ నాయ్ద తస్స కియ్యల్ అని దర్మత కానున్తగ హుకుమ్మ లిహి కియుస్సల్ వొరొరె బగవంతల్ అందుర్. పర్బతున్ బచి కియ్యల్ అని నాసెడమ్ కియ్యల్ గిర్ వోరె అందుర్. తె ఆజు-బాజుతుర్ పొరొ సిక్స వాటట్ ఇంజెర్ వెహ్లా నీకున్ బోర్ అదికార్ సీతొర్?

డగుక్ డగుక్ గొస్టింగ్ వెహ్మట్

¹³ కేంజట్! “నేండ్ సెలెకె నాడి బత్తెర్ ఉంది చహర్దె సాంజి, అగ ఉంది సాల్ వేరి మందంతొమ్. వరట్! అగ బేపరి కీసి కొతంగ్ వెలె కమయ్ కీకట్” ఇంజెర్ వెహ్మలిర్నిట్ కరి కీమ్మ. ¹⁴ నాడి బతల్ జర్గంతయె మీకున్ టావ సెలె. మీవ జీవతున్ బారెకె సోంచ్ కీమ్మ. మిరట్ జులుక్ దిసి ఉండె జులుక్నే మయడ్ ఆసి సొన్వల్, పోయత దుహర్తున్ దాత్తుర్ అందిట్. ¹⁵ అహన్ ఇన్వడున్ బద్లి మిరట్, “పర్బు జీవతె ఇరైకె, ఇద్ కీకామ్ అద్ కీకామ్” ఇంజెర్ వెహన. ¹⁶ బతి మిరట్ అహన్ కియ్యట్. లాండి-లబడ్ డగుక్ డగుక్ గొస్టింగ్ వెహ్చొర్ గల్తింగ్ కీంతిట్. ¹⁷ అదెన్ సాటి చొకొట్ కియన ఇన్వల్, టావ మంజి గిర్ చొకొట్ కియెర్ వోన్ పాప్ లాగంత.

దనెవంతలిర్కున్ దమ్మి సియ్యల్

5 యే దనెవంతలిర్కున్, కేంజట్! మిరట్ దుక్కుతె ఆడ్సెర్ కిలియట్. బారితెకె మీకున్ గాచర్-గండల్క్ వాయ్యలిక్ మంతంగ్. ² మీవ దన్-దల్లత్ కడియంత అని మీవంగ్ పాంగుక్ వెలుమ్ పియంతంగ్. ³ మిహ్గ మన్వల్ సోనె అని కూర చిలిమ్ పియంత. అద్ చిలిమ్ మీ పొరొ ఉల్ల గవ వెహ్చ, మీవంగ్ మేందొల్కున్ తడ్డిత్ దాత్ డుండుసంత. ఇవ్ ఆక్రితంగ్ దివొస్కనె గిరె మిరట్ వెలె దన్-దల్లత్ న డీగ్ వాడ్సెర్ మంతిట్. ⁴ కేంజట్! మీ వహుక్కుగ కామ్ కియ్యలిర్ బూయ్యలిర్కున్, మిరట్ బూతి సియ్యక్ నె పసి కీతిట్. వూరంగ్ బూతింగ్ మీ పొరొ పిరది కీసెర్ మంతంగ్. వూర్ బూయ్యలిర ఆడ్వల్ స్వర్గ్ న దలమ్మెర్ పర్బునంగ్* కెప్పున్ కేంజ వాత. ⁵ బొమిత్ పొరొ మీకున్ పసంద్ వాత తీర్ సుక్-బోగ్ని పిసెర్, కొయ్యల్ దినమున్ సాటి, మీవంగ్ దిల్కున్ కొడ్కుసి తయర్ కీసెర్ మంతిట్. ⁶ మిరట్ నియత్తె తాక్కులిర్కున్ సిక్కు వాట్సి, వూర్కున్ జక్తిట్ బతి, వూర్ మీకున్ మర్ల బడ్కుకి.

సమ్మెతున్ వోర్చి మునె దాయన

⁷ అదెన్ సాటి దాదలిర్-బాయిక్సిట్! పర్బు మల్చి వానల్ వేరి, మిరట్ వోర్చి చొకొటె సూడ్సెర్ మంట్. బహన్ ఇత్తెకె, వొరొర్ కేతిదారల్ తన్వ బొమితగ వాట్వల్ చొకొట్ట పంటతున్ సాటి, బహన్ సూడ్సెర్ మందంతొరొ దిహన్తె కరి కీమ్మ. వోర్ కేతిదారల్ మొదొడ పిర్ వాసి* పంట పిరంత అగటల్తె బెర్చి, పంట కొయ్యె వానల్ వేరి వోర్చికున్ చొకొటె సూడ్సెర్ మందంతొర్. ⁸ మిరట్ గిరె మన్దన్ గట్ కీసి, వోర్చి సూడ్సెర్ మంట్. బారితెకె పర్బున మల్చి వాయ్యల్ వకత్ కరుమ్ వాసెర్ మంత. ⁹ నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! వొరొన్ పొరొ వొరొర్ చహ్దంగ్ వెహ్మాట్. అహన్ వెహ్మర్కున్ పర్బు సిక్కు వాటంతొర్. కేంజట్! వోర్ నాయ్ తన్వ కియ్యల్ అదికారి వెయ్యె వాయ్యల్ మంతొర్.

¹⁰ నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! పర్బున్ బారెతె వెహ్మర్ పర్వత్తలిర్ తక్లిల్బ్ బోగ్ మాతెర్. వూర్ పర్వత్తలిర నమున యేచ్చి మిరట్ తాకట్. ¹¹ తక్లిల్బ్ వోర్చి బరొసతె తాక్తుర్కున్ ఆసిర్వాద్ యేత్తుర్ ఇంతట్. యోబున వోర్చివల్ గున్తున్ బారెతె కేంచి మంతిట్. పర్బు వోన్ ఆక్రిత్ బాతల్ ఇనమ్ సీతొర్ ఇన్వల్ మిరట్ సూడ్డిట్. పర్బు వెలె దయ అని కివుల్ వాలె ఆందుర్. ¹² నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! సమ్మిన్ తెర్ ముకె బతల్ ఇత్తెకె, స్వర్గ్ న పొరొడెన్ ఆయి, బొమిత పొరొడెన్ ఆయి, ఉండె దుస్రా బతతయ్ పొరొడెన్ ఆయి, మిరట్ వోట్ వాట్వా. సిరిప్ బతల్ మంత అద్ వెహట్. అహన్ మత్త తీర్ వెహ్తెన్ బగవంతల్ మీకున్ సిక్కు వాటొర్.

¹³ మిహ్గటల్ బోరె ఆయి తక్లిల్బ్ నగ అర్చి మత్తెకె, వోర్ పార్తన కియన. ఆనంద్చె మత్తొర్ వోర్, బగవంతన్ పార్తన-వింతి కీసెర్ పాటంగ్ వారన. ¹⁴ మిహ్గటల్ బోరె ఆయి యెడ్కి-దుక్సె మత్తెకె, చర్చితుర్ పెదొల్కున్ వోర్ కేయుసన. వూర్ వాసి పర్బున పొరొడె నియ్ సోక్సి, వోన్ సాటి పార్తన కియన. ¹⁵ అహన్ బరొసతె వూర్ పార్తన కీతెకె, వోర్ దుకెల్ చొకొట్ ఆంతొర్. పర్బు వోన్ చొకొట్ కీంతొర్. ఉంది మోక వోర్ పాప్క్ కీసి మత్తెకె, వోనంగ్ పాప్పున్ పర్బు మాపి కీంతొర్. ¹⁶ అదెన్ సాటి బవె పాప్క్ కీసి మన్కిట్తె, బోనంగ్ వొహ్క పాప్క్ మీ నడ్డుమ్ మిరట్ వొపట్ అని వొరొన్ సాటి వొరొర్ పార్తన కీమ్మ. ఇదెన్ హిందల్, మీవ తబియత్ చొకొట్ ఆంత. నియత్తొన పార్తన వెలె సక్తితె మంజి బచొరొ చొకొట్ కియ పరంత.

¹⁷ యేలియల్ మా దాత్తోరె సాదరన్ మాయ్యల్ ఆందుర్. పిర్ అర్వ ఇంజెర్ తన్వ మన్దె పార్తన కీతొర్. తె సడె మూంద్ సాల్క్ వేరి, బొమిత్ పొరొ పిర్ అర్మకి. ¹⁸ అద్ ఆత పెజె పిర్ అరన ఇంజెర్ మర్ల పార్తన కీతొర్. అస్కె హోబర్ పిర్దున్ అరుస్త అని బొమి తన్గ ఉర్నతంగ్ పంటంగ్ పండుస్త.

* 5:4 స్వర్గ్ న దలమ్మెర్ పర్బునంగ్ ఇత్తెకె సక్తి వాలె బగవంతల్.

* 5:7 అద్ జాగతగ ఉర్చన్ వకత్తె జరసి పిర్ వాంత అని పంట కొయన్ మునె బెయ్ పిర్ వాంత.

¹⁹ నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! మిహ్గటల్ బోరె ఆయి సతె సర్దున్ బహ్కా మాతెకె, వోన్ మల్సి సత్తగ తత్తెకె ఇద్ గొస్టితున్ కరి కీష్ట్. ²⁰ పాపెస్తన్ పాప్స సరితల్ సతె సర్దె మలుస్తార్ వోర్, పాపిన ఆత్మతున్ మరన్తల్ తపుసి, బచి కియుస్తార్ ఆంతోర్. ఇదె ఆయ్ పాపినంగ్ పాప్కున్ బగవంతన కెయ్దె వోర్ మాపి కియుస్తార్ ఆంతోర్.